

1 § Val av ledamöter i utskotten

Anf. 1 ULF BERG (M):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka kansliets personal, som på ett föredömligt sätt har sammanställt dessa listor så att valberedningen har kunnat ha ett snabbt och bra möte. Där har valberedningen enhälligt godkänt gemensamma listor för valen av ledamöter och suppleanter i utskotten, EU-nämnden, riksdagsstyrelsen och Utrikesnämnden.

I egenskap av ordförande i valberedningen ber jag att till fru talman-
nen få överlämna de gemensamma listorna.

Företogs val av 17 ledamöter i utskotten.

De av Ulf Berg för dessa val avlämnade gemensamma listorna godkändes av kammaren, varvid följande personer, vilkas namn i här angivna ordning upptagits på respektive listor, befanns valda för riksdagens innevarande valperiod till *ledamöter* i

konstitutionsutskottet

Per Bill (M)

Peter Hultqvist (S)

Andreas Norlén (M)

Helene Petersson i Stockaryd (S)

Lars Elinderson (M)

Billy Gustafsson (S)

Karl Sigfrid (M)

Phia Andersson (S)

Karin Granbom Ellison (FP)

Hans Hoff (S)

Per-Ingvar Johnsson (C)

Hans Ekström (S)

Kajsa Lunderquist (M)

Peter Eriksson (MP)

Tuve Skånberg (KD)

Jonas Åkerlund (SD)

Mia Sydow Mölleby (V)

finansutskottet

Anna Kinberg Batra (M)
Thomas Östros (S)
Elisabeth Svantesson (M)
Jennie Nilsson (S)
Göran Pettersson (M)
Jörgen Hellman (S)
Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)
Monica Green (S)
Carl B Hamilton (FP)
Bo Bernhardsson (S)
Annie Johansson (C)
Marie Nordén (S)
Staffan Anger (M)
Mikaela Valtersson (MP)
Anders Sellström (KD)
Johnny Skalin (SD)
Ulla Andersson (V)

skatteutskottet

Henrik von Sydow (M)
Veronica Palm (S)
Ulf Berg (M)
Fredrik Olovsson (S)
Lena Asplund (M)
Christina Oskarsson (S)
Fredrik Schulte (M)
Hans Olsson (S)
Gunnar Andrén (FP)
Christina Karlsson (S)
Karin Nilsson (C)
Anders Karlsson (S)
Jessika Vilhelmsson (M)
Helena Leander (MP)
Lars Gustafsson (KD)
David Lång (SD)
Jacob Johnson (V)

justitieutskottet

Krister Hammarbergh (M)
Morgan Johansson (S)
Ewa Thalén Finné (M)
Kerstin Haglö (S)
Ulrika Karlsson i Uppsala (M)
Christer Adelsbo (S)
Helena Bouveng (M)
Elin Lundgren (S)
Johan Pehrson (FP)
Anna Wallén (S)

Johan Linander (C)
Arhe Hamednaca (S)
Patrick Reslow (M)
Maria Ferm (MP)
Caroline Szyber (KD)
Kent Ekeröth (SD)
Lena Olsson (V)

Prot. 2010/11:4
12 oktober

civilutskottet

Magdalena Andersson (M)
Maryam Yazdanfar (S)
Anti Avsan (M)
Carina Ohlsson (S)
Maria Abrahamsson (M)
Hillevi Larsson (S)
Eva Bengtson Skogsberg (M)
Jonas Gunnarsson (S)
Jan Ertsborn (FP)
Hannah Bergstedt (S)
Per Lodenius (C)
Thomas Bodström (S)
Margareta Cederfelt (M)
Jan Lindholm (MP)
Otto von Arnold (KD)
Carina Herrstedt (SD)
Marianne Berg (V)

utrikesutskottet

Karin Enström (M)
Urban Ahlin (S)
Walburga Habsburg Douglas (M)
Carina Hägg (S)
Christian Holm (M)
Kent Härstedt (S)
Mats Johansson (M)
Carin Runeson (S)
Fredrik Malm (FP)
Olle Thorell (S)
Kerstin Lundgren (C)
Kenneth G Forslund (S)
Christer Winbäck (FP)
Bodil Ceballos (MP)
Désirée Pethrus Engström (KD)
Julia Kronlid (SD)
Hans Linde (V)

försvarsutskottet

Cecilia Widegren (M)
Håkan Juholt (S)
Hans Wallmark (M)

Åsa Lindestam (S)
Annicka Engblom (M)
Peter Jeppsson (S)
Anders Hansson (M)
Eva Sonidsson (S)
Allan Widman (FP)
Clas-Göran Carlsson (S)
Staffan Danielsson (C)
Anna-Lena Sörenson (S)
Johan Forssell (M)
Peter Rådberg (MP)
Mikael Oscarsson (KD)
Mikael Jansson (SD)
Torbjörn Björlund (V)

socialförsäkringsutskottet

Gunnar Axén (M)
Tomas Eneroth (S)
Mikael Cederbratt (M)
Fredrik Lundh Sammeli (S)
Lars-Arne Staxäng (M)
Eva-Lena Jansson (S)
Finn Bengtsson (M)
Kurt Kvarnström (S)
Ulf Nilsson (FP)
Shadiye Heydari (S)
Solveig Zander (C)
Jasenko Omanovic (S)
Saila Quicklund (M)
Gunvor G Ericson (MP)
Emma Henriksson (KD)
Erik Almqvist (SD)
Wiwi-Anne Johansson (V)

socialutskottet

Jessica Polfjärd (M)
Lena Hallengren (S)
Jan R Andersson (M)
Christer Engelhardt (S)
Margareta B Kjellin (M)
Ann Arleklo (S)
Isabella Jernbeck (M)
Lennart Axelsson (S)
Barbro Westerholm (FP)
Catharina Bråkenhielm (S)
Kenneth Johansson (C)
Gunnar Sandberg (S)
Anders W Jonsson (C)
Agneta Luttröpp (MP)

Anders Andersson (KD)
Per Ramhorn (SD)
Eva Olofsson (V)

Prot. 2010/11:4
12 oktober

kulturutskottet

Cecilia Magnusson (M)
Berit Högman (S)
Anne Marie Brodén (M)
Peter Johnsson (S)
Göran Montan (M)
Kerstin Engle (S)
Gustaf Hoffstedt (M)
Per Svedberg (S)
Christer Nylander (FP)
Christina Zedell (S)
Anders Flanking (C)
Isak From (S)
Michael Svensson (M)
Tina Ehn (MP)
Andreas Carlson (KD)
Mattias Karlsson (SD)
Bengt Berg (V)

utbildningsutskottet

Margareta Pålsson (M)
Mikael Damberg (S)
Mats Gerdau (M)
Louise Malmström (S)
Betty Malmberg (M)
Thomas Strand (S)
Jan Ericson (M)
Caroline Helmersson Olsson (S)
Torkild Strandberg (FP)
Håkan Bergman (S)
Ulrika Carlsson i Skövde (C)
Gunilla Svantorp (S)
Nina Lundström (FP)
Jabar Amin (MP)
Yvonne Andersson (KD)
Richard Jomshof (SD)
Rossana Dinamarca (V)

trafikutskottet

Jan-Evert Rådström (M)
Anders Ygeman (S)
Oskar Öholm (M)
Pia Nilsson (S)
Eliza Roszkowska Öberg (M)
Lars Mejern Larsson (S)

Malin Löfsjögård (M)
Désirée Liljevall (S)
Lars Tysklind (FP)
Leif Pettersson (S)
Anders Åkesson (C)
Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S)
Sten Bergheden (M)
Stina Bergström (MP)
Annelie Enochson (KD)
Tony Wiklander (SD)
Siv Holma (V)

miljö- och jordbruksutskottet

Bengt-Anders Johansson (M)
Matilda Ernkrans (S)
Lars Hjalmered (M)
Johan Löfstrand (S)
Christine Jönsson (M)
Helén Pettersson i Umeå (S)
Rune Wikström (M)
Jan-Olof Larsson (S)
Anita Brodén (FP)
Sara Karlsson (S)
Per Åsling (C)
Pyy Niemi (S)
Johan Hultberg (M)
Åsa Romson (MP)
Irene Oskarsson (KD)
Josef Fransson (SD)
Jens Holm (V)

näringsutskottet

Anna König Jerlmyr (M)
Lars Johansson (S)
Hans Rothenberg (M)
Carina Adolfsson Elgestam (S)
Olof Lavesson (M)
Krister Örnfjäder (S)
Cecilie Tenfjord-Toftby (M)
Ann-Kristine Johansson (S)
Eva Flyborg (FP)
Börje Vestlund (S)
Erik A Eriksson (C)
Karin Åström (S)
Jonas Jacobsson (M)
Maria Wetterstrand (MP)
Mats Odell (KD)
Lars Isovaara (SD)
Kent Persson (V)

Tomas Tobé (M)
Ylva Johansson (S)
Maria Plass (M)
Raimo Pärssinen (S)
Katarina Brännström (M)
Maria Stenberg (S)
Gustav Nilsson (M)
Patrik Björck (S)
Hans Backman (FP)
Ann-Christin Ahlberg (S)
Annika Qarlsson (C)
Johan Andersson (S)
Hanif Bali (M)
Mehmet Kaplan (MP)
Lars-Axel Nordell (KD)
Sven-Olof Sällström (SD)
Josefin Brink (V)

2 § Val av suppleanter i utskotten

Företogs val av 17 suppleanter i utskotten.

Sedan de av Ulf Berg avlämnade gemensamma listorna godkända av kammaren befanns följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits på respektive listor, valda för riksdagens innevarande valperiod till *suppleanter* i

konstitutionsutskottet

Ann-Britt Åsebol (M)
Caroline Helmersson Olsson (S)
Cecilia Brinck (M)
Per Svedberg (S)
Mats Johansson (M)
Helén Pettersson i Umeå (S)
Margareta B Kjellin (M)
Bo Bernhardsson (S)
Liselott Hagberg (FP)
Jan-Olof Larsson (S)
Åsa Torstensson (C)
Jabar Amin (MP)
Ulrik Nilsson (M)
Valter Mutt (MP)
Penilla Gunther (KD)
William Petzäll (SD)
Marianne Berg (V)

finansutskottet

Jörgen Andersson (M)
Sven-Erik Bucht (S)

Jessica Rosencrantz (M)
Maria Stenberg (S)
Edward Riedl (M)
Peter Persson (S)
Finn Bengtsson (M)
Ann-Kristine Johansson (S)
Gunnar Andrén (FP)
Hans Ekström (S)
Roger Tiefensee (C)
Jonas Eriksson (MP)
Fredrik Schulte (M)
Helena Leander (MP)
Emma Henriksson (KD)
David Lång (SD)
Jacob Johnson (V)

skatteutskottet

Johnny Munkhammar (M)
Peter Persson (S)
Lars Beckman (M)
Hillevi Larsson (S)
Metin Ataseven (M)
Tommy Waidelich (S)
Isabella Jernbeck (M)
Monica Green (S)
Anna SteeleKarlström (FP)
Patrik Björck (S)
Erik A Eriksson (C)
Mikaela Valtersson (MP)
Gunilla Nordgren (M)
Annika Lillemets (MP)
Anders Sellström (KD)
Johnny Skalin (SD)
Kent Persson (V)

justitieutskottet

Carl-Oskar Bohlin (M)
Mattias Jonsson (S)
Pia Hallström (M)
Annelie Karlsson (S)
Kajsa Lunderquist (M)
Sven-Erik Bucht (S)
Camilla Waltersson Grönvall (M)
Christina Oskarsson (S)
Roger Haddad (FP)
Krister Örnfjäder (S)
Emil Källström (C)
Agneta Börjesson (MP)
Eliza Roszkowska Öberg (M)

Bodil Ceballos (MP)
Tuve Skånberg (KD)
Lars Isovaara (SD)
Eva Olofsson (V)

Prot. 2010/11:4
12 oktober

civilutskottet

Thomas Finnborg (M)
Katarina Köhler (S)
Lotta Olsson (M)
Clas-Göran Carlsson (S)
Ulrika Karlsson i Uppsala (M)
Elin Lundgren (S)
Jessica Rosencrantz (M)
Börje Vestlund (S)
Lars Tysklind (FP)
Ann Arleklo (S)
Ola Johansson (C)
Gustav Fridolin (MP)
Cecilia Brinck (M)
Agneta Börjesson (MP)
Yvonne Andersson (KD)
Thoralf Alfsson (SD)
Amineh Kakabaveh (V)

utrikesutskottet

Ulrik Nilsson (M)
Tommy Waidelich (S)
Elisabeth Björnsdotter Rahm (M)
Kerstin Engle (S)
Marietta de Pourbaix-Lundin (M)
Désirée Liljevall (S)
Amir Adan (M)
Peter Jeppsson (S)
Ismail Kamil (FP)
Ingela Nylund Watz (S)
Staffan Danielsson (C)
Valter Mutt (MP)
Gustav Blix (M)
Gustav Fridolin (MP)
Robert Halef (KD)
Sven-Olof Sällström (SD)
Jonas Sjöstedt (V)

försvarsutskottet

Stefan Caplan (M)
Roza Güclü Hedin (S)
Abdirizak Waberi (M)
Pyy Niemi (S)
Ulf Berg (M)
Ann-Christin Ahlberg (S)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)
Kenneth G Forslund (S)
Nina Larsson (FP)
Thomas Strand (S)
Kerstin Lundgren (C)
Bodil Ceballos (MP)
Susanna Haby (M)
Esabelle Dingizian (MP)
Irene Oskarsson (KD)
Richard Jomshof (SD)
Lena Olsson (V)

socialförsäkringsutskottet

Gunilla Nordgren (M)
Annelie Karlsson (S)
Eva Lohman (M)
Håkan Bergman (S)
Gustav Nilsson (M)
Hannah Bergstedt (S)
Jan Ericson (M)
Yilmaz Kerimo (S)
Emma Carlsson Löfdahl (FP)
Kerstin Haglö (S)
Fredrick Federley (C)
Magnus Ehrencrona (MP)
Göran Pettersson (M)
Maria Ferm (MP)
Lars Gustafsson (KD)
Per Ramhorn (SD)
Christina Høj Larsen (V)

socialutskottet

Henrik Ripa (M)
Carina Moberg (S)
Metin Ataseven (M)
Kent Härstedt (S)
Ellen Juntti (M)
Christina Zedell (S)
Lotta Finstorp (M)
Kurt Kvarnström (S)
Maria Lundqvist-Brömster (FP)
Shadiye Heydari (S)
Abir Al-Sahlan (C)
Magnus Ehrencrona (MP)
Katarina Brännström (M)
Jonas Eriksson (MP)
Roland Utbult (KD)
Carina Herrstedt (SD)
Rossana Dinamarca (V)

kulturutskottet

Amir Adan (M)
Agneta Gille (S)
Ellen Juntti (M)
Jörgen Hellman (S)
Johnny Munkhammar (M)
Gunilla Svantorp (S)
Helena Bouveng (M)
Leif Pettersson (S)
Anna SteeleKarlström (FP)
Sara Karlsson (S)
Annika Qarlsson (C)
Agneta Börjesson (MP)
Lars Elinderson (M)
Mehmet Kaplan (MP)
Roland Utbult (KD)
Josef Fransson (SD)
Torbjörn Björlund (V)

utbildningsutskottet

Erik Bengtzboe (M)
Adnan Dibrani (S)
Camilla Waltersson Grönvall (M)
Björn von Sydow (S)
Carl-Oskar Bohlin (M)
Isak From (S)
Michael Svensson (M)
Phia Andersson (S)
Roger Haddad (FP)
Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S)
Emil Källström (C)
Esabelle Dingizian (MP)
Hanif Bali (M)
Peter Rådberg (MP)
Annika Eclund (KD)
Margareta Sandstedt (SD)
Wiwi-Anne Johansson (V)

trafikutskottet

Edward Riedl (M)
Leif Jakobsson (S)
Lotta Finstorp (M)
Johan Andersson (S)
Christer Akej (M)
Suzanne Svensson (S)
Betty Malmberg (M)
Jasenko Omanovic (S)
Nina Larsson (FP)
Kerstin Nilsson (S)

Ola Johansson (C)
Annika Lillemets (MP)
Eva Bengtson Skogsberg (M)
Lise Nordin (MP)
Robert Halef (KD)
Thoralf Alfsson (SD)
Jonas Sjöstedt (V)

miljö- och jordbruksutskottet

Åsa Coenraads (M)
Suzanne Svensson (S)
Christer Akef (M)
Jonas Gunnarsson (S)
Jenny Petersson (M)
Anna Wallén (S)
Lars Beckman (M)
Gunnar Sandberg (S)
Nina Lundström (FP)
Katarina Köhler (S)
Roger Tiefensee (C)
Kew Nordqvist (MP)
Sofia Arkelsten (M)
Tina Ehn (MP)
Otto von Arnold (KD)
Mikael Jansson (SD)
Christina Höj Larsen (V)

näringsutskottet

Boriana Åberg (M)
Ingela Nylund Watz (S)
Johan Forssell (M)
Ingemar Nilsson (S)
Lotta Olsson (M)
Marie Nordén (S)
Jörgen Andersson (M)
Adnan Dibrani (S)
Liselott Hagberg (FP)
Mattias Jonsson (S)
Helena Lindahl (C)
Lise Nordin (MP)
Maria Plass (M)
Gustav Fridolin (MP)
Mikael Oscarsson (KD)
Jonas Åkerlund (SD)
Jens Holm (V)

arbetsmarknadsutskottet

Jenny Petersson (M)
Kerstin Nilsson (S)
Åsa Ågren Wikström (M)

Ingemar Nilsson (S)
Pia Hallström (M)
Anna-Lena Sörenson (S)
Christine Jönsson (M)
Arhe Hamednaca (S)
Ismail Kamil (FP)
Christina Karlsson (S)
Abir Al-Sahlani (C)
Ulf Holm (MP)
Mats Gerdau (M)
Gunvor G Ericson (MP)
Penilla Gunther (KD)
Erik Almqvist (SD)
Christina Høj Larsen (V)

Prot. 2010/11:4
12 oktober

3 § Val av ledamöter och suppleanter i EU-nämnden

Företogs val av 17 ledamöter och 17 suppleanter i EU-nämnden.

Sedan de av Ulf Berg avlämnade gemensamma listorna godkännts av kammaren befanns följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits på respektive listor, valda till dess nytt val förrättats i början av nästa valperiod till *ledamöter* respektive *suppleanter* i EU-nämnden.

ledamöter

Gustav Blix (M)
Marie Granlund (S)
Susanna Haby (M)
Bo Bernhardsson (S)
Marta Obminska (M)
Kerstin Haglö (S)
Lars Hjalmered (M)
Carina Adolfsson Elgestam (S)
Carl B Hamilton (FP)
Pyy Niemi (S)
Fredrick Federley (C)
Åsa Lindestam (S)
Elisabeth Svantesson (M)
Gustav Fridolin (MP)
Désirée Pethrus Engström (KD)
Margareta Sandstedt (SD)
Jonas Sjöstedt (V)

suppleanter

Karl Sigfrid (M)
Billy Gustafsson (S)
Walburga Habsburg Douglas (M)
Fredrik Olovsson (S)
Ewa Thalén Finné (M)

Désirée Liljevall (S)
Hans Rothenberg (M)
Christina Zedell (S)
Fredrik Malm (FP)
Urban Ahlin (S)
Staffan Danielsson (C)
Maria Ferm (MP)
Maria Plass (M)
Åsa Romson (MP)
Irene Oskarsson (KD)
Kent Ekeröth (SD)
Eva Olofsson (V)

4 § Val av ledamöter och suppleanter i riksdagsstyrelsen

Företogs val av 10 ledamöter och 10 personliga suppleanter i riksdagsstyrelsen.

Sedan de av Ulf Berg avlämnade gemensamma listorna godkänts av kammaren befanns följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits på respektive listor, valda till dess nytt val förrättats i början av nästa valperiod till *ledamöter* respektive *suppleanter* i riksdagsstyrelsen.

ledamöter

Sven-Erik Österberg (S)
Anna Kinberg Batra (M)
Karin Åström (S)
Margareta Pålsson (M)
Leif Jakobsson (S)
Tomas Tobé (M)
Pia Nilsson (S)
Magdalena Andersson (M)
Mikaela Valtersson (MP)
Johan Pehrson (FP)

suppleanter

Hans Hoff (S)
Jan-Evert Rådström (M)
Agneta Gille (S)
Cecilia Magnusson (M)
Lars Johansson (S)
Cecilia Widegren (M)
Carina Adolfsson Elgestam (S)
Mats Gerdau (M)
Mehmet Kaplan (MP)
Allan Widman (FP)

Företogs val av 9 ledamöter och 9 suppleanter i Utrikesnämnden.

Sedan de av Ulf Berg avlämnade gemensamma listorna godkänts av kammaren befanns följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits på respektive listor, valda till dess nytt val förrättats i början av nästa valperiod till *ledamöter* respektive *suppleanter* i Utrikesnämnden.

ledamöter

Anna Kinberg Batra (M)
Mona Sahlin (S)
Karin Enström (M)
Sven-Erik Österberg (S)
Johan Pehrson (FP)
Urban Ahlin (S)
Roger Tiefensee (C)
Lars Ohly (V)
Mats Odell (KD)

suppleanter

Cecilia Widegren (M)
Håkan Juholt (S)
Gustav Blix (M)
Marie Granlund (S)
Allan Widman (FP)
Leif Jakobsson (S)
Kerstin Lundgren (C)
Peter Eriksson (MP)
Désirée Pethrus Engström (KD)

6 § Kallelse till konstituerande sammanträden

Tredje vice talmannen kallade samtliga utskott till konstituerande sammanträden denna dag kl. 10.30 i respektive utskotts sammanträdesrum.

Tredje vice talmannen kallade EU-nämnden till konstituerande sammanträde onsdagen den 13 oktober kl. 9.30 i Skandiasalen.

7 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 4, 5 och 6 oktober.

8 § Ny riksdagsledamot

Upplästes och lades till handlingarna följande från Valprövningsnämnden inkomna

Berättelse om granskning av bevis för riksdagsledamot

Till Valprövningsnämnden har från Valmyndigheten inkommit bevis om att Emma Carlsson Löfdahl (FP) utsetts till ny ledamot av riksdagen fr.o.m. den 6 oktober 2010 sedan Tobias Krantz (FP) avsagt sig uppdraget.

Valprövningsnämnden har denna dag granskat beviset för den nye ledamoten och därvid funnit att det blivit utfärdat i enlighet med 14 kap. 28 § vallagen (2005:837).

Stockholm den 7 oktober 2010

Bengt-Åke Nilsson

ordförande

/Kerstin Siverby
sekreterare

9 § Ledighet

Tredje vice talmannen meddelade att *Julia Kronlid* (SD) ansökt om ledighet under tiden den 12 oktober 2010–17 april 2011.

Kammaren biföll denna ansökan.

Tredje vice talmannen anmälde att *Stellan Bojerud* (SD) skulle tjänstgöra som ersättare för Julia Kronlid.

10 § Avsägelse

Tredje vice talmannen meddelade att *Hillevi Engström* (M) avsagt sig uppdraget som ledamot i krigsdelegationen.

Kammaren biföll denna avsägelse.

11 § Anmälan om särskild företrädare för partigrupp

Tredje vice talmannen meddelade att Kristdemokraterna enligt 1 kap. 5 § fjärde stycket riksdagsordningen anmält *Mats Odell* att från denna dag och för återstoden av innevarande valperiod utgöra särskild företrädare för partigruppen.

12 § Anmälan om kompletteringsval till riksdagens valberedning

Prot. 2010/11:4
12 oktober

Tredje vice talmannen meddelade att Kristdemokraternas riksdagsgrupp på grund av uppkommen vakans anmält Mats Odell som ledamot i riksdagens valberedning.

Tredje vice talmannen förklarade vald till

ledamot i riksdagens valberedning
Mats Odell (KD)

13 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan

Tredje vice talmannen meddelade att arbetsplenum *onsdagen den 13 oktober* skulle utgå.

14 § Anmälan om uteblivet svar på skriftlig fråga

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelse:

Till riksdagen
Fråga 2009/10:1029 Styrningen av Försäkringskassan
av Veronica Palm (S)
Frågan kommer inte att besvaras.
Stockholm den 6 oktober 2010
Socialdepartementet
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditions- och rättschef

15 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2009/10:245 till skatteutskottet
2010/11:5–7 och 9–11 till skatteutskottet

Skrivelse
2010/11:8 till skatteutskottet

16 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2010/11:FPM1 Användning av säkerhetsskannrar vid EU:s flygplatser
KOM(2010)311 till justitieutskottet

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 10.11 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 13.00 då debatt med anledning av budgetpropositionen skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 13.00.

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

17 § Debatt med anledning av budgetpropositionen

Finansministern överlämnade regeringens proposition 2010/11:1 med förslag till statsbudget för 2011, finansplan, skattefrågor och tilläggsbudget m.m.

Anf. 2 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Det faller på mitt ansvar att överlämna budgetpropositionen för 2011 *Från kris mot full sysselsättning* till Sveriges riksdag.

Allians för Sverige har begärt ett mandat från väljarna. Det är på det mandatet denna budget vilar. Vi har begärt ett mandat som vilar på ansvarstagande; ansvarstagande för offentliga finanser, ansvarstagande för att upprätthålla samhällsekonomisk stabilitet, ansvarstagande för ordning och reda i den svenska ekonomin.

Vi har begärt ett mandat som vilar på arbete. Vårt mål är att staka ut vägen tillbaka till full sysselsättning. Alla som vill och kan ska ha ett arbete att gå till. Vi har ett mandat bakom oss som bygger på att vi ska värna sammanhållningen i Sverige. Sverige ska vara ett land där alla medborgare har goda förutsättningar att leva ett bra och tryggt liv.

Vi har fått ett mandat från väljarna, trots att Sverige har gått igenom den svåraste ekonomiska krisen sedan depressionen. Vi har genomfört tuffa, viktiga, men besvärliga strukturreformer. Trots det har vi ändå fått ett starkt mandat att fortsätta att bedriva vår ekonomiska politik.

Det är dock inte det mandat vi begärde och önskade. Vi var tydliga mot väljarna. En majoritetsregering har tydliga fördelar. Det innebär ett starkare mandat med majoritet när det gäller att ta helhetsansvar och när det gäller långsiktighet. Det är en fördel med en majoritetsregering när det gäller att genomföra besvärliga strukturreformer. Samtidigt har vi en

budgetordning som gör att det finns en stabilitet i den ekonomiska politiken. Riksdagen fattar beslut kring budgeten som en helhet. Det ger en större säkerhet och stabilitet i den ekonomiska politiken.

Vår politiska och parlamentariska strategi är klar. Vi vill regera på det mandat vi har fått för ansvar, arbete och sammanhållning. När det är möjligt och när vi kan ska vi söka stöd brett i riksdagen, i första hand från Miljöpartiet, men också när så är möjligt från Socialdemokraterna. Om vi ska klara en period av god utveckling i Sverige och stå redo att möta en kommande ekonomisk kris måste vi gemensamt ta ansvar för en ansvarsfull ekonomisk politik. Det är vår utgångspunkt.

Det finns allvarliga risker i världsekonomin. Vi har Grekland där underskottet reviderats upp från 3 procent till 13 procent, där skulden uppgår till 135 procent av bnp. Vi har Spanien där praktiskt taget hela banksystemet i de stresstester som har gjorts har visat sig vara sårbart, med en arbetslöshet som har ökat från 8 till 18 procent. Vi har ett Irland där man har ökat skuldsättningen med 75 procent av bnp de senaste tre åren och där underskottet ligger på över 30 procent.

Det är klart att i en omgivning som denna finns det risker också för svensk ekonomi. Det är klart att de orosmoln vi har upplevt under våren och sommaren kommer att komma tillbaka. I denna process har Sverige stått starkare än de flesta andra länder. Vi har klarat oss igenom krisen i bättre skick.

Låt oss också vara försiktiga. Lehman Brothers gick i konkurs hösten 2008. Vi vet att lågkonjunkturer och högkonjunkturer kommer efter varandra. Vi har haft kriser i vår världsekonomi ungefär vart femte år. Då vet vi att den här återhämtningen kommer att leva på övertid efter 2013. Vi vet hur det kommer att se ut: Bankerna tappar greppet om sin egen girighet. Skuldsättningen hos hushållen stiger. Företagen belånar sig. Huspriser och aktier drar i väg. När detta har skett tillräckligt länge i tillräckligt många länder har vi nästa kris.

Vår uppgift är att återställa offentliga finanser i gott skick innan dess. Offentliga finanser är den skyddsvall vi kan bygga runt Sverige. Sverige är en liten, öppen och sårbar ekonomi, men vi måste vara en del av världsekonomin. Det är så vi har byggt vårt välbefinnande. Om vi vill trygga våra medborgares vardag är de offentliga finanserna den kanske viktigaste skyddsvallen. Det är den som ger trygghet till hushåll och företag i Sverige. De vet att det inte kommer stora skattehöjningar eller drakoniska nedskärningar som i andra länder. Då vågar man se framtiden an med tillförsikt, och då stiger konsumtionen. Det är när vi har överskott vi kan motverka ett kraftigt fall i efterfrågan även i nästa lågkonjunktur. År 2013 ska överskotten vara på plats. Det måste vara utgångspunkten. Det är en central utmaning för den ekonomiska politiken de kommande åren att återställa överskotten i de offentliga finanserna.

En lika avgörande uppgift de kommande åren handlar om arbete. Svenska återhämtningar har präglats av jobblöshet. I kris efter kris har utanförskap och arbetslöshet vuxit och bitit sig fast. Efter IT-kraschen försvagades sysselsättningstillväxten 2001, 2002 och 2003.

Nu ser vi en mycket stark arbetsmarknad 2010. Vi har 100 000 fler sysselsatta än vad vi hade 2006. Vi har 100 000 fler sysselsatta än förra året. Vi ser att sysselsättningen ökar med 100 000 de kommande åren. Indikatorer, exportsiffror, barometrar och inköpschefsindex tyder på att

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

vi har en stark utveckling. Det här får inte brytas. Även om tillväxten är stark 2010 måste vi säkra att sysselsättningen fortsätter att öka 2011 och 2012. Då måste vi säkra att vi har en god efterfrågan i svensk ekonomi men att vi också har beredskap att vidta åtgärder för att säkra att det inte dyker upp flaskhalsar.

Här har vi bilden av ekonomin, en svensk ekonomi där det sås frön av tillförsikt, en världsekonomi med mörka moln och stor oro. Vi räknar med ett budgetunderskott under nästa år på $\frac{1}{2}$ procent av bnp. Genomsnittet för Japan, EU och USA ligger på $7\frac{1}{2}$ procent. Underskottet är alltså 15 gånger större i de stora världsekonomierna. När jag tog över som finansminister hade vi en skuld på 45 procent av bnp, och vi kom ned till 40 procent. Samtidigt har skulden i Europa ökat till 80 procent av bnp. Kontrasten är tydlig: Tillförsikt, framtidstro i Sverige, orosmoln i övriga världen.

Allra tydligast är kanske detta när vi tittar på arbetsmarknaden. Vi befarade en arbetslöshet på strax under 12 procent när det såg som värst ut. Nu räknar vi med att komma ned till strax över 8 procent i år och att den därefter fortsätter att öka. Vi kan se att sysselsättningen är på väg tillbaka och att arbetslösheten pressas tillbaka. Det är naturligtvis inte tillräckligt, och det är inget vi kan vara nöjda med. Det är uppgiften för de kommande åren att fortsätta att driva en politik för full sysselsättning på område efter område.

Men låt oss ändå konstatera att det har gått bättre än vi befarade. Det har gått bättre än i andra länder, och det beror på att politiken i Sverige har fungerat. Vårt ansvarstagande gjorde att vi kunde möta krisen. Att vi förstärkte arbetsmarknadens funktionssätt gör att sysselsättningen kommer tidigare och kraftigare än i andra länder och vad den har gjort i tidigare lågkonjunkturer.

Det kanske allra viktigaste har naturligtvis med sammanhållningen och klyftorna att göra. Kriser brukar driva isär ett samhälle. Arbetslöshet tär på rättvisa. Nedsänkningar som nu väntar i de flesta europeiska länder kommer att öka skillnaderna och ställa till bekymmer. Motsättningar och social oro har vi sett i praktiskt taget de flesta europeiska länder. Så har det inte varit i Norden, och så har det inte varit i Sverige. Vi har kunnat sätta in motkrafter. Vi har värnat välfärden. Vi har gett 17 miljarder i extra stöd till kommunerna för 2010, och 3 miljarder tillkommer. De aktiva insatserna har ökat från 85 000 personer till 180 000. Vi har tillfört pengar till utbildning och andra åtgärder som ska bidra till att samhället håller ihop. Sverige, Danmark och Finland är de EU-länder som tycks ta sig igenom den här krisen med minst skador på sammanhållningen, och det är det allra viktigaste. Det är välfärden, tryggheten och rättvisan som är målen för politiken.

Budgetpropositionen för 2011 innehåller naturligtvis inte mer än vi kan hålla. Vi lovar inte mer än vi kan leverera. Vi skapar inte osäkerhet. Vi tar ansvar för framtiden.

Vi har lagt fram ett antal skarpa förslag. När det gäller jobben prioriterar vi utbildning. Det är viktigt med mer av yrkesutbildning men också av långsiktiga satsningar på mer undervisningstid, fler fortbildningsmöjligheter för lärare, mer av betyg och mer av ordning i klassrummen.

Naturligtvis för vi arbetsmarknadspolitik – mer av coacher, mer av praktikplatser så att människor hålls kvar på arbetsmarknaden och så att

sökaktiviteten hålls uppe. När tillväxten och efterfrågan kommer ska människor också komma i arbete.

Vi tillför också 3 miljarder till kommunsektorn för att hålla uppe aktiviteten i ett läge där skatteintäkterna annars hade sinat.

Men det är inte bara fråga om jobben. Också välfärden är viktig. Det gäller att vi håller ihop Sverige i en tid av ekonomisk kris. Därför sänker vi skatten för pensionärerna – 7 ½ miljard från den 1 januari. Det blir 300–500 kronor i förstärkning för en pensionär med normal inkomst.

Inom sjukvården blir det förstärkt vårdgaranti och ökad patientsäkerhet. Det är viktiga välfärdssatsningar som får plats i denna budget – sammanlagt 13 miljarder.

Det finns på många punkter en betydande enighet i kammaren om att det är en väl avvägd politik. Detta är också den politik vi bedömer att vi kommer att få stöd för.

Blickar vi framåt kan noteras att vi har reformambitioner. Det är mycket tydligt att den ekonomiska politiken måste förstärkas. Jobbskatteavdrag har vi sagt att vi vill göra, men inte förrän vi är tillbaka i överskott, inte förrän vi är säkra på att vi har ställt huset i ordning så att vi har resurser och reserver nog att möta en kommande lågkonjunktur.

Jobbskatteavdrag är den viktigaste åtgärden för att få fler i arbete. Det ska löna sig bättre att arbeta. Vi vet att vi kan möta flaskhalsar bättre om det lönar sig bättre att arbeta. Rörligheten mellan yrken och regioner blir större. Arbetsmarknaden fungerar bättre om fler står till arbetsmarknadens förfogande. Lönebildningen fungerar bättre, och vi får en större sannolikhet att klara en lång period av tillväxt utan inflation.

Det har skett stora förändringar i svensk ekonomi. Marginaleffekterna har i genomsnitt minskat med nästan 10 procentenheter det senaste decenniet. För en låginkomsttagare har genomsnittsskatten i Sverige när man, som OECD gör, jämför mellan olika länder gått ned från 25 till 15 procent under de senaste tio åren. Sverige har i dag en låginkomsttagarskatt som ligger på genomsnittet för OECD. Det lönar sig bättre att arbeta än det gjorde historiskt.

Det här är viktiga åtgärder som lägger bättre grund för en god sysselsättningsutveckling framåt. Det är naturligtvis så att en arbetslinje där det lönar sig bättre att arbeta också måste kompletteras med att det ska bli fler som vill anställa. Därför är det också vår reformambition att sänka tjänstemomsen.

Vi har ett välfärdssamhälle i Sverige. Det vill vi ha. Men det gör också att vi har en stor skattekil. Det drabbar servicesektorn. Det leder till att man får färre jobb i servicesektorn än man annars skulle få. Då är det viktigt att vi ändrar det. Vi vill bevara vår välfärdsstat.

Vi kommer också att ha relativt höga skatter i framtiden. Då är det viktigt att vi gör insatser, särskilt för servicesektorn, och det har vi gjort. Sänkta arbetsgivaravgifter för unga har varit en viktig reform. RUT- och ROT-avdrag har varit viktiga för att det ska komma jobb på plats i svensk ekonomi. Med tjänstemomsen går vi vidare med ytterligare ett steg för att värna att jobben ska komma när återhämtningen förstärks i den svenska ekonomin.

Det är också viktigt att vi fortsätter att utveckla anställbarheten. Vi har en ungdomsarbetslöshet som är alldeles för hög. Det beror på att vi har haft för höga trösklar in på arbetsmarknaden. LAS och kollektivavtal

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

har gett minimilöner som har dämpat sysselsättningen bland unga människor. Yrkesutbildningar har brustit i kvalitet. Skatte- och bidragssystem har gjort att drivkraften att arbeta har varit för svag.

Allt det här vill vi gradvis och successivt förskjuta. Vi ska lära oss av andra länder. I Danmark, Österrike och Tyskland har man haft påtagligt lägre ungdomsarbetslöshet än i Sverige genom att man har satsat på bra yrkesutbildning som utgör en bra brygga in på arbetsmarknaden också för unga människor. Därför tror vi att vi ska utveckla lärlingsutbildningar. Vi ska införa ett särskilt lärlingskontrakt som gör att vi vidgar vägarna in på arbetsmarknaden också för unga människor. Det är en viktig reformambition för de kommande åren.

Vi fick ett starkt mandat från väljarna i riksdagsvalet. Det handlar om ansvar, arbete och sammanhållning.

Ansvar för svensk ekonomi – säkra att vi kan ha tillväxt utan obalanser och ta ansvar för ordning och reda i offentliga finanser.

Arbete är grundpelaren för vårt mandat. Man kan inte bygga ett tryggt välfärdssamhälle om man inte skapar breda vägar in på arbetsmarknaden och goda förutsättningar för full sysselsättning.

Sammanhållning – vi vill ha ett samhälle som präglas av små skillnader och som erbjuder god välfärd för alla medborgare. Det är en del av det mandat vi har begärt av väljarna.

Vi har förutsättningar att få stöd för denna politik. Vi har en budgetlag som ger stadga åt den ekonomiska politiken. Det krävs en enighet om helheten vid riksdagsbeslut i Sverige.

Sedan är det så att vi i vår parlamentariska strategi måste öppna för samarbete, i första hand med Miljöpartiet, i andra hand med Socialdemokraterna. Men det arbetet måste bygga på vårt grundläggande väljarmandat: ansvar, arbete och sammanhållning. Bara genom ansvar, arbete och sammanhållning kan vi bygga ett samhälle som präglas av just trygghet, välfärd och frihet. Människor har en möjlighet att forma sitt liv, men de har också en trygg grund att stå på.

Det är så vi vill att Sverige ska se ut när vi reser oss ur krisen. Sverige ska stå starkt, men Sverige kan bara stå starkt om vi är beredda att ta ansvar för en sund ekonomisk utveckling också framgent.

(Applåder)

Anf. 3 THOMAS ÖSTROS (S):

Herr talman! Låt mig börja med att gratulera Anders Borg till Moderaternas valframgång. Det är den som gör att du i dag kan lägga fram budgetpropositionen på riksdagens bord precis som förra året. Men mycket är förändrat.

Sverige har lämnat den djupaste delen av lågkonjunkturen bakom sig. Efter att bnp föll mer än i de flesta andra länder 2009 ökar bnp kraftigt i år. Det är välkommet att den rekylen gör att svensk ekonomi nu växer starkt.

Den globala ekonomiska utvecklingen är ändå mycket osäker. Flera europeiska länder bär kostnaden för en ekonomisk kris med spruckna tillgångspriser, spruckna fastighetspriser och hög skuldsättning som gör att vi inte kan vara helt säkra på den europeiska utvecklingen.

Återhämtningen i USA är fortfarande oklar. Asien har kraftigt stärkt sin ställning i världsekonomin. Spänningarna ökar mellan de länder som

har stora handelsöverskott, som Kina, och länder med stora underskott i handeln med omvärlden, som USA.

Sverige behöver, eftersom vi är ett litet omvärldsberoende land, en stark regering och en stark ekonomisk politik.

Förra året lämnade finansministern sin budgetproposition som en del av en majoritetsregerings politik. I dag styrs Sverige av en regering som saknar majoritet i riksdagen. Det är en avgörande skillnad.

Under de senaste veckorna har borgerligheten hävdat att det är oppositionen som ska säkerställa att minoritetsalliansen får igenom sin politik. Låt mig därför börja med att vara mycket tydlig. Det har alltid varit och kommer alltid att vara regeringsbildarens uppgift att få igenom regeringens politik. Regeringen regerar och oppositionen opponerar. Så är tanken med vårt parlamentariska system.

Varken Alliansen eller De rödgröna lyckades få egen majoritet i riksdagen. Det gör inte att det är Sverigedemokraterna som är vågmästare i riksdagen. Det är inte Sverigedemokraterna som ska styra landet. Det är regeringen. Regeringens uppgift är att skapa majoritet i riksdagen för sina förslag. Om det är någon som är vågmästare så är det statsministern.

Vi är tillbaka till det normala i svensk politik – en minoritetsregering. Jag inser att det är en stor förändring för finansministern som inte har behövt tänka i de banorna tidigare, men det är dags nu.

Attityden från regeringen har fram till nu präglats av den unika situationen att man har varit en del av en majoritetsregering. En ansvarsfull minoritetsregering kommer att kräva passivt eller aktivt stöd från riksdagen.

Det sägs ibland också från regeringsföreträdare att nu ska oppositionen avstå från att lägga fram förslag för att regeringen ska kunna regera. Så fungerar det heller inte. Vi socialdemokrater kommer aldrig att tveka att lägga fram de förslag som vi menar behövs för att stärka Sveriges konkurrenskraft och förmåga till omställning, rättvisan och välfärden.

Budgeten har en särställning, utan tvekan, tack vare vår budgetlag, och den lagen har tjänat Sverige mycket väl. Men regeringen lägger fram hundratals förslag till riksdagen utöver budgeten. Det är nödvändigt för att styra Sverige. Initiativ måste tas och kommer att behöva tas på bredden för att Sverige ska klara många svåra utmaningar som väntar. En regering som börjar tveka och väntar med att lägga fram förslag tar inte ansvar för det som man måste ta ansvar för, nämligen Sveriges utveckling.

Att regera i minoritet kommer att kräva ödmjukhet och en vilja till kompromisser, både hos regeringen och hos oppositionen. Nu krävs det en förmåga att skapa möjligheter att styra Sverige. Det tror jag att väljarna uppskattar och förväntar sig av oss folkvalda politiker.

Herr talman! Sverige byggs starkt genom frihandel, öppenhet, utbyte med omvärlden och en stark arbetslinje, men inte med slutenhet. Vi har i Sverige en unik uppslutning kring öppenheten, mycket tack vare att man i Sverige inte står ensam om man blir sjuk eller arbetslös. I stället för att föra en politik där människor kastas ut i fattigdom har vi byggt broar tillbaka till arbete, med omställningsförsäkringar och med utbildning. Jag vill att Sverige bygger vidare på en sådan solidarisk modell som underlättar för människor att gå från arbeten som försvinner till arbeten som växer fram.

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Ett sammanhållet Sverige kräver att vi i riksdagen vänder oss till hela Sverige. Dela inte upp befolkningen i samhällsbärande! Då kommer snart någon att peka ut dem som är samhällstärkande – vi-och-de. Vi har alla ett ansvar för ett framgångsrikt Sverige. Den som delar upp Sverige i nyttiga och onyttiga riskerar att så vind och skörda storm.

De kommande fyra åren kommer vi att behöva ta initiativ i Sveriges riksdag för att stärka Sveriges konkurrenskraft och tillväxt och samtidigt återskapa förtroendet för att våra trygghetsförsäkringar går att lita på. Vi behöver ta initiativ för att stärka entreprenörskapet i Sverige samtidigt som vi säkrar finansieringen av vården och skolan. Vi behöver ta initiativ för att minska klyftorna och samtidigt effektivt bekämpa den långtidsarbetslöshet som nu biter sig fast. Det är stora utmaningar.

De offentliga finanserna försvagades sammantaget med 100 miljarder kronor under den här perioden. Den påfrestningen klarade vi tack vare budgetsaneringen under 90-talet, och den svenska erfarenheten av att gå från grekiska underskott 1993 till Europas starkaste offentliga finanser i mitten av 2000-talet är ett exempel som världen nu följer och studerar. Nu är det viktigt att Sverige kommer tillbaka till överskott.

Tillväxten är stark i Sverige nu, och det är bra för Sverige. Men det går inte bra för alla i Sverige. Svårt sjuka plågas av ett sjukförsäkrings-system som införts för att sänka skatten, enligt regeringen. Statsministern försöker låta påskina att han minsann inte har något ansvar för alla dessa enskilda fall som kommer upp i sjukförsäkringen. Trots dessa grava missförhållanden i behandling av mycket svårt sjuka människor finns inga förslag på reformer i regeringens proposition.

Sysselsättningsgraden är mycket lägre än för fyra år sedan – färre ska försörja fler. Socialbidragen ökar i tre fjärdedelar av Sveriges kommuner. En av tre är långtidsarbetslös, och långtidsarbetslösheten riskerar att bita sig fast.

Svante Öberg, som är vice riksbankschef, höll ett tal förra veckan där han sade: "Bristen på arbetskraft stiger nu snabbare än vad arbetslösheten faller. Det tyder på att matchningsproblemen på arbetsmarknaden kan bli påtagliga långt innan arbetslösheten har kommit ner på en normal nivå."

Det betyder i klarspråk höjda räntor, trots att vi har hög arbetslöshet. Trots att regeringen i sin budget räknar med 8 procents arbetslöshet saknas det reformer för att effektivt pressa ned arbetslösheten.

Sverige har inte råd med, i vare sig mänskliga eller ekonomiska termer, att arbetsföra människor inte får möjlighet att försörja sig själva eller bidra till det gemensamma.

Ett centralt reformområde är välfärdens finansiering. Jag menar att kommunerna måste få långsiktiga besked och få höjda generella permanenta statsbidrag om vi ska kunna trygga välfärden. Det blev tusentals som fick lämna välfärden under förra året. Det kanske debatten under valrörelsen inte riktigt gav klart besked om, men budgetpropositionen visar detta. Även i år minskar antalet sysselsatta i vård, skola och omsorg.

Men ökade statsbidrag räcker inte. Vi måste få fler i arbete för att klara den långsiktiga finansieringen av skola, sjukvård och äldreomsorg.

Sverige behöver utveckla politiken för konkurrenskraft. Jag menar att behovet av en ny skattereform blir alltmer tydligt. Sverige behöver en reform som bygger på centrala principer om rättvisa, likformighet, breda

skattebaser och global konkurrenskraft, en skattereform som stimulerar arbete och företagande och som bidrar till en grön omställning av vår ekonomi.

Sverige behöver satsa mer på entreprenörskap, forskning och innovation. Vi behöver en bättre skola. Andelen grundskoleelever som inte når behörighetskraven till gymnasiet är den största någonsin. Ändå fick 3 000 lärare gå under förra året. Jag menar att vi ska sätta utbildning i centrum för den ekonomiska politiken, lyfta läraryrkets status, få fler behöriga lärare, minska klasserna och öka lärartätheten.

Om två veckor kommer vi socialdemokrater tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet att presentera vår politik och hur vi hade regerat om vi hade vunnit valet. Det är en budget som hade byggt hela Sverige starkare.

Med den rödgröna budgeten hade det blivit fler lärare, tryggare omsorg och kortare köer i vården. Jobben skulle ha blivit fler genom investeringar i infrastruktur, bostäder och förbättrade villkor för småföretagen. Löntagarnas trygghet skulle öka genom att sjukförsäkring och akassa förbättras och omställningsmöjligheterna förstärkas för vanliga människor. Sverige skulle bli mer konkurrenskraftigt genom satsningar på export, forskning och en starkare utbildningslinje. Långtidsarbetslösheten hade effektivt bekämpats med omfattande insatser för yrkesutbildning och aktiv arbetsmarknadspolitik.

Vi socialdemokrater kommer att vara en mycket aktiv opposition fram till nästa val. Vi kommer att ta initiativ för att fördjupa och utveckla politiken för att bryta utanförskapet, skapa jobb, säkra välfärdens långsiktiga finansiering, förbättra resultaten i skolan och öka Sveriges konkurrenskraft.

Regeringen har att visa hur man ska regera i minoritet. Då behövs en annan attityd jämfört med förra mandatperioden. En gnutta ödmjukhet och en vilja att söka stöd i riksdagen kommer att behövas om regeringens politik ska kunna genomföras.

(Applåder)

Anf. 4 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Herr talman! Låt mig börja med att välkomna det tonläge som Thomas Östros slog an i den här debatten. En vilja att söka kompromisser måste naturligtvis vara en viktig utgångspunkt för politiken, och den måste komma både från regeringen och från oppositionen. Sverige är ett land som ska präglas av sammanhållning. Det bygger också på att vi vårdar ett politiskt klimat där vi undviker alltför hårda konflikter och inser att det också finns saker som förenar.

Sedan ska vi inte sticka under stol med att Thomas Östros och jag har olika ideologiska utgångspunkter. Men jag vill gärna bidra till ett tonläge som gör att vi kan få en konstruktiv diskussion och där vi kan söka oss framåt där så visar sig vara nödvändigt. Jag ska gärna ge min syn på vad som är nödvändigt för det.

Det är två utgångspunkter som från vår sida är oerhört centrala. Den första är sammanhållning och ansvar för arbete. Arbetslinjen är central för full sysselsättning. Den är särskilt viktig de kommande åren. Vill vi undvika att hamna i bristsituationer är arbetslinjen den centrala utgångspunkten, att människor står till arbetsmarknadens förfogande och aktivt

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

söker arbete. Arbetslinjen måste dock alltid bygga på att man tar ansvar för offentliga finanser. Vi måste gemensamt i riksdagen ta ansvar för att vi ska komma tillbaka till överskott. Sverige är en välfärdsstat, och det betyder att innan vi är på väg in i nästa kris måste överskotten vara återställda – annars klarar vi inte att ta Sverige genom en ansvarsfull ekonomisk politik.

Låt mig som replik till Thomas Östros påpeka att jag välkomnar ett försök till en konstruktiv dialog i riksdagen, och den måste bygga på ömsesidiga försök till kompromisser från vår sida och från oppositionens sida.

Anf. 5 THOMAS ÖSTROS (S) replik:

Herr talman! Då vill jag ta upp två områden där jag tycker att det är helt centralt för regeringen att börja fundera över sin politik.

Vi har haft en utveckling under de senaste fyra åren där människor försäkras ut ur våra försäkringar. Till skillnad från andra länder, Amerika exempelvis, där man arbetar hårt för att försäkra människor, med grundläggande trygghetsförsäkringar, går Sverige som det enda moderna landet i västvärlden, tror jag, fram med utförsäkring som sin bärande princip.

Är ni beredda att ändra uppfattning i fråga om detta är det mycket välkommet i riksdagen. Jag är övertygad om att det går att hitta majoriteter i riksdagen för att se till att sjukförsäkringen inte blir av den arten att svårt sjuka människor kastas ut i socialbidragsberoende.

Vi har sett flera exempel under det senaste halvåret. Det kan inte vara någon slump att person efter person som redovisas vara svårt sjuk, ibland så svårt sjuk att det är osannolikt att de över huvud taget kommer tillbaka till arbete, behandlas oerhört hårt. Ändå finns det inga initiativ på det här området i regeringens budget.

Det är för Sverige en skamfläck att ha ett sjukförsäkringssystem som utförsäkrar människor och tvingar dem till fattigdom.

Är regeringen beredd att ändra sin politik på det området ska vi i oppositionen naturligtvis vara beredda att arbeta med detta.

Det andra gäller arbetslöshetsfrågan. Nu lägger ni fram en proposition där ni bedömer att vi 2014 är nere i en arbetslöshet som påminner om den vi hade 2006. Massarbetslöshet kallade du det då, Anders Borg. Och det är det. Det är massarbetslöshet. Samtidigt säger vice riksbankschefen att vi är på väg in i ett läge där det är brist på yrkesarbetare samtidigt som vi har en mycket hög arbetslöshet.

Det är det som vi skördar efter att regeringen misskött arbetsmarknadspolitiken och utbildningspolitiken. Men är ni beredda att ändra er där är det nu väldigt bråttom att se till att vi inte får bristsituationer med därpå följande höga räntor och inflationstendenser.

Här har vi två områden. Om regeringen är beredd att omvärdera sin politik ska vi naturligtvis diskutera det i riksdagen.

Anf. 6 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Herr talman! Det är naturligtvis positivt om vi kan se en större samsyn kring trygghetssystemen. Låt oss göra en alldeles rimlig bild av hur Sverige står sig där. Vi har de högsta sociala utgifterna av alla industri-

länderna. Vi har kanske de mest utbyggda trygghetssystemen, åtminstone av de västliga industriländerna.

Så ska det vara. Vi ska ha trygghetssystem, men det måste vara en avvägning till omställningsförsäkring. Lika självklart som att sjuka människor ska ha sjukförsäkring är det att människor som har en arbetsförmåga ska ta sig tillbaka till arbetslivet. Vi ska inte gå tillbaka till en politik där vi automatiskt utförsäkrar människor till evig förtidspension och utanförskap från arbetsmarknaden.

Det ska vi naturligtvis fortsätta att diskutera i riksdagen och framför allt också i den breda parlamentariska socialförsäkringsutredningen.

Detta för mig naturligtvis över till den andra frågeställningen, om a-kassan. Kan vi hitta en gemensam grund för att vidga a-kassan så att den blir obligatorisk vore det naturligtvis en fördel. Det är klart att alla skattebetalare när de drabbas av arbetslöshet ska ha tillgång till en bra arbetslöshetsförsäkring. Men det här måste ske, i sådana fall, utifrån ett vidmakthållande av arbetslinjen, inte en återgång till bidragspolitik.

Anf. 7 THOMAS ÖSTROS (S) replik:

Herr talman! Ett annat område där regeringen måste tänka om handlar om välfärden. Ni valde att prioritera sänkt skatt under förra året och detta år. Nu får vi facit i regeringens egen budgetproposition. Det som vi sade stämde. Det blev en kraftig minskning av antalet personer som jobbar med vård, skola och omsorg under 2009, och det fortsätter 2010.

Den här prioriteringen, att välja sänkt skatt, gjordes i tron att det skulle vara sysselsättningsdrivande. Det visar ju sig i stället att detta innebar en mycket kraftig minskning av antalet anställda i välfärdssektorn.

Om det här tonläget från regeringen tyder på att man börjar förstå att det nog är väldigt viktigt att bevara förmågan att finansiera en stark välfärd kan det diskuteras. Men så ser det inte ut i budgetpropositionen, utan det är återigen reformambitioner framför allt när det gäller sänkta skatter som redovisas.

Jag menar att det är fel väg att gå när vi har fortsatta uppsägningar i vården och skolan under 2010, trots den valrörelse vi har haft där regeringen bedyrat att så inte är fallet.

(Applåder)

Anf. 8 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Herr talman! Jag ska inte använda så mycket tid till min fråga. Den är rakt på sak:

Vilken slutsats av valresultatet drar Thomas Östros beträffande den egna ekonomiska politiken?

Anf. 9 THOMAS ÖSTROS (S) replik:

Herr talman! Carl B Hamilton har ju varit socialdemokrat tidigare. Vill du vara med i vår valanalys får du väl ansöka om medlemskap igen.
(Applåder)

Jag kommer att ägna min kraft åt att utveckla vår politik, och jag är alldeles övertygad om att Sverige behöver en starkare jobbpolitik. Jag tror inte att det kommer att vara särskilt framgångsrikt med den fortsättning av politiken som nu skisseras i budgetpropositionen. Jag tycker inte

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

att det är rimligt att vi alltmer börjar glida isär i vårt samhälle. Jag menar vad jag sade. Om man sår vind riskerar man att skörda storm. Den aktiva valrörelse som borgerligheten har bedrivit har handlat om att försöka skapa ett vi-och-de-samhälle. Det är mycket olyckligt för Sverige.

Ett framgångsrikt Sverige försöker hålla ihop landet, hela landet och alla dess invånare. Ett framgångsrikt Sverige ser till att människor får möjlighet att göra rätt för sig och delta i samhällsgemenskapen.

Ett framgångsrikt Sverige investerar i konkurrenskraft. Det kommer inte att vara möjligt för oss att klara konkurrensen med Asien, som har gjort enorma framsteg på världsmarknaden under krisen, om vi inte ökar förädlingsvärde och kunskapsinnehåll. Det handlar om varor och tjänster som kan konkurrera. Då kan inte den här politiken, som siktar på lägre löner och lägre kostnader, vara framgångsrik i längden.

En framgångsrik politik ser också behovet av att människor kan känna trygghet i svåra tider av snabb förändring.

Jag tycker att Folkpartiet borde dra en slutsats av sitt valresultat och sin valrörelse. Vad hände med det folkparti som kunde skriva under på allt detta jag nu sade, som värnade försäkringssystemen, som förstod att de också måste omfatta medelinkomsttagarna och som värnade välfärden? Det Folkpartiet har glidit undan, och det har väljarna noterat. Det Folkpartiet finns inte kvar.

(Applåder)

Anf. 10 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Herr talman! Jag frågade Thomas Östros vilken slutsats han drog för egen del beträffande den egna ekonomiska politiken och fick ett långt och väldigt allmänt svar.

Ärligt talat, Thomas Östros! Du hade kunnat säga det här långt före valet, precis det som du upprepar nu.

Det verkar inte som att du är beredd att dra någon slutsats över huvud taget av valresultatet. Med tanke på framtiden kan man ju säga att det ur vår synpunkt är alldeles utmärkt, om vi bara ska köra en repris. Men det vore väl ändå intressant att veta till exempel hur du i dag ser på motståndet mot RUT-avdrag och oklarheterna med förmögenhetsskatten, fastighetsskatten, kilometerskatten och så vidare.

Tycker du fortfarande att det var en klok politik att gå till val på? Vad är din slutsats om vi tar bara de här fyra skatterna?

Det har också sitt intresse, herr talman, med tanke på den parlamentariska situationen, om det är så att socialdemokraterna är beredda att göra några positionsförflyttningar.

Anf. 11 THOMAS ÖSTROS (S) replik:

Herr talman! Om två veckor kommer vi att lägga fram en budgetmotion tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Det kommer att vara en offensiv budgetmotion kring just de stora samhällsproblemen. Det handlar om arbetslösheten, där regeringssidan verkar väldigt nöjd med en situation där vi i bästa fall har 6 procents arbetslöshet om fyra år, samma nivå som 2006, och fortsatta nedskärningar i vården och skolan.

Det finns något som för mig är ett väldigt svårt problem att lösa. Vad hände med Folkpartiet när det gällde sjukförsäkringsfrågan? Vi hade en valrörelse där vi fick se flera exempel på att svårt sjuka människor, dö-

ende människor, hanterades oerhört brutalt på grund av den lagstiftning som Folkpartiet drivit igenom i riksdagen. Det fanns ett skarpt motstånd hos minoriteten i riksdagen.

Nu är det en minoritetsregering. Nästa gång när ni funderar på den typen av mycket hårdhänta metoder bör ni förstå att det finns en riksdag där det inte är självklart att ni har en majoritet. Den typen av åtgärder får inte stöd av De rödgröna; så bedömer jag det. Då får ni söka stöd någon annanstans. Men det är, tycker jag, oerhört tråkigt att se ett folkparti som inte sade någonting i den viktiga frågan om sjukförsäkringen.
(Applåder)

Anf. 12 ANNIE JOHANSSON (C) replik:

Herr talman! Sverige har inte råd att säga nej till jobb, särskilt inte jobb och entreprenörskap för unga människor. Socialdemokraterna tycks dock vara av en helt annan uppfattning. Ungdomsarbetslöshetssiffrorna var i stort sett exakt lika höga 2006 i högkonjunktur när de styrde landet som de är nu efter en lågkonjunktur i Sverige 2010.

Det är ett strukturellt problem som kräver nya lösningar. 40 procent av Sveriges unga vill hellre vara företagare än anställda. Höga kostnader och osäkerhet kring ekonomin är två av de främsta skälen till att endast 4 procent av dem de facto tar steget fullt ut – en siffra som faktiskt har ökat med nästan 40 procent de senaste fyra åren.

Trots denna verklighet vill Socialdemokraterna fördubbla egenavgifterna för unga människor. Hur kan det få unga människor att vilja och våga satsa på sin dröm?

Centerpartiet vill bland annat höja mikrolånen hos Almi, införa ett månatligt företagarlån, satsa på ungas innovationer och inrätta starta-egget-coacher hos Arbetsförmedlingen. Vilka är de socialdemokratiska förslagen för att få fler unga entreprenörer?

En annan fråga rör de lärlingsplatser som regeringen kommer att möjliggöra, såväl under gymnasiet som i arbetslivet. Lärlingskontrakt har i länder som Danmark och Holland med liknande system visat sig vara oerhört effektiva för att unga ska få in en fot på arbetsmarknaden. Alliansregeringen vill därför införa denna anställningsform under mandatperioden. Vi får medhåll från LO som har varit utredare i frågan och som förstår de möjligheter som detta ger för fler unga att faktiskt få ett jobb.

Men Socialdemokraterna säger blankt nej till att ge ungdomar denna chans med lärlingskontrakt. Varför säger Socialdemokraterna nej till unga entreprenörer genom att göra egenavgiften dubbelt så hög? Varför säger ni nej till lärlingsanställningar?

(Applåder)

Anf. 13 THOMAS ÖSTROS (S) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att välkomna Annie Johansson till finansutskottet och till framtida debatter. Jag ser mycket fram emot mandatperiodens debatter, för det är naturligtvis viktiga sådana. Frågan om ungdomar som Annie Johansson tar upp tycker jag är en av de viktigaste framtidsfrågorna.

Jag menar att där ser man mycket tydligt hur regeringen har använt en massa olika verktyg i tron att det kommer att gå att pressa ned ungdomsarbetslösheten, men verkligheten har visat något helt annat. Det var väl-

digst olyckligt att man inte hellre valde att lyssna till den samlade expertisen som ju varnade regeringen: Använd nu inte 10 miljarder kronor för att sänka arbetsgivaravgiften för alla företag som redan har ungdomar anställda! Ni kommer att få problem med att få pengar över till det som verkligen minskar ungdomsarbetslösheten, sade man.

Och så blev det ju. Ni lade alla ägg i en korg, tappade den och ungdomsarbetslösheten blev bara högre. Vad hade behövts? Jag träffade ungdomar under valrörelsen som berättade att de hade gått arbetslösa i tolv månader utan att få en enda möjlighet till utbildning, praktik, jobb eller till att komplettera det de behövde. Varför? Det fanns inte resurser, eftersom pengarna hade gått till de stora skattesänkningarna.

Vi valde i stället någonting som många av ekonomerna rekommenderar: Vi ger en mycket större skattelättnad till dem som anställer en arbetslös ungdom. Då får vi in dem i sysselsättning. Man måste ta vara på varje krona. Man kan inte vara slösaktig i skattepolitiken. Den generella sänkningen fungerade inte. Den bet inte.

Jag är väldigt mycket för lärlingsanställningar. När jag var utbildningsminister fick vi stöd från riksdagen för lärlingsutbildningar. Men den nyvalda regeringen valde att skjuta upp det, och det tog lång tid innan ert system kom på plats. Så beter sig ju en majoritetsregering, men det är slut på det nu. Man måste försöka hitta system som gör att man kan få det att fungera över mandatperioderna, och då tror jag att det är helt fel att säga till ungdomarna att de ska vara rättslösa på arbetsmarknaden. Det är fel. Lärlingsutbildning är jättebra, men även unga måste skyddas av arbetsrätten. De måste också ha en grundläggande trygghet på sina arbetsplatser.

Anf. 14 ANNIE JOHANSSON (C) replik:

Herr talman! Tack, Thomas Östros, för välkommandet! Jag kan konstatera att Thomas Östros vare sig svarar på min fråga om egenavgifter eller lärlingskontrakt i arbetslivet. Jag tycker att det är beklämmande för ett parti som kallar sig för arbetarpartiet att man kan vara emot just lärlingsanställningar. Jag undrar vad Socialdemokraterna tycker om de lärlingskontrakt som i dag finns inom elektriker- och byggbranschen exempelvis för äldre människor.

Socialdemokraterna står uppenbarligen också fast vid att det ska bli dubbelt så dyrt att anställa unga människor genom att man fördubblar arbetsgivaravgiften. Alliansregeringen har redan genomfört det som Thomas Östros talar om, nämligen att ta bort arbetsgivaravgiften om man anställer en ung människa.

Däremot har vi sänkt arbetsgivaravgiften till hälften om man har en ung människa anställd, och det tror jag är viktigt. Med ert förslag om att fördubbla arbetsgivaravgifterna skulle det innebära att det blev ca 35 000 kronor dyrare att ha en ung anställd. Det skulle vara ett hårt slag mot kommunsektorn där 135 000 ungdomar jobbar eller inom detaljhandeln där det jobbar 130 000 ungdomar.

Sverige har som sagt inte råd att säga nej till jobb, och det är därför det är så viktigt att satsa på de här sakerna som alliansregeringen har gjort och kommer att göra med skola, lärlingsutbildning, lärlingskontrakt i arbetslivet och entreprenörskap.

Så, Thomas Östros, hur blir det fler jobb om det blir 35 000 kronor dyrare att ha en ung anställd?

Prot. 2010/11:4
12 oktober

Anf. 15 THOMAS ÖSTROS (S) replik:

Herr talman! Jag kan vända på den repliken. För att ha råd med den här typen av skattesänkningar som inte fungerade under den förra mandatperioden var det ju så att ni drämde till med en skattehöjning på 40 000 kronor för alla småföretag. Det var det de fick i början av den förra mandatperioden. Hur blev det fler jobb av det? Det var naturligtvis olyckligt, för de hamnade i en svår situation. Ni använde pengar från utbildningspolitiken, från arbetsmarknadspolitiken och från småföretagen för att göra åtgärder för ungdomar som inte fungerade.

Var därför beredda att tänka om, för nu har vi fyra års erfarenhet. Titta gärna på oppositionens förslag så kommer ni att se att här finns konstruktiva idéer om hur man kan få unga i arbete. Jag är en varm vän av lärlingsanställningar. Det finns branscher där man har lång erfarenhet av detta, men tro inte att rättslöshet måste vara kopplat till lärlingsanställningar, att man ska kunna säga upp unga människor med inget varsel alls. Så kan vi inte ha det. Unga har rätt till jobb men också till trygga jobb.

Låt oss ta en diskussion om detta, men då kräver det, tror jag, lite om-
tänkande på den punkten.

(Applåder)

Anf. 16 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Herr talman! Intressant och mycket trevligt ska det bli att arbeta med dig i finansutskottet, Thomas Östros!

Välfärdsmaskineriet nummer ett i vårt land är kommuner och lands-
ting. Det är de som står för produktionen av i stort sett all vår välfärd. Innevarande år visar prognosen mot ett överskott på 20–25 miljarder i den här sektorn – 20–25 miljarder i överskott som man alltså har kunnat använda under innevarande år men som nu ligger på hög. För 2011 visar överskottet på minst 5 miljarder. Det räknas egentligen om varje månad, och nu tillför vi ytterligare 3 miljarder för detta.

Staten ska vara den som underbalanserar i en lågkonjunktur. Staten ska vara välfärdsmaskineriets gummiband. I stort sett det enda land som faktiskt inte lånar pengar externt i en lågkonjunktur bland alla OECD-länder är Norge, och det har sina speciella skäl.

Slutsatsen är att Alliansen i det värsta lågkonjunkturläget sedan 30-
talet har säkrat resurserna till välfärdsmaskineriet. Thomas Östros säger att med deras politik skulle än det ena, än det andra hända. Jag håller med Carl B Hamilton: Det finns ett litet problem med detta, och det är att väljarna inte har röstat fram den politiken.

Slutsatsen av er analys, Thomas Östros, borde vara att den politik som du har förespråkade före valet i stället borde närma sig Alliansens politik för att du därigenom ska kunna närma dig de väljare som har röstat på en klok politik.

(Applåder)

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 17 THOMAS ÖSTROS (S) replik:

Herr talman! Jag vill hälsa också Anders Sellström välkommen till arbetet och kommande debatter. Det ska bli riktigt roligt. Jag tycker att det ibland är särskilt roligt att debattera med Kristdemokraterna, för ni har ju en lite speciell roll i svensk politik.

Jag håller med om att jag kan uppleva det som ett problem att vi inte fick gehör för vår politik, men det är väl ungefär så långt vi är överens i den här diskussionen.

”Välfärdsmaskineriet fungerar bra.” Det är Kristdemokraternas analys efter den här valrörelsen, där vi har haft sjukförsäkringsexempel som jag ändå tror att de flesta kristdemokratiska sympatisörer har mått mycket dåligt av att se. Jag tror inte att de har känt att det är ett omtänksamt samhälle där varje människa får det stöd och den hjälp man behöver för att komma till sin rätt. Jag tror inte att man har känt att det är trygghetssystem som vi alla kan känna oss stolta över. Jag undrar vad Anders Sellström tänker och gör för reflexioner efter den här reformen som ju har upprört så många människor.

Är det kristdemokratisk politik? När det gäller att välfärdsmaskineriet fungerar bra har vi i budgetpropositionen tydliga exempel på att det blev drygt 30 000 färre jobb i kommuner och landsting. Då ska man vara noga och säga att det fanns några plusjobb och nystartsjobb. Men om man räknar bort dem är det närmare 20 000 färre.

Politik är sällan sådan att man får allting utan att man måste välja. Om Sellström hade stått i läget att välja mellan en skattesänkning på 15–20 miljarder eller att behålla personal i äldreomsorgen och skolan tycker jag att en rätt och korrekt avvägning hade varit att vänta med skattesänkningen och att behålla lärarna och personalen i äldreomsorgen. Jag föreställer mig, Anders Sellström, att bra många kristdemokrater skulle komma fram till precis samma slutsats. Välkommen till finansutskottets debatter, men försök mejsla ut vad som är Kristdemokraternas insats efter denna valrörelse i de viktiga frågorna om trygghet och välfärd.

Anf. 18 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Herr talman! Det är välfärdsmaskineriets resurser som är säkrade, Thomas Östros. Jag kommer från Umeå kommun. Där går kommunen in år med överskott på över 300 miljoner. Umeå kommun styrs av Socialdemokraterna. Där behåller man pengarna och lägger dem på hög, men skyller resultatet på alliansregeringen. Det är mycket märkligt. Man har pengarna, man kan genomföra en hel del åtgärder i välfärden på den kommunala nivån, men man samlar i ladorna. Det är socialdemokratisk politik, och sedan skäller man på alliansregeringen.

När det gäller sjukförsäkringssystemet har många som har varit lång tid i utanförskap kunnat komma tillbaka till arbete. Det händer saker, och människor rehabiliteras. Det finns även problem i detta, och jag är den förste att erkänna att vi självklart ska se till att rätta till dem. Människor ska inte hamna i problem mellan olika system eller hamna mellan stolar. Men syftet med försäkringsreformen är helt rätt, och man är på väg åt rätt håll. Men det finns alltid skavanker när man gör stora ändringar.

Jag sitter själv i styrelsen i Sveriges Kommuner och Landsting. Det är inte 30 000 jobb som har försvunnit i välfärdssektorn som Thomas Östros påstår, och det har ni gjort under hela valrörelsen. Det sker stän-

diga förändringar inom kommuner och landsting i detta område. Man överför verksamhet från den egna till andra eller också bolagiserar man. Där är den stora förändringen, Östros. Din analys stämmer inte med den analys som Sveriges Kommuner och Landsting har gjort.

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 19 THOMAS ÖSTROS (S) replik:

Herr talman! Jag gör det enkelt för mig och går till budgetpropositionen. Den kan man inte anklaga mig för att ha skrivit, även om jag gärna hade velat göra det. Där står det tydligt vad som har hänt i kommunsektorn. Precis det som jag redovisar redovisas där. Det kommer också från Konjunkturinstitutet. Detta val gjorde ni alltså.

Nu ser det ut att vara överskott i kommunsektorn i år. Det är för att kommunsektorn är försiktig. Den fick kortsiktiga pengar. Man använder dessa pengar för att säkra budgeten i år. Nu har man överskott. Men redan nästa år och kommande år ser det betydligt sämre ut för kommunsektorn. Hade man fått ett långsiktigt besked, som till exempel Konjunkturinstitutet krävde, hade det inte blivit denna typ av uppsägningar.

Sedan säger Anders Sellström att det visst ska ske några förändringar i sjukförsäkringssystemet. Men se till att genomföra dem snabbt. Varför finns det ingenting i budgetpropositionen om detta? Vi har ca 15 000 som utförsäkras i år och lika många nästa år. Människor kastas ut ur tryggheten, och Sellström vill fundera på vad som behöver göras. Jag tror att det är väldigt bråttom att ta initiativ för att återställa tilltron till våra trygghetsförsäkringar. Valfärdsmaskineriet fungerar inte så bra som Sellström säger.

(Applåder)

Anf. 20 MIKAELA VALTERSSON (MP):

Herr talman! I dag har vi den första större debatten i den nya riksdagen. Vi har precis haft ett val i Sverige, och en ny mandatperiod ligger framför oss. I valrörelsen har det stått två tydliga politiska alternativ mot varandra, vilket är rätt ovanligt i svensk politik. Men valresultatet har inte gett ett entydigt besked från det svenska folket om Sveriges riktning. Vad som är klart är att varken regeringen eller regeringens politik har stöd av en majoritet av svenska folket. I stället har vi nu en minoritetsregering som inte har stöd av en majoritet av denna kammare.

Vi har som ett resultat av 90-talskrisen en ordning här i riksdagen som gör att en minoritetsregering kan få igenom sina budgetförslag rätt lätt ändå. Det är självklart en styrka för Sverige i ett läge som är oklart. Men det fråntar inte regeringen dess ansvar, snarare gör det regeringens ansvar än större. Om regeringen väljer att i ett sådant läge tvinga igenom en politik som uppenbart inte har stöd hos en majoritet i riksdagen och därmed bland svenska folket försvåras möjligheterna att nå uppgörelser i andra frågor, och det gör Sverige svagare.

Det nya läget innebär därför ett stort ansvar för regeringen som valt att sitta kvar och regera i minoritet. Den som frivilligt sätter sig i en minoritetsregering måste på allvar visa ödmjukhet och öppenhet. Då räcker det inte att lägga huvudet på sned och prata med allvarlig min.

Nu är det inte läge för tvärsäkra ställningstaganden eller låsta dörrar, varken här i Riksdagshuset eller ute i landet. Det är inte läge för partierna att gräva ned sig i olika skyttegravar. Snarare är det läge för omprövning,

reflexion och självkritik. Regeringspartierna behöver fundera på förändringar av sin politik för att öppna upp för bredare samarbete i riksdagen samtidigt som vi i det rödgröna samarbetet måste fundera på vad det var i vår politik som inte vann gehör hos en majoritet av väljarna.

Herr talman! Regeringen måste nu ta ansvar för denna situation. Det är på regeringen och på de fyra borgerliga partierna som ansvaret ligger för att Sverige kan fortsätta styras och inte drabbas av ett parlamentariskt kaos. Men det faller också på regeringen att vara självkritisk kring den politik som man har fört.

Jag ser tre viktiga punkter där svenska folket har gett tydliga signaler om att en förändring är nödvändig.

För det första gäller det klimat- och miljöfrågorna som blir allt viktigare för väljarna. Det krävs en tydlig signal. Man förväntar sig handlingskraft i klimatfrågorna och att miljöproblemen tas på största allvar.

För det andra visade valrörelsen tydligt att regeringen inte har stöd för sin hårdföra linje i sjukförsäkringen.

För det tredje har det kommit signaler om att många väljare känt att etablerade riksdagspartier inte i tillräcklig utsträckning sett deras vardag och den situation som de befinner sig i. Jag anser att det nu faller tungt på regeringen att göra en kursändring i dessa delar.

Herr talman! Det pågår två parallella klimatförändringar i dagens Sverige. Runt omkring i världen ökar det extrema vädret i form av stormar, torka och stora regnoväder. Häromdagen kom en FN-rapport som visar att klimatförändringarna kostade 6 600 miljarder bara under 2008, och då talar vi om dollar. Klimatförändringarna är i högsta grad en plånbaksfråga för hela mänskligheten. Man kan bara fråga den fattige bonden i Pakistan vars hus är totalförstört.

I december inleder FN sitt nästa klimattoppmöte efter floppen i Köpenhamn. I Mexiko ska man samlas för att återigen göra ett försök att lösa vår generations största utmaning.

Häromdagen försvarade USA:s representant den urvattnade paniklösningen från Köpenhamn. Såväl vi politiker som vetenskapssamhället vet att om det stannar vid den uppgörelsen har vi i det närmaste gett upp klimatfrågan. Nej, nu behöver ambitionsnivån höjas. Den relevanta frågan blir därför: Vad tar Sverige med sig i resväskan till Mexiko? Om man tittar på regeringsförklaringen som vi hörde i förra veckan, dagens budgetproposition och den gångna valrörelsen blir det en lätt packning för Anders Borg och Fredrik Reinfeldt. Det blir inga höjda klimatskatter, nya motorvägar ska byggas, uteblivna satsningar på järnvägsnätet väntas och inga verktyg för energieffektiviseringar i bostadssektorn.

Medan regeringen endast levererat löften om att *inte* göra något presenterade vi i det rödgröna samarbetet en kraftfull politik inför valet. Dessa förslag har inte blivit mindre aktuella i dag. Om vi ska klara att ställa om samhället och klara klimatutmaningen krävs det en politik som både skapar en hållbar utveckling och klarar klimatet och jobben och där vi gör kraftfulla investeringar i grön omställning. Vi måste göra vår egen hemläxa i stället för att bara exportera ansvaret till världens fattiga länder.

Herr talman! Den andra klimatförändringen pågår i det svenska sjukförsäkringssystemet, och där har temperaturen sjunkit till långt under nollstreck. Fyrkantiga och kalla principer har fått komma före enskilda

människor. Man verkar ha infört en sköt-dig-själv-och-skyll-dig-själv-princip.

Många saker väljer vi i vårt liv. Vi väljer vem vi ska vara vän med. Vi väljer vilken musik vi ska lyssna på och vad vi ska äta till middag. Vi väljer till och med vilken skola barnen ska gå i eller vilken läkare vi vill besöka. Men ingen av oss väljer om vi blir sjuka. Däremot kan vi välja vilket samhälle vi vill ha. Vi kan välja om vi låter var och en stå där själva när man drabbas av sjukdom. Eller också kan vi välja att bygga ett samhälle som håller ihop och där vi tar hand om varandra. Vi väljer om vi bryr oss om människor.

Den här regeringen har raserat vår sjukförsäkring, ställt sig bredvid och sett på när människor drabbas. Vi kan inte kalla det för ett modernt välfärdssamhälle om vi samtidigt tillåter att människor sparkas ut i otrygghet trots att de har läkarintyg på att de är sjuka, trots att vi vet att det drabbar dem som är allra sjukast och trots att det drabbar människor som kanske råkat ut för en trafikolycka eller för en allvarlig psykisk sjukdom eller cancer.

Vi måste utgå från människan, inte från systemet. Bakom varje siffra i sjukförsäkringen finns människor av kött och blod, människor med familj och vänner. Budgetpropositionen inleds med orden: Alla som kan arbeta ska också jobba och få ett arbete. Det är väl bra. Men har ni inte dragit arbetslinjen lite väl långt när ni anser att även de som inte kan arbeta på grund av sjukdom ska arbeta även om de ska släpa sig till arbetet?

De senaste veckorna har röster hörts från Alliansen om att förändringarna kanske inte var de allra mest genomtänkta, men det har inte kommit något tydligt besked. Jag tycker att det hade varit på sin plats att företrädarna för regeringspartierna i den här debatten i dag – fortfarande finns den chansen – gav ett tydligt besked om att det inte blir fler utförsäkringar och om att regeringen nu sätter stopp för den omänskliga och förnedrande behandling som så många har drabbats av. Det skulle på allvar visa att regeringen är beredd till en kursändring nu efter valet. Det är uppenbart att det har gått fel i frågan. Men nu finns chansen att sätta stopp för det.

Herr talman! Öppna gränser mot omvärlden är en förutsättning för en ansvarsfull ekonomisk politik. En öppnare värld där människor ges möjlighet att röra sig och söka arbete i andra länder gör oss alla rikare. Ökad invandring leder till ökad utrikeshandel till exempel. Samhället blir rikare om vi hyvlar bort det skal av diskriminering som hindrar människor att få samma chanser till jobb och bostad.

I takt med att globaliseringen blir alltmer omfattande ökar den internationella migrationen. Både historiska och nutida exempel visar att migration till och från ett land påverkar det landet positivt.

Att försvara öppna gränser handlar inte bara om solidaritet utan också om ren självbevarelsedrift. Utan en öppen värld blir vi alla fattigare.

Jag menar att alla människor som bor i Sverige måste få komma till sin rätt. Regeringen måste ta på sig uppgiften att hålla ihop landet och inte skapa ännu större klyftor. I ett samhälle där vi bryr oss om varandra ökar inte klyftorna och människor lämnas inte utanför. Alla människor i ett samhälle är en resurs oavsett var i världen man råkar vara född.

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Vi ser det som extra viktigt att det nu görs breda överenskommelser kring en politik för mer öppna gränser och en generös flyktingpolitik. Vi i Miljöpartiet är beredda att vara med och ta ansvar och skapa en bred majoritet i de här frågorna.

Herr talman! Miljöpartiet är och har alltid varit ett pragmatiskt och resultatinriktat parti. Vårt mål har alltid varit att vara med och bidra till att lösa de stora samhällsproblemen. Men vi måste göra det med stor förståelse och med en ödmjukhet inför människors vardag och den verklighet människor befinner sig i.

Under den gångna mandatperioden har vi försökt hålla dörren öppen för breda uppgörelser här i riksdagen, bland annat när det gäller skolpolitiken och energipolitiken. Regeringen, som då var i majoritet, har dock valt att stänga dessa dörrar och har omöjliggjort blocköverskridande uppgörelser, något som i dag skulle ha varit en styrka.

Herr talman! Vi är beredda att ta ansvar. Vi delar gärna med oss av våra idéer. Våra förslag är gratis. Vi kräver ingen copyright för dem, utan det är fritt att fildela för den som vill tina upp samhällsklimatet eller motverka klimatförändringar.

Vi i Miljöpartiet kommer att fortsätta att ta ansvar för Sverige. Det rödgröna samarbetet bygger på en politik som vi tror Sverige behöver för att klara jobben, klimatet och människors behov av trygghet. Vi kommer att fortsätta att driva de frågorna.

Nu har vi också sagt att vi är beredda att samarbeta med regeringen i migrations- och flyktingpolitiken och att skapa breda överenskommelser för att Sverige ska kunna fortsätta att vara ett öppet land. Vår hållning kommer att vara fortsatt prövande i förhållande till de utmaningar som vi under de närmaste fyra åren står inför. Det krävs ett stort ansvar av oss alla!

(Applåder)

Anf. 21 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Herr talman! Sverige står starkt inför framtiden därför att vi i Sverige har tagit ansvar. Ska Sverige stå starkt också i framtida kriser bygger det på att vi fortsätter att ta ansvar för Sverige. När vi söker samförstånd och dialog i riksdagen måste det således ske utifrån tydliga utgångspunkter och principer. En av de kanske mest centrala är naturligtvis arbetslinjen.

Skälet till att vi har klarat krisen bättre än de flesta andra länder är att svensk ekonomi har fungerat bättre än tidigare. Det är därför som sysselsättningsuppgången har kommit tidigare här, och det är därför som arbetslöshetsnedgången är tydligare här än i många andra länder. Det betyder att vi sett till valresultat och väljarnas dom har fått mandat att fortsätta att utveckla arbetslinjen. Det är naturligtvis en utgångspunkt från vår sida.

Mikaela Valtersson öppnar här för att på ett pragmatiskt och öppet sätt diskutera utifrån valresultatet och vad vi landat i. Från vår sida finns det tre utgångspunkter för det.

Först gäller det naturligtvis ansvaret för offentliga finanser. Man kan diskutera politik bara om man också är beredd att ta ansvar för att offentliga finanser ska stå starka i framtiden. Därför är den nya budgetordningen en viktig utgångspunkt.

Det handlar naturligtvis också om att diskutera hur vi ska utveckla vår arbetslinje och hur till exempel sjukförsäkringen ska fungera bättre i framtiden – inte genom att människor skjuts in i förtidspension. Självfallet finns det ofullkomligheter i de reformer som vi genomfört och som kan utvecklas och förbättras.

Det handlar naturligtvis även om hållbarhet och klimatfrågor. Men det får inte bli en ursäkt för att driva isär Sverige så att landsbygdsbefolkningen drabbas på ett orimligt sätt.

Givetvis välkomnar jag Mikaela Valterssons pragmatiska och öppna hållning och ser fram emot att hitta vägar och också frågor där vi kan öppna för bredare lösningar.

Anf. 22 MIKAELA VALTERSSON (MP) replik:

Herr talman! Vi i det rödgröna samarbetet visade inför valet på en kraftfull jobbpolitik. Till skillnad från regeringens politik som byggt på ett recept, på sänkta skatter, ser vi att det behövs flera olika saker.

Det behövs satsningar på företagande i form av sänkta arbetsgivaravgifter och sänkt tjänstemoms. Det behövs stora investeringar där vi gifter ihop jobbpolitiken med att ta ett klimatansvar och där vi gör investeringar i järnvägsnätet, i bostadssektorn och i förnybar energi. Vi behöver stärka kommunsektorn för att skapa jobb i välfärden och behöver också satsa stort på utbildning. De sakerna tillsammans tror vi är en väldigt ansvarsfull och kraftfull jobbpolitik.

Men i dag skulle det ha behövts lite mer av det i regeringens politik, inte minst på investeringssidan, när det gäller att ta ansvar för en hållbar klimatutveckling. Det är inte så som finansministern nyss sade, att en klimatpolitik eller en miljöpolitik är en ursäkt för någonting.

En offensiv klimatpolitik med höga ambitioner är alldeles nödvändigt. Det kostar ännu mer och blir ännu svårare att vänta. Det finns nu ett gyllene tillfälle att sätta i gång en offensiv klimatpolitik som samtidigt ger jobb, för de här sakerna kan gå hand i hand. Den chansen har ni missat.

Jag hoppas att ni är beredda att tänka om och att vidta kraftfulla åtgärder. Det syns inte i den här budgetpropositionen, men den var kanske färdigskriven före den 19 september. Jag hoppas alltså att ni kommer tillbaka med ordentliga åtgärder för att ställa om Sverige så att det blir mer hållbart.

Anf. 23 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Herr talman! Naturligtvis ska vi söka samförstånd och utvärdera vår politik utifrån väljarnas dom. Väljarnas dom säger att Allians för Sverige sammantaget fick ett starkt stöd för sin arbetslinje. Vi fick ett ökat stöd och har ett av de starkare stöd som regeringar haft under de senaste decennierna. Men vi är en minoritetsregering, och vi reglerar med insikt om att vi är en minoritetsregering.

Vi måste också titta på verkligheten. Den arbetslinje som vi har drivit visar sig nu ge en stark sysselsättningsökning – starkare än sysselsättningsökningen i praktiskt taget något annat land. I Sverige ser vi en arbetslöshet som minskar medan arbetslösheten i andra länder fortsätter att öka.

Naturligtvis ska vi ompröva och förnya, men det måste ske med utgångspunkt i arbetslinjen och i ansvaret för ekonomisk politik.

Det är viktigt med hållbarhet. Jag vill verkligen undvika missförstånd här. Vad jag sade var att vi gärna utvecklar diskussionerna om hållbarhet. Men det måste ske utifrån att vi inte ger vika i fråga om sammanhållningen och att det inte är en politik som drabbar landsbygdsbefolkningen eller jobben.

Anf. 24 MIKAELA VALTERSSON (MP) replik:

Herr talman! Jag tror att det är tvärtom. Om vi satsar ordentligt på en klimatomställning och satsar på att bygga ut den förnybara energin och på stora investeringar i hållbara transporter och i bostadssektorn är det inte ett problem när det gäller detta med att Sverige dras isär. Tvärtom är det ett sätt att skapa jobb, att hålla samman och att ge möjligheter också på landsbygden. Det är vad som behövs framöver.

Vidare hoppas jag att ni i andan av omprövning av er politik en riktigt ordentlig vända till tänker på sjukförsäkringen. Ni har gett signaler om att det kanske behövs en förändring. Nu har ni en chans till det. Från Miljöpartiets sida är vi väldigt gärna med och skapar en majoritet i Sveriges riksdag för en förbättrad sjukförsäkring. Men då måste det allra viktigaste göras först, nämligen att stoppa utförsäkringarna.

Anf. 25 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Herr talman! Både Mikaela Valtersson och Thomas Östros talade som om regeringen inte var beredd att ta ansvar för att driva en minoritetsregering i riksdagen och vinna majoritet för detta. Självklart är det så. Det är inte oppositionens ansvar, utan det är regeringens ansvar.

Thomas Östros påpekade också att Sverigedemokraterna inte är vågmästare. Det är helt riktigt. Vi har fyra oppositionspartier. Vi har sagt att vi är beredda att göra upp med i första hand två av dessa, och av dessa två gör vi i första hand upp med Miljöpartiet.

Om man ska vara realistisk är det naturligtvis så att Socialdemokraterna har gjort ett katastrofval. Det är ingen hemlighet att de under de närmaste åren rimligtvis kommer att göra en genomgripande omprövning. Den måste också rimligtvis ske utan taktiska sidoblickar på hur mycket Miljöpartiet tål eller vad Vänsterpartiet vill.

Då kommer man till att det parti på oppositionssidan som haft framgång och i nuvarande situation så att säga är starka är Miljöpartiet. Mikaela Valtersson talar också om pragmatism och omprövningar. Min fråga till Mikaela Valtersson är alltså hur ni i Miljöpartiet ser på det framtida rödgröna samarbetet.

Är det er vision eller önskan att detta ska fortsätta, eller är ni beredda att på egen hand ta ansvar för Sverige i samarbete med regeringen och bilda majoriteter? Det är naturligtvis ur regeringens synpunkt självklart att detta är mycket lättare att uppnå utan till exempel Vänsterpartiet, och kanske utan Socialdemokraterna. Vad är er syn på framtiden? Jag talar inte om hösten utan om hela mandatperioden. Hur ser ni på ert samarbete i det rödgröna blocket? Hur eftersträvansvärt är det?

Anf. 26 MIKAELA VALTERSSON (MP) replik:

Herr talman! Jag tror att alla partier behöver tid för eftertanke, utvärdering och till viss del kanske omprövning av delar av politiken efter ett val. Vi är väldigt glada över att Miljöpartiet haft stora framgångar. Vi har gjort vårt bästa val och är i dag riksdagens tredje största parti, men även vi behöver göra detta. Man behöver fundera över ett valresultat och analysera det ordentligt. Jag tror att även Folkpartiet skulle behöva ta sig den tiden. Fundera över er politik, hur det gick i valet och vad det finns för skäl till omprövningar!

Vi har sagt att vi är beredda att vara med och skapa majoriteter inte minst i migrationspolitiken och delar av integrationspolitiken och flyktingpolitiken. Vi har ett rödgrönt samarbete i dag, och för oss är det alldeles naturligt att vi fortsätter det nu. Vi lägger fram en gemensam rödgrön budget med den politik vi har gått till val på. Det är den politik som en väldigt stor del av Sveriges väljare har röstat på, och vi har ett ansvar att föra den vidare. Allting har inte ändrats på bara tre veckor.

Sedan får vi fortsätta att fundera framöver hur vi gör, men jag tror att varje parti behöver egen tid för att utveckla sin egen politik och analysera valresultatet.

Anf. 27 ANNIE JOHANSSON (C) replik:

Herr talman! Miljöpartiet har, liksom Centerpartiet, ett stort engagemang i klimat- och miljöfrågor. Det är dock inte bara prat som räknas i slutändan, utan också resultat.

Centerpartiet och alliansregeringen har under de gångna fyra åren levererat och varit offensiva. Regeringen har satt ett klimatmål på 40 procent till 2020. Det uppfylls till fullo av den klimat- och energiproposition som har lagts fram och klubbats igenom i riksdagen. Miljöpartiets och De rödgrönas klimatpolitik saknar däremot täckning för att uppnå de löften som utställs.

Regeringen utökade förra mandatperioden miljöbudgeten från 15 miljarder till 20 miljarder. 370 miljoner satsades på biogas, och 220 miljoner satsades på solceller. 875 miljoner satsades på andra generationens drivmedel. Bioenergin gick om oljan som största energikälla i Sverige. Vi fick tre gånger mer biogas och dubbelt så många tankställen som år 2006. Vindkraftseffekten har ökat med 50 procent bara under förra året, och de närmaste tio åren tiodubblar regeringen utbyggnaden av vindkraft.

Förra året minskade för första gången klimatutsläppen från transportsektorn. Det är ett historiskt trendbrott. Antalet miljöbilar har ökat från 23 000 till 330 000 tack vare miljöbilspremien. Nästa år införs en förstärkt miljöbilspremie om 40 000 kronor till bilar som släpper ut mindre än 50 gram koldioxid per kilometer. Miljöpartiets och De rödgrönas strategi är i stället att satsa 25 miljoner på ett mekbidrag för att efterkonvertera gamla bilar.

Centerpartiet försökte upprepade gånger under valrörelsen få svar på frågan vilka åtgärder Miljöpartiet vill vidta för att uppnå dessa vidlyftiga mål och visioner och vad notan blir till företagare och skattebetalare. Vi fick aldrig något svar då. Kanske kan vi få det i dag.

Anf. 28 MIKAELA VALTERSSON (MP) replik:

Herr talman! Om man tittar i den budgetproposition som ni från Alliansens sida har lagt fram i dag ser man att sanningen är att ni återigen minskar på miljöområdet. Under kommande mandatperiod minskar ni med 1 miljard på miljöområdet. Trenden har varit att ni har minskat kontinuerligt just på delområdet biologisk mångfald under mandatperioden.

Ni tar gärna åt er av och hänvisar till åtgärder som har gjorts tidigare vad gäller till exempel omställningen i fordonsparken eller åtgärder i klimatpolitiken som ni tänker er att man kan göra i andra länder. Men vad är det egentligen *ni* ska göra från nu och framåt? Den enda åtgärd jag kan se som ni har pratat om är en supermiljöbilspremie som har minimal effekt när det gäller att få ned utsläppen i Sverige. Vad är det mer för åtgärder ni har från nu och framåt? Det är nämligen ni som sitter i regering nu. Ni sitter i och för sig i minoritet, men det är ni som sitter i regering och måste ta ett ansvar.

Ni har från Alliansens sida drivit oppositionspolitik på oppositionen under det senaste året, men jag tror att det nu är dags att byta fot. Nu är det en ny mandatperiod. Ni har valt att sitta i minoritet. Det krävs ett ansvar och att det är ni själva som tar ansvar för denna situation och redovisar vad ni vill göra. På klimatområdet är det väldigt tomt på åtgärder från och med nu. Vad kan ni försöka påverka internationellt inför nästa klimattoppmöte i Mexiko?

Anf. 29 ANNIE JOHANSSON (C) replik:

Herr talman! Jag konstaterar att Mikaela Valtersson väljer att bortse från min tidigare replik där jag faktiskt räknade upp väldigt många insatser som har genomförts och som också nått resultat i Sverige under den gångna mandatperioden.

I den budgetproposition som i dag läggs fram finns fler insatser som regeringen gör. Bland annat finns där ytterligare en havsmiljömiljard, ytterligare insatser för solceller och solvärme, en supermiljöbilspremie, en kemikaliestrategi, en miljöteknikstrategi, satsningar på klimatinvesteringar i andra länder och liknande satsningar. Vi markerar också att det är viktigt med ett internationellt klimatavtal där Sverige ska vara offensivt och drivande.

Det som är intressant är dock att vi vet att Miljöpartiets politik när det gäller miljö och klimat försvårar för hela Sverige att leva. Införandet av kilometerskatten är en tydlig straffskatt. Hur skapas det företagsamhet, jobb och förutsättningar att verka i hela Sverige om ni ska straffskatta svenska åkerier inom detaljhandeln, skogsnäringen och byggbranschen med 14 kronor för varje mil de kör?

Anf. 30 MIKAELA VALTERSSON (MP) replik:

Herr talman! Det är alldeles tydligt att det behövs en mix även i klimatpolitiken. Man behöver använda sig av ekonomiska styrmedel. Man behöver använda sig av de recept som all forskning visar är verkningsfulla, till exempel koldioxidskatten. Där säger ni att det inte behövs något mer och lutar er tillbaka.

Man behöver ge stöd både till satsningar på förnybar energi och till omställning av fordonsparken. Då räcker det inte med en så liten åtgärd som en supermiljöbilspremie, utan man behöver satsa både på att få fram

de förnybara bränslena – det är därför vi har stora satsningar på utbyggd biogas över hela landet – och på att konvertera befintliga bensinbilar till bättre bränslen. Vi behöver också satsa på att få fram teknik och nya lösningar.

Vi har flera ben i detta. Ni har en supermiljöbilspremie och låter helt bli att använda er av ekonomiska styrmedel. Det är den stora bristen i Alliansens miljöpolitik.

Anf. 31 CARL B HAMILTON (FP):

Herr talman! Väljarna har röstat fram ett nytt parti i riksdagen, så jag tänkte använda mina fem minuter i denna ekonomiska debatt till att tala om ekonomiska aspekter av invandring. Jag vill understryka att invandrare är enskilda individer med mycket olika bakgrund och öden, och därför är generaliseringar ofrånkomligen vanskliga.

Det är uppenbart att många tror att ökad invandring sänker lönerna, ökar arbetslösheten och försämrar de offentliga finanserna.

Är det sant? Finns det belägg för detta?

Mycket av oron när det gäller invandring, löner och arbetslöshet baseras på en oriktig uppfattning om hur ekonomin i verkligheten fungerar. En vanlig felsyn är att antalet jobb i ekonomin är givet eller konstant, men så är det inte. Ett ökat utbud av arbetskraft, till exempel på grund av invandring, leder normalt även till en ökad efterfrågan på arbetskraft. Till exempel har länder med en växande befolkning inte högre arbetslöshet än länder med en stagnerande befolkningsutveckling. Länder med en stor andel invandrare har inte en större andel arbetslösa än länder med få invandrare.

Att invandrare söker sig till specifika yrken kan dock leda till att lönerna sjunker i dessa specifika yrken men medför samtidigt att efterfrågan på arbetskraft ökar och att löner ökar i andra yrken, nämligen i dem som kompletterar och stöder produktionen som drivs fram av invandrarernas sysselsättning och efterfrågan. Exempelvis har vi många invandrare i restaurangbranschen, städföretag och byggsektor, vilket kan pressa lönerna och öka antalet jobb i dessa branscher men också öka lönerna och antalet jobb hos dem som tillhandahåller insatsvaror och kompletterande tjänster till dessa branscher.

Invandrare använder sin inkomst, precis som alla andra. Den spenderas på ökad efterfrågan på varor och tjänster, till exempel i detaljhandel, privat service, bostäder och byggande. Även efterfrågan på arbetskraft i kommunal service ökar. Den ökade efterfrågan som drivs av invandrarernas inkomster leder alltså till en ökad efterfrågan på arbetsinsatser och därmed till fler jobb i ekonomin.

Det har gjorts många studier i många länder och från många tidsperioder i vilka man har undersökt effekterna på lönerna hos de infödda av ökad invandring. Resultaten är genomgående att effekterna är obefintliga eller mycket små. Det finns inga entydiga resultat som säger att lönerna skulle påverkas vare sig positivt eller negativt av invandring.

Det finns dock signifikanta resultat för vissa i befolkningen. De som kan drabbas av sämre löneutveckling är de som har väldigt lika egenskaper med invandrare utifrån. Det är därför faktiskt främst tidigare kommande invandrare från samma ursprungsländer vars löner möjligen påverkas men inte de infödda.

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Arbetslösheten då? Jo, om det finns någon konjunkturreffekt är det att invandrare kortsiktigt fungerar som en buffert för den infödda arbetskraften mot lågkonjunkturons genomslag på arbetsmarknaden, det vill säga att mer utsatta invandrare skyddar de infödda mot högre arbetslöshet.

Den långsiktiga arbetslösheten då? En regering kan kortsiktigt driva ned arbetslösheten genom en expansiv politik som ökar efterfrågan, men dess värre driver en sådan politik upp inflationen i en hög och skenande takt, liksom statsskulden. Eftersom vi här i landet, liksom i andra välskötta länder, har bestämt oss för att inte acceptera en skenande inflation och statsskuld bestäms arbetslösheten därför av långsiktiga faktorer, som arbetsmarknadens funktionssätt. Fungerar den och är arbetsmarknaden flexibel skapar invandring inte arbetslöshet. Då närmar vi oss invandringens ekonomiska kärnfråga: Hur ändrar vi arbetsmarknadens funktionssätt så att fler invandrare får jobb snabbare efter ankomsten?

På den punkten krävs flera fortsatta integrationsreformer och nytänkande. Jag skulle vilja ta upp specifikt en som är kontroversiell. Om det till exempel är så, vilket forskningen menar att det är, att svensk arbetsrätt försvårar för invandrare att komma in på arbetsmarknaden krävs det att arbetsrätten ändras för att integrationen ska underlättas och förbättras. Jag vill här erinra om statsministerns ord i regeringsförklaringen: Lika sant som att vi i Sverige har brister i systemen för invandrades etablering, lika sant är att det är dåligt fungerande system och strukturer som skapar problemen – inte de människor som kommit hit.

Detta innebär att arbetsrätten, som definitivt är en del av systemet för invandrades etablering, bör ändras så att invandrare lättare kan få jobb. Mot sådana förändringar står i dag tyvärr en järntriangel bestående av moderater, socialdemokrater och fackföreningsrörelser. Alla dessa måste ställa sig frågan i denna viktiga situation: Vad är viktigast – en oförändrad arbetsrätt eller en bättre integration av invandrare?

Anf. 32 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Regeringen har sparat ungefär 20 miljarder på sjukförsäkringen. Enligt Husmark Pehrsson var ett av skälen till besparingarna att man ville finansiera en del av skattesänkningarna.

Vi kan se att ni de närmaste åren förväntas spara ytterligare 17 miljarder på sjukförsäkringen. Vid årsskiftet utförsäkras ungefär 15 000 människor. En majoritet av dem är kvinnor. Det är inte förvånande eftersom många kvinnor har betalat ett högt pris i spåren av budgetsaneringen i allt större barngrupper i förskolan, i allt ökade klasstorlekar i skolan och på fritidshemmen, i stressiga arbeten i hemtjänsten och så vidare. Vi ser och vi möter allihop sådana människor och får ta del av deras livshistorier om hur det nu känns att bli utförsäkrad och hur ekonomin sätts i gungning. Det är historier som det gör ont enbart att lyssna på.

Det här har era regler orsakat, Carl B Hamilton, och Folkpartiet är väldigt tyst. Det är era regler som orsakar oerhört mycket lidande och får oerhört stora konsekvenser i många människors liv, människor som skulle behöva koncentrera sig på att bli friska och inte behöva oroa sig för sin ekonomi.

I stället för att ändra på regelverken anställer regeringen en spinndoktor, det vill säga en person som ska få oss alla som tycker att det är

omänskligt och cyniskt att sparka på sjuka människor att inse att det är vi som har fel. Men, Carl B Hamilton, det är ni som har fel. Det är ni som för en cynisk politik. Det är ni som sparkar på sjuka människor. Varför, Carl B Hamilton, är Folkpartiet med och anställer en spinndoktor i stället för att ändra på reglerna i sjukförsäkringen?
(Applåder)

Anf. 33 TALMANNEN:

Jag vill påminna om att replikerna ska avse anförandet och ingenting annat.

Anf. 34 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Herr talman! Nu är det väl statsministern som anställer sin personal och inte Folkpartiet.

Två saker: Beträffande de fall som har kommit upp och som kom upp i valrörelsens slutskede är det fullständigt klart att det är oacceptabelt att personer som är sjuka inte skulle få vara sjukskrivna eller, i värsta fall, förtidspensioneras. Men syftet och strävan ska naturligtvis vara att få tillbaka människor till arbetsmarknaden i så stor utsträckning som det bara är möjligt. Det är helt oacceptabelt att personer skulle bli utförsäkrade som egentligen är sjuka och inte är arbetsföra. Det är det ena.

Det mer långsiktiga är att vi har ändrat politiken från att, om jag minns rätt, 140 personer per dag kom bort från arbetsmarknaden tidigare till att man nu har ett inflöde av människor tillbaka. Man kan säga att det är för få, bara är en tredjedel, men det är ändå den viktiga omläggningen av politiken. Människor återbördas till arbetsmarknaden, och det är det långsiktiga syftet.

Det har inte varit bra – det kan jag hålla med om – i ett antal fall. Det måste rättas till, och det kommer att rättas till. Vi hade sjukförsäkringsministern här alldeles nyss; han kan framöver säkert svara på frågor om hur detta kommer att ske.

Anf. 35 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! I fråga om de 140 per dag som Carl B Hamilton hänvisar till handlar det om en form av mytbildning. I dessa 140 per dag ingick väldigt många människor som arbetade och som var deltidssjukskrivna eller tillfälligt sjukskrivna. Vi kan börja med att krossa den myten.

Jag anser, Carl B Hamilton, att Folkpartiet är en del av regeringen och också har ansvar för den budget som läggs fram. Därmed hade ni kunnat påverka de regelförslag som finns i sjukförsäkringen. Nu har ni lojt lämnat över det till Moderaterna och tydligen anammat människosynen att sjuka människor ska utsättas för era regelverk på det här sättet. Det är väldigt många människor under väldigt lång tid har försökt slå larm, men ni gör ingenting för att åtgärda det.

Jag tycker att det är rätt cyniskt att anställa en spinndoktor. Jag tycker att regeringen egentligen borde söka upp en doktor för att se om det finns någonting av medmänsklighet kvar i era kroppar.

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 36 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Herr talman! Ulla Andersson lyssnade inte på vad jag sade. Alltså vi gör någonting. Som jag tror att Anders Borg redan nämnt vidtas åtgärder. Utredningar tillsätts och frågan bereds fortsättningsvis om de här fallen och den typen av fall, just för att sådana fall inte ska upprepas och komma till stånd i fortsättningen. Det är det ena. Vad spinndoktorn har med den frågan att göra övergår mitt förstånd. Jag är ju bara en enkel professor så jag förstår inte det.

När det gäller den andra frågan, den mer långsiktiga inriktningen av politiken, tycker jag att det är otroligt viktigt att den här regeringen har brutit politiken att allt fler människor ska utförsäkras, som det har varit under lång tid under socialdemokratiska regeringar med stöd av Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Anf. 37 ANNIE JOHANSSON (C):

Herr talman! Blickar vi ut en morgon ser vi människor lämna sina barn på dagis, nyttja kollektivtrafiken på väg till jobbet eller ungdomar som cyklar på någon av landets alla vägar. En del kanske avslutar dagen med ett besök hos farmor på äldreboendet, och några har behov av att få hjälp och stöttning genom ett tryggt skyddsnät. Tack vare skatteintäkter från människor som arbetar och driver företag runt om i Sverige kan vi dagligen nyttja många olika välfärdstjänster.

För en gemensamt finansierad välfärd, en skola med hög kvalitet, en tillgänglig vård, en förstklassig omsorg och ett finmaskigt skyddsnät krävs en god och stabil ekonomisk utveckling, att alla som vill och kan har möjligheten att jobba och att fler företag startas och vågar anställa. Morgondagens välfärd kräver jobb och företagsamhet i hela landet.

Den gångna mandatperioden innebar utmaningar av sällan skådat slag, med en global finanskris och den djupaste ekonomiska nedgången på 80 år. Genom att alliansregeringen byggt upp buffertar och varit sparsam med skattebetalarnas pengar har vi kunnat föra en aktiv krispolitik och stimulera efterfrågan i svensk ekonomi under lågkonjunkturen. Det har vi bland annat gjort genom skattesänkningar, såväl till löntagare som till pensionärer, och genom att kommunsektorn tillförts 38 miljarder kronor – ett rekordbelopp. Nästa år skjuter vi till ytterligare 8 miljarder, varav 5 miljarder i permanent nivåhöjning, för att värna kvaliteten i välfärden och förhindra uppsägningar.

Regeringens förda politik har gett resultat. Återhämtningen på arbetsmarknaden har varit historiskt snabb, och sysselsättningen har trots den ekonomiska krisen ökat med mer än 100 000 personer sedan 2006. Sverige har de starkaste finanserna i hela EU. Detta ger oss ett mycket bättre utgångsläge än vad många av våra europeiska grannar har, som tvingats skära i välfärden och höja skatterna för att få bukt med stora underskott och statsskulder.

Herr talman! Centerpartiet är Alliansens gröna och företagsamma röst. Och jag är glad att kunna säga att många av våra hjärtefrågor återfinns i den budgetproposition som läggs fram i dag, såväl reformer som reformambitioner.

Flera viktiga företagssatsningar fortsätter, såsom RUT och ROT, engagemanget för kvinnors företagande, regelförenklingsarbetet och Matlandet Sverige. En statlig fond för investeringar i Norrlands inland, In-

landsinnovation, inrättas. Och momsens på restaurang- och cateringtjänster kommer att halveras under mandatperioden.

Insatser görs också för att minska ungdomsarbetslösheten. Särskilt angeläget är att gymnasielärling och lärlingsprovanställning införs. Anslagen till entreprenörskap i skolan höjs. Dessutom höjs studiemedlen med 500 kronor i månaden.

Den enskilt största reformen i dag är fortsatta skattelättnader för landets pensionärer. Vid årsskiftet kommer en garantipensionär att ha ca 590 kronor mer varje månad efter våra tre skattesänkningar. Satsningen på jämställdhet fortsätter. Föräldrar ska kunna vara föräldralediga samtidigt under 30 dagar och jämställdhetsbonusen ska betalas ut i direkt anslutning till föräldrapenningen.

På miljöområdet införs bland annat supermiljöbilspremien om 40 000 kronor för de bilar som släpper ut allra minst koldioxid. Förutom en satsning på utveckling av elbilar och laddhybrider genomförs ytterligare en havsmiljömiljard under mandatperioden, och klimatinvesteringar i andra länder utökas.

Dessa satsningar är viktiga och angelägna. Utöver dessa vill jag särskilt lyfta fram tre tydliga reformambitioner för Centerpartiet under den kommande mandatperioden:

1. En liberal och jämställd ekonomisk politik med lägre skatter för ökad frihet, fler kvinnliga företagare och arbetsgivare i välfärden och fler valmöjligheter för människor.
2. En öppen och modern arbetsmarknad där alla som vill och kan jobba ska ha möjlighet att göra det. Sänk trösklarna för att ge unga och invandrare en starkare ställning och riv hindren för fler jobb.
3. En grön företagsamhet där vi förenar hållbarhet och konkurrenskraft för omställning av transportsektorn, framväxten av de gröna näringarna och exportmöjligheter för miljöteknik.

Herr talman! Svenska folket sade sin mening den 19 september. De vill fortsätta att stärka arbetslinjen och företagandet, inte gå tillbaka till bidragspolitiken. De vill ha ordning i Sveriges finanser, inte stora ofinansierade utgifter. De vill ge människor rätt att komma tillbaka, inte vara kvar i utanförskap. De vill att kvinnors frihet ska öka, inte minska. De vill ha kvalitet och mångfald i välfärdens verksamheter, inte gå tillbaka till enkelspårighet och väntetider. De vill ha miljöresultat, inte miljöprat. De vill att stad och land ska fortsätta att samarbeta, inte skapa nya motsättningar.

Nu fortsätter vi – för ett friare, grönnare, företagsammare och öppnare Sverige!
(Applåder)

Anf. 38 MIKAELA VALTERSSON (MP) replik:

Herr talman! Finansministern har återigen kommit med en budgetproposition utan åtgärder för att klara klimatproblemen, detta trots att vi vet att det kommer att kosta att inte ha en politik på det här området i form av mänskligt lidande, men det kommer också att innebära stora ekonomiska kostnader. Det är väl i och för sig ganska mycket i enlighet

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

med de uttalanden som de borgerliga partierna har gjort under valrörelsen, så det är inte så förvånande. Man har ju sagt att det inte behövs några fler åtgärder för att klara klimatproblemen. Men kanske tycker jag att ni från regeringssidan skulle ha tagit till er lite av valrörelsens alla diskussioner om klimatet och att många människor upplever det som något mycket viktigt.

Det enda besked som vi fått hittills är vad regeringen inte kommer att göra. Det blir inga nya ekonomiska styrmedel, det blir inga nya klimatinvesteringar, det blir inga ytterligare satsningar på att få ned utsläppen från trafiken. Med regeringens klimatpolitik vet vi att det kommer att ta 200 år innan vi klarar utsläppsmålen.

I ljuset av det skulle jag vilja fråga Centerpartiet: Hur ser ni på möjligheten att komma fram i klimatfrågan på nästa stora klimatmöte, i Mexiko? Som vi alla vet räcker det inte med de urvattnade kompromisser som hitintills har gjorts på internationell nivå när det gäller att klara klimatomålen globalt. Tror Centerpartiet att vi kommer att klara klimatfrågan globalt om andra länder följer Sveriges exempel och lägger ned klimatarbetet?

Anf. 39 ANNIE JOHANSSON (C) replik:

Herr talman! Tack så mycket för frågan, Mikaela Valtersson! Mikaela Valtersson och jag har ju haft ett replikskifte tidigare där jag har förklarat alla de satsningar som alliansregeringen och Centerpartiet har gjort under tidigare mandatperiod. Vi har ökat miljöbudgeten från 15 till 20 miljarder. Vi har satsat hundratals miljoner på biogas, på andra generationens drivmedel och på solceller. Och vi har faktiskt fått på plats en offensiv klimat- och energiproposition. Vi har tydliga mål till år 2020 om 50 procent förnybart, 10 procent förnybart inom transportsektorn, 20 procent energieffektivisering och ett utsläppsmål på 40 procent. Det är tydliga ambitioner, tydliga mål, och vi anger ton för ton hur vi ska nå dessa utsläppsmål. Det tycker jag är viktigt, och det är att ta ett grönt ansvar.

I ett tidigare replikskifte diskuterade vi också vår hållning framöver. Vi gör nu tydliga satsningar på en miljöbilspremie och förstärker den miljöbilspremie som har varit så lyckosam under den tidigare mandatperioden. Vi utökar satsningarna på solceller och solvärme. Det görs ytterligare satsning på halvmiljömiljard. Vi satsar på klimatinvesteringar i andra länder. Det görs många olika satsningar för att göra nytta här hemma på lokal, regional och nationell nivå men också där det behövs allra mest i andra länder.

Jag fick en direkt fråga från Mikaela Valtersson om hur vi ska komma fram i Mexiko. Jag tror att det är viktigt med konstruktiva samtal. Jag tror att det är viktigt att Sverige bibehåller sin ledartröja i miljö- och klimatsamtalen. Och jag hoppas att man genom offensiva samtal med länder runt om får till stånd att de stora länderna tar sitt ansvar, sätter sig ned och kommer fram till ett internationellt, globalt bindande avtal. Jag är helt övertygad om att så kommer att ske om man följer den linjen.

(Applåder)

Anf. 40 MIKAELA VALTERSSON (MP) replik:

Herr talman! Låt oss andas lite och gå ifrån den långa lista som du rabblade upp, Annie Johansson. Ni hänvisar till en massa åtgärder som har gjorts tidigare och som handlar om grundläggande viktiga ekonomiska styrmedel som vi gjorde tillsammans med Socialdemokraterna och Vänstern. Det handlar om förmånsbeskattningsregler och skatteregler för förnybara bränslen. Miljöbilspremie som fanns förra mandatperioden har varit en del i det. De andra sakerna, tillsammans med trängselskatten i Stockholm, har dock varit långt mycket viktigare. Det har gett en uppgång.

Nu har ni en supermiljöbilspremie som helt klart visar sig ge en väldigt liten effekt. I övrigt föreslår ni inga nya saker. Vad gäller solceller och annat på området för förnybar energi fasar ni ut stöden. Det syns tydligt i budgeten.

Sanningen är att under allianspartiernas tid vid makten den senaste mandatperioden har takten på utsläppsminskningarna minskat från 1 ½ procent till 0,6 procent per år. Den takten kan man anta kommer att bestå eftersom ni inte presenterar särskilt många nya åtgärder. Det innebär att vi med bred marginal kommer att missa forskarnas och EU:s mål att minska utsläppen med 80 procent till 2050.

Anf. 41 ANNIE JOHANSSON (C) replik:

Herr talman! Det är lätt att sitta på läktaren och presentera önske-
drömmar. Det viktigaste är dock att leverera höga gröna ambitioner och målsättningar, att ton för ton ange hur man ska nå dem och sedan nå grönt resultat.

Att jag drog det som Mikaela Valtersson kallar långa listan var för att presentera de konkreta åtgärder och resultat som vi har nått de fyra år vi har suttit vid makten.

Vi ska inte minska några ambitioner; vi ska snarare höja dem. Det gör vi genom utökade stöd till den gröna sektorn, genom att bygga ut det gröna förnybara benet och genom att fortsätta ställa om fordonsflottan. Annars når vi inte de mål som vi har klubbat i riksdagen i vår energi- och klimatproposition.
(Applåder)

Anf. 42 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Jag är glad över att vi har fått fler kvinnor som ekonomiska talespersoner i finansutskottet, och du, Annie, är en av dem. Jag är också glad över att du talar om att kvinnors frihet ska öka. Jag har dock svårt att förstå hur den friheten ska öka med den politik ni har presenterat.

Tittar vi på de viktiga välfärdsverksamheterna och deras betydelse, som du talade om i ditt anförande, Annie, kan vi se att antalet anställda i välfärden har minskat kraftigt, och ni förväntar er att det ska minska ännu mer i år.

Vi ser hur barngruppernas storlek i förskolan har ökat. Det leder till att föräldrar får en orolig vardag och att deras barn får uppleva en stressig miljö. Det påverkar oss kvinnor när vi är på jobbet eftersom vi känner oro för om barnen har det bra.

Vi ser hur hemtjänstens personal stressar mycket, och när hemtjänsten inte fungerar får vi kvinnor dra lasset på vår fritid.

Av de skattesänkningar ni har genomfört gick 56 procent till män. Inkomstskillnaderna ökade kraftigt med 10 000 kronor per år under förra mandatperioden.

På vilket sätt ökar er politik kvinnors frihet med tanke på det jag nyss redovisat? Det är snarare tvärtom. På område efter område beskärs kvinnors frihet, Annie Johansson. Som kronan på verket halverar ni anslaget för jämställdhetsåtgärder i budgeten.

Annie Johansson, vad betyder kvinnors frihet i detta?
(Applåder)

Anf. 43 ANNIE JOHANSSON (C) replik:

Herr talman! För mig är en av de viktigaste ambitionerna denna mandatperiod att skapa en jämställd ekonomisk politik. Vi har gått många steg på den vägen, inte minst genom att vi har brutit upp ett tidigare slutet offentligt monopol inom vård och omsorg. Många nya företag har startats tack vare lagen om valfrihet. Flera hundra nya vårdcentraler har startats.

Det finns två positiva aspekter på detta. Dels får de kvinnor som jobbar i denna kvinnodominerade sektor fler arbetsgivare att välja på. Det är bra för deras löneutveckling. Dels får kvinnorna inom denna sektor möjlighet att bryta sig loss och starta eget företag. Det är två viktiga argument för att man ska få en mångfald av välfärdsaktörer.

Ulla Andersson talar om att det är viktigt att minska grupperna i skola och förskola. En av satsningarna handlar om att förstärka kommunens ekonomi. Alliansregeringen har genomfört sådana satsningar och vill fortsätta göra det.

En intressant sak är vad Ulla Andersson säger om avdraget för hushållsnära tjänster. Det vill ni ta bort. Tack vare RUT-avdraget har framför allt kvinnor fått arbete under de två tre år som vi har haft det i Sverige. I dag är det 11 000 som jobbar inom den sektorn. 75 procent av dem som kommit i arbete genom RUT-avdraget kommer direkt från arbetslöshet eller har jobbat svart. Man har gått från svartarbete eller arbetslöshet till vita arbeten och fått trygghet, kollektivavtal, pensionspoäng och en lön. Det är att lyfta människor från utanförskap till samhörighet, värme och lön. Då minskar vi klyftorna i samhället, som Ulla Andersson brukar tala om, eftersom vi får fler människor i arbete.

(Applåder)

Anf. 44 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Om det vore så enkelt, Annie Johansson, att fler arbetsgivare gav bättre löneutveckling skulle kvinnorna inom Handels och Hotell och Restaurang kanske ha den bästa löneutvecklingen av alla – vi kan konstatera att så inte är fallet.

(Applåder)

Du skulle dock kunna göra en del för att förbättra kvinnors löneutveckling och inkomster, Annie Johansson. Du kunde till exempel anslå mer pengar till kommunerna. Du kunde lagstifta om rätt till heltid. Du kunde göra fasta tjänster till norm inom arbetslagstiftningen.

Ni kunde också sluta gynna män i de reformer ni föreslår. Era reformer gynnar ju framför allt män. Det syns tydligt i kvinnornas plånböcker. Inkomstskillnaderna har ökat med 10 000 kronor per år, Annie Johansson.

Du talar om lagen om valfrihet. På den privatiserade så kallade välfärdsmarknaden ser vi att fem av sex dominerande aktörer är riskkapitalbolag. Marknaden domineras alltså av riskkapitalbolag som tar ut ungefär 7 miljarder i vinst. För de pengarna hade vi kunnat anställa 18 000 fler inom vård, omsorg, skola och förskola. Vore det inte bättre använda pengar för oss kvinnor – för vår frihet, trygghet och för vår ekonomiska utveckling?

(Applåder)

Anf. 45 ANNIE JOHANSSON (C) replik:

Herr talman! Vi kommer tillbaka till klyftorna. Ulla Andersson måste då ta del av den fördelningspolitik som fördes mellan 1998 och 2006 då ni var stödparti till den socialdemokratiska regeringen. Då ökade såväl förmögenhetskoncentrationen som inkomstspridningen med 20 procent. Det är något som har förbättrats under den mandatperiod alliansregeringen har suttit vid makten.

Den absolut viktigaste åtgärden för att nå Ulla Anderssons vision är att få fler människor i arbete. Den absolut viktigaste åtgärden för att öka kvinnors frihet handlar om att de ska få mer pengar i plånboken. Ett vårdbidrag har fått 1 500 kronor i skattesänkning, en sjuksköterska 1 700 kronor i skattesänkning under den mandatperiod som alliansregeringen har styrt Sverige.

Vi kommer att fortsätta öka kvinnors frihet genom en offensiv ekonomisk politik och genom en offensiv satsning på fler arbetsgivare inom välfärden, på fler möjligheter för kvinnor att starta företag och på att öppna marknader och därmed få en bättre jämställdhet.

(Applåder)

Anf. 46 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr talman! För oss sverigedemokrater är en återupprättad välfärd och en ökad sammanhållning mest prioriterat. I vårt Sverige ska skattebetalarna känna att de får ett mervärde av skatteinbetalningarna av staten.

Vårt besked är därför tydligt: Målet med vår ekonomiska politik är att på riktigt bryta utanförskapet, bekämpa arbetslösheten och skapa full sysselsättning. Det är så man skapar välbild.

För att åstadkomma detta krävs en verklighetsförankrad och uppoffrande politik utan skygglappar som skapar förutsättningar för att ge alla som kan och vill en möjlighet att skapa sig en egen försörjning.

De fyra jobbskatteavdragen, den generella arbetsgivaravgiftssänkningen, den avskaffade förmögenhetsskatten och skattelättnaderna för hushållsnära tjänster, eller för den delen de särskilt subventionerade arbetena för invandrare, är inte nog politiska åtgärder för att skapa en väl fungerande arbetsmarknad. 100 000 nya jobb samtidigt med en befolkningsökning på 290 000 människor är helt enkelt ett alldeles för klen resultat. Det bör heller knappast vara att förvänta sig att 200 kronor ytterligare i ett femte steg av jobbskatteavdraget, vilket ju utgör regeringens

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

enskilt viktigaste del i jobbpolitiken, nämnvärt kan återställa en god situation på arbetsmarknaden.

Det 40-åriga växande utanförskapet måste brytas, misstagen erkännas och bortförklaringarna lysa med sin frånvaro. Majoriteten av fyrtiotalisterna har redan gått i pension och Sverige har tagit emot alldeles för många människor på för kort tid.

Herr talman! Det finns inget särskilt träd där det växer pengar till allt som är fint och allt som är vackert. Politik handlar om att prioritera. Innan regeringen tillträdde förra mandatperioden lovade man att bryta utanförskapet och återupprätta en fungerande arbetslinje. Resultatet tål att upprepas: 290 000 fler människor på 100 000 nya jobb. Det är ett klen resultats av de förutsättningar som regeringen hade när den under riksmötets öppnande 2006 presenterade en hel arsenal av politiska reformer till ett värde av 100 miljarder kronor.

Regeringen har inte bara misslyckats med att bryta utanförskapet och öka sysselsättningen. Man har även misslyckats med att öka tryggheten samtidigt som man nu äventyrar den framtida välfärden genom att blint fortsatt fästa tillit till den jobbpolitik man så tydligt redan misslyckats med och som under förändrade ekonomiska förutsättningar ser ut att i det närmaste gå i stå när det gäller nya expansiva reformer.

Herr talman! För mig är det tydligt att regeringen, i likhet med De rödgröna som inte minst byggde upp det misslyckande som regeringen nu vidareförvaltar, saknar verklighetsförankrade politiska idéer om hur vi kommer till rätta med arbetslösheten. Man har därmed även misslyckats med att skapa de grundförutsättningar som krävs för ett långsiktigt välmående samhälle byggt på delaktighet, trygghet och sammanhållning. Sammanhållningen och tryggheten i samhället har ytterligare skadats av att regeringen har sänkt arbetslöshetsersättningen till orimligt låga nivåer samtidigt som pensionärer tillförs en pensionärsskatt i form av ett differentierat skatteavdragssystem. Rätten att beskattas lika handlar för Sverigedemokraterna lika mycket om rättvisa som om att skapa incitament att jobba ihop en god pension.

En ansvarsfull ekonomisk politik, liksom hela den solidariskt finansierade välfärden, förutsätter ett samhälle som håller ihop. När vi om två veckor lägger fram vår budgetmotion kommer vi därför att prioritera en återupprättad välfärd, trygghet och gemenskap.

Skatteklyftan mellan pensionärer och arbetare ska bort. A-kassan ska stärkas. Föräldrapenningen, barn tillägget och underhållsstödet ska öka. För att öka den fysiska tryggheten ska också rättsväsendet och försvaret ges mer resurser. För att ge våra äldre en värdigare ålderdom ska bland annat stöd till trygghetsboenden och bättre mathållning öka.

För att ge arbetskraften de instrument den behöver för att motsvara företagets behov ska utbildningssystemets resurser förstärkas, framför allt genom att öka de vuxnas närvaro i skolan, förbättra studievägledningen samt stärka vuxenutbildningen.

Men en ansvarsfull ekonomisk politik handlar inte bara om att stärka prioriteringsområden. Det handlar även om att ta resurser någonstans ifrån för att undvika att underfinansiera de offentliga finanserna. Vi ämnar därför motverka såväl vänsterkartellens bidragslinje som den borgerliga regeringens lönedumpningspolitik. Sverige mår mycket bättre utan

Socialdemokraternas onödiga skatthöjningar. Sverige mår mycket bättre utan regeringens fria arbetskraftsinvandring.

I stället för skatthöjningar ska utgifterna minska genom att landet byter ut en överdimensionerad invandring till en ansvarsfull och hanterbar invandringspolitik – detta hand i hand med en biståndslinje som ligger i nivå med FN:s rekommendationer. I stället för fri arbetskraftsinvandring ska vi inse att svenska folket inte är obildbart och därför endast utdela tillfälliga gästarbetstillstånd.

Med Sverigedemokraternas politik går det att genomföra välbehövda välfärds- och trygghetssatsningar och jämna ut skatten mellan arbetare och pensionärer samtidigt som vi behåller jobbskatteavdragets fyra steg. Inte minst innebär vår politik att vi skapar ett andrum genom att minska inflödet av nya arbetsföra till en arbetsmarknad som inte fungerat på 20 år.

Under den förra budgetpropositionen ställde Anders Borg följande tre frågor: Hur ska vi varaktigt höja sysselsättningsnivån? Hur ska vi varaktigt få fler människor i arbete? Hur ska vi återupprätta full sysselsättning? Anders Borg besvarade sina frågor med arbetslinjen. Det ska löna sig bättre att arbeta, och det ska bli fler som vågar anställa. Facit är 100 000 nya jobb på 290 000 fler människor. Utanförskapet består. Det är ett resultat som ingen med intresse för Sveriges bästa borde vara nöjd med. (Applåder)

Anf. 47 THOMAS ÖSTROS (S) replik:

Herr talman! För Sveriges framtid behöver vi människor som kommer till Sverige och bidrar till Sveriges utveckling. Vi har en åldrande befolkning. Vi har stort behov av människor som arbetar och bidrar till att utveckla vårt samhälle. Jag är alldeles övertygad om att ett samhälle fungerar oerhört mycket bättre om det är öppet än om det är slutet. Ekonomisk tillväxt, innovationer, idéer och utveckling kommer inte i slutna samhällen. Det kommer i samhällen som är öppna för omvärlden. Människor är en tillgång.

Hur ser Sverigedemokraterna på kostnader? Nu fick vi höra att det i huvudsak är en kostnad när människor kommer hit. När ett barn föds i Sverige kan man se det som många dryga kostnader som följer med det. Det är barnavårdscentralen, sedan förskolan och skolan. Det kan kosta upp mot 100 000 kronor per år. Det är gymnasieskolan och högskolan. Det är hundratusentals kronor i kostnader. Det är alla möjliga insatser för att göra en människa flygfärdig. Ska vi sluta att planera för framtiden? Ska vi sluta att skaffa barn och se allt som kostnader?

Besök en gymnasieskola! Där ser du att det finns ungdomar från världens alla delar som brinner av iver att få utvecklas och komma ut i arbete på en arbetsmarknad. Besök en högskola! Där ser du människor från världens alla hörn som brinner av iver att få utvecklas som människor och vara med och utveckla samhället. Det är tillgångar. Det är möjligheter. Jag tycker att det är djupt olyckligt att beskriva det som kostnader och bördor.

Sverigedemokraterna har ingen jobbpolitik. Jag vill fråga Sverigedemokraterna: Vad består er jobbpolitik egentligen av, annat än förhoppningen att om vi blir färre medborgare minskar arbetslösheten?

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 48 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Herr talman! Thomas Östros pratar om kostnader. Det är precis det politik handlar om. Politik handlar om att prioritera och anpassa politiken efter de förutsättningar som råder.

Tittar vi på utvecklingen i Sverige de senaste 20 åren ser vi att sysselsättningsgraden har minskat från 83 procent till dagens 74 procent i gruppen 16–64 år. Det är klart att en sådan politik kostar. Den behöver inte kosta eftersom vi kan anpassa invandringen till de förutsättningar som råder.

Sedan ska vi givetvis inte glömma bort jobbpolitiken. Jobbpolitiken är väldigt viktig. Vi instämmer därför i regeringens bedömning att vi ska ha fyra steg i jobbskatteavdraget, men vi ska också satsa mer pengar på utbildning för att matcha den arbetskraft vi har med de arbeten som finns tillgängliga.

Vi ska inte heller sluta planera för framtiden. Det är precis det vi ägnar oss åt när vi vill begränsa invandringen till de förutsättningar som råder. Vi ska behålla invandring men hålla den på en nivå som landet klarar av att hantera.

Anf. 49 THOMAS ÖSTROS (S) replik:

Fru talman! För mig är det så att människor är en tillgång. En samhällsekonomi byggs upp av ingenting annat än människor och människors förmåga att arbeta och komma på nya idéer. Samvaron oss emellan gör att vi skapar det som till slut blir ekonomisk tillväxt.

Hur hade Sverige sett ut om vi hade följt Sverigedemokraternas politik under de senaste decennierna? Sverige hade varit ett fattigare land. Det hade varit ett land utan många av våra entreprenörer. Det hade varit ett land med väldig läkarbrist. Det hade varit ett land där en stor del av våra högskolestudenter inte hade funnits här. Det hade varit ett land som hade varit fattigare på alla sätt.

Därutöver är det så att Sverigedemokraternas fastlagda ekonomiska politik är ansvarslös. Den är inte finansierad. Jobbpolitiken består i huvudsak av att man ska försämra arbetsrätten och tro att det är bra för löntagarna i Sverige.

Ni har ett ansvar att utforma en jobbpolitik och en ekonomisk politik, men ni har också ett stort ansvar för att gå ifrån den djupt människofientliga politik som ni står för när det gäller synen på invandrare och flyktingar.

Anf. 50 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Vi ser också människor som en tillgång. Men vi inser dessutom att landet fungerar ungefär som ett företag. Om ett medelstort företag skulle börja anställa 100 personer extra utan att ha behov av dem, skulle vi då kunna kalla dem för en tillgång rent generellt? Det kan vi naturligtvis inte göra. Vi måste i stället anpassa landet, ungefär som ett företag anpassar sin verksamhet efter de förhållanden som faktiskt råder.

Sedan innebär det inte att invandrare som individer på något sätt är dåliga, utan det handlar bara om att anpassa den politik man bedriver efter den verklighet som faktiskt råder.

Det får stå för Thomas Östros att en politik som anpassats efter den verklighet som råder är en fientlig politik. För mig är det precis tvärtom.

Anpassar man inte politiken efter verkligheten skapar man utanförskap. Man skapar främlingsfientlighet.

Prot. 2010/11:4
12 oktober

Anf. 51 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Före valet varnade vi för att det fanns allvarliga risker för Sverige om Sverigedemokraterna blev invalda i Sveriges riksdag. Jag är fortfarande orolig på den punkten. Jag tycker att det finns grundläggande skiljelinjer i den ekonomiska politiken här. Sverige har lönats väl av öppenhet – öppenhet för idéer, öppenhet för handel och öppenhet för människor. Det är så vi har byggt vårt välbefinnande. Bryter vi mot den utvecklingen – bryter vi mot vår svenska tradition, sluter och stänger oss – undermineras också vårt välbefinnande.

För mig är det också tydligt att det finns ett mycket stort budgethål i Sverigedemokraternas budgetmotion. Man dubbelräknar och trippelräknar besparingar – besparingar som till slut blir större än själva de ursprungliga utgiftsposterna. Det går inte att bygga en ekonomisk politik på stora budgethål.

Det är också så, enligt min uppfattning när jag läser Sverigedemokraternas budgetmotion, att där saknas integrationspolitik. Vi har människor i Sverige som har kommit hit därför att de behöver skydd och därför att de vill finna en ny tillvaro här. Det är alldeles självklart att vi ska göra vad vi kan – med kunskap i svenska via sfi, via instegsjobb, via en arbetslinje och genom att tydliggöra att alla har ett ansvar för sin egen försörjning – för att få människor i arbete.

Där tycker jag att den stora bristen i Sverigedemokraternas politik blir tydlig. Man vill sluta Sverige, man har inte en ekonomisk politik som går ihop och man har inte en politik för att skapa förutsättningar för arbete åt alla – särskilt inte för att vi ska klara integrationspolitiken. Därför är det med oro jag ser Sverigedemokraterna i Sveriges riksdag.

Anf. 52 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Anders Borg ser en risk med Sverigedemokraterna i riksdagen eftersom vi kan påverka den politik som bedrivs i den här kammaren. Det är självklart, och jag kan förstå det.

Men något han inte tänker på är att den politik han själv bedriver kan liknas vid att ta Alvedon vid förkylning. Man dämpar symtomen genom att införa instegsjobb och dessutom öka den procentuella graden av rabatten till de nya människorna till 80 procent. Det kallar jag inget annat än etnisk kvotering, och vi ska inte ha kvotering i Sverige. Man inför också sänkta arbetsgivaravgifter för utsatta grupper. Man vill införa skattelättnader i nystartszoner.

Allt det här är symptom på en misslyckad jobbpolitik som har lett till 100 000 nya jobb till en befolkningsökning på 290 000 människor.

Sedan säger Anders Borg att vi saknar integrationspolitik. Men tittar man på 1970-talets Sverige ser man att vi inte behövde någon aktiv integrationspolitik eftersom integrationen fungerade av sig självt i och med att vi hade en arbetsmarknad som faktiskt fungerade.

Anf. 53 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Jag känner fortfarande en oro därför att vi är i en sits där Sverigedemokraterna representerar en annan syn på den ekonomiska

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

politiken. Sverige har klarat sig bättre de sista 100 åren än de flesta andra länder, byggt på öppenhet – en öppenhet för människor och just en öppenhet mot omvärlden som bygger på att vi har anpassat vår samhällsmodell, att vi har varit beredda att ta in influenser och att vi har samarbetat med andra. Den öppenheten kan aldrig med bibehållet välstånd ersättas med slutenhet. Där har vi en grundläggande skiljelinje.

Det är så att det finns ett budgethål i Sverigedemokraternas motion. Man räknar sina besparingar på invandringspolitikerna inte bara en gång utan två gånger och tre gånger. Så kan man inte bygga en ansvarsfull ekonomisk politik.

Det är enligt min uppfattning så att det naturligtvis finns brister i vår integrationspolitik i Sverige. Vi behöver göra mer för att låta dem som kommer till Sverige få bra språkkunskaper; det behövs mer sfi och bättre sfi. Vi behöver vidga vägarna in på arbetsmarknaden så att vi inte har högre arbetslöshet bland utrikes födda. Men svaret på det kan inte vara att vi stänger gränserna eller att vi inte har en integrationspolitik. Full sysselsättning måste också gälla för dem som kommer nya till Sverige.

Anf. 54 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Anders Borg har pratat om att vi har klarat oss bättre än andra länder. Det är självklart att det går att hitta sådana exempel, och Sverige har också klarat sig ganska bra de senaste åren – det är jag villig att erkänna. Men vi kan klara oss bättre. Vi har fortfarande en situation med en väldigt hög arbetslöshet och en sysselsättningsgrad som har minskat de senaste 20 åren.

Vad gäller öppenhet: Vi ska inte stänga Sverige. Vi ska bara anpassa invandringen efter de förhållanden som faktiskt råder.

Vad gäller budgethållet är det klart att vi ackumulerar kostnader. Det är ju faktiskt så man beräknar kostnader för invandringen. Det gör även Jan Ekberg, regeringens egen nationalekonom, när han beräknar att kostnaden för invandringen ligger på mellan 1 ½ och 2 procent av bnp.

Anf. 55 MIKAELA VALTERSSON (MP) replik:

Fru talman! Jag begärde replik när Johnny Skalin talade om att man är mot fri arbetskraftsinvandring och i stället vill ha ett gästarbetarsystem.

Jag är väldigt glad över att Miljöpartiet har varit med och bidragit till att öppna för större möjligheter till arbetskraftsinvandring under förra mandatperioden. Vi har på det sättet skapat fler legala vägar till migration i Sverige utan att det bara handlar om dem som söker skydd. Det behövs också en generös politik på det området, men nu har vi skapat ytterligare vägar. Det är en stor och viktig reform.

Jag tror att ett samhälle där människor får röra sig fritt är ett bättre samhälle ur många aspekter. Ökad migration betyder väldigt mycket, inte bara rent ekonomiskt så tillvida att det ökar utrikeshandeln med de länder som vi vet att många människor har invandrat ifrån.

Det berikar rent mänskligt. Vi får mer kompetens i landet. Dessutom går ökad migration och större möjligheter att röra sig i en alltmer globaliserad värld åt båda håll. I dag är 250 000 svenska medborgare bosatta i ett annat land. Också det är en aspekt på att vi har lättare att röra oss över

gränserna. Min fråga till Johnny Skalin är: Vill ni även begränsa svenska medborgares möjligheter att flytta utanför landet?

Jag skulle också vilja fråga varför Sverigedemokraterna vill stänga svenska företags möjligheter att hitta kompetens i en värld som är alltmer globaliserad, där konkurrensen hårdnar. Vi har genomfört en reform som öppnar upp möjligheten att anställa när företagen har behov av arbetskraft. Det ger arbetsgivarna makten att själva göra bedömningen och rekrytera den kompetens och den arbetskraft de vill ha.

Anf. 56 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Det här är besynnerligt. Vi har en invandring på över hundra tusen människor varje år, och Miljöpartiet står i dag, under den misslyckade regeringspolitiken, under den misslyckade arbetsmarknadspolitik, och säger att vi ska öppna ytterligare vägar för att få in ännu fler människor till arbetslöshet.

Vi ska ta ansvar för landet. Vi ska ge människor en chans att skapa sig en egen försörjning. Om vi ska ge människor en chans att skapa sig en egen försörjning måste vi i första hand satsa resurserna på de människor som redan bor här. Vi har i dag ett stort utanförskap och en hög arbetslöshet. Inse att människor faktiskt inte är obildbara och satsa i stället pengarna i Sverige.

Mikaela Valtersson säger att vi vill stoppa företagens möjligheter att anställa. Det har vi inte sagt. Vi är inte helt emot arbetskraftsinvandring. Vi vill införa ett gästarbetstillstånd så att de företag som verkligen inte kan hitta arbetskraften i Sverige ska ha möjlighet att söka den utomlands.

Anf. 57 MIKAELA VALTERSSON (MP) replik:

Fru talman! Den stora och positiva konsekvensen av den reform gällande arbetskraftsinvandring som vi gjort i Sverige är att vi inte har ett så kallat gästarbetssystem, vilket finns i många andra länder. Det svenska systemet är helt unikt. På så sätt skapar vi möjligheter för människor att komma hit under humana villkor – med möjlighet att efter att ha arbetat här i fyra år stanna kvar och ta sina familjer med sig, alltså att även familjerna får tillstånd att komma. Det är ett humant, öppet och modernt sätt att låta människor röra sig över gränserna.

Migration är någonting som under lång tid har berikat samhället. Det gäller alltifrån Amerikautvandringen från Sverige – en stor del av de utvandrande återvände senare och betydde mycket för Sveriges utveckling och industriella framväxt – till arbetskraftsinvandringen på 50- och 60-talen. Från 70-talet och framåt har den varit mer begränsad; då har det mer gällt människor som sökt skydd.

Vi behöver ha en generös politik som innebär att vi tar emot människor som faktiskt behöver skydd men också öppnar upp för att människor kan komma hit och arbeta. Det finns många legala vägar till migration, och på det sättet berikar vi alla samhällen.

Anf. 58 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Som svar på det skulle jag ytterligare en gång vilja citera Jan Ekberg: ”Argument finns för invandring av specialister och det finns skyddsargument för flyktinginvandring. Men effekterna av invandring som ett medel för att underlätta för välfärdssystemet att försörja en åld-

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

rande befolkning är små. En orsak är att invandringen ökar befolkningen, vilket ställer större krav på den offentliga sektorn.” Detta skriver alltså Jan Ekberg på Dagens Nyheters debattsida, och det tycker jag sammanfattar mitt svar till Mikaela Valtersson.

Anf. 59 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Johnny Skalin gör jämförelsen att landet är som ett företag och att man måste anpassa sig. Det är ett exempel på den fundamentala felsyn som finns. Sverige som nation är inte som ett företag. Det är en oriktig parallell, en oriktig jämförelse. Jag försökte i mitt anförande säga att om man gör sådana jämförelser hamnar man i synen att antalet jobb är givet, konstant, och sedan är frågan hur de jobben ska delas mellan dem som finns i landet. Men det är fel.

Om vi tittar på världen ser vi att länder med hög invandring eller snabb befolkningsökning inte har högre arbetslöshet än andra länder. Om man har ett inflöde får man också fler arbetstillfällen. Länder med hög andel invandrare har inte större andel arbetslösa än länder med få invandrare. Det viktigt att slå hål på denna folktro, att ett land är som ett företag. På många sätt är detta en felsyn.

Johnny Skalin säger att vi inte ska importera invandrare som förs in i arbetslöshet. Därmed kommer vi till kärnfrågan som naturligtvis gäller integrationspolitiken, som också Anders Borg var inne på tidigare. Frågan är alltså hur vi ska utforma, förbättra, reformera vår integrationspolitik. Det är den lösningen och den framgångsväg som vi, liksom andra länder, måste finna.

Om man ska göra de ekonomiska kalkylerna, fru talman, kan man, för det första, konstatera att Sverigedemokraterna har en lång rad utgifter som inte är finansierade, åtminstone har vi inte sett det hittills. När man, för det andra, tittar på ett land som får detta inflöde av personer kan man inte bara titta på vad de kostar i budgeten de första två eller fem åren. Man måste se det över individernas hela levnad.

Anf. 60 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Carl B Hamilton säger att antalet jobb inte är givet. Det beror på hur man ser på det. Om man tittar på ekonomin just i dag är den statisk här och nu. Om man tittar på ekonomin på lång sikt är den naturligtvis föränderlig. Men om den just nu är statisk blir frågan: Hur ökar vi här och nu, i dag, antalet jobb, under de förutsättningar som råder? Jo, man kan sänka lönerna för dem som arbetar. Man kan göra som i exempelvis Holland. Där sänker man trösklarna till arbetsmarknaden samtidigt som man sänker lönerna. Därmed får man fler i sysselsättning. Holland har en mycket låg arbetslöshet, och ett av skälen till det är den arbetsmarknadspolitik som förs där.

Att andra länder inte har högre andel arbetslösa vet jag inte riktigt hur det är med det. Jag tycker att vi ska titta på hur det ser ut i Sverige. Om vi tittar på Sverige ser vi att vi haft en sysselsättningsminskning från 83 till dagens 74 procent mätt i åldersgruppen 16–64 år. Hamiltons svar på detta är att vi ska vidta fler integrationspolitiska åtgärder. Vi ska alltså fortsätta att stimulera de grupper som står utanför. Men det är, som jag sade tidigare, ungefär som att ta Alvedon vid förkylning. Det dämpar symtomen, men det löser inte problemet.

Anf. 61 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Man får väl börja med att identifiera sjukdomen innan man börjar diskutera medicineringen. Problemet är inte invandringen. Det är inte den som är orsaken till att det finns arbetslöshet i Sverige eller att sysselsättningsgraden sjunkit.

Vi har olika recept. Vi har hört Anders Borgs recept för jobbpolitiken, och Thomas Östros hade ett annat. Det är den politik vi alla diskuterar år ut och år in, och det kommer Johnny Skalin också att få vara med om. Kärnfrågan är hur vi ska öka sysselsättningen och få ned arbetslösheten. Det är kärnfrågan, men lösningen på den är inte att säga nej till ökad invandring. Minskad invandring skulle nämligen inte innebära fler människor i arbete. Där har vi återigen företagsparallellen. Där har vi återigen synen att antalet jobb är givet och oföränderligt.

Johnny Skalin säger att han inte vet hur det är i andra länder; han ska bara diskutera Sverige. Men låt oss titta på de stora invandrarländerna USA, Australien och så vidare. De har tagit emot miljoner och åter miljoner människor, och dessa har inte drivits till arbetslöshet. Tvärtom är den amerikanska arbetsmarknaden den kanske mest dynamiska i världen och absorberar hela tiden nya invandrare. Så har det varit årtionde efter årtionde.

Anf. 62 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Vi kan se på de där länderna som du hänvisade till, Carl B Hamilton, eller på Frankrike eller Tyskland. Nästan samtliga länder har en lägre sysselsättningsgrad än Sverige har. Sverige, Norge och Danmark är de mest lyckade länderna i västvärlden vad gäller hög sysselsättningsgrad. De stora länderna – till exempel Kanada och USA men också Frankrike och England – har visst haft en större andel invandrare, men procentuellt är det inget land som sticker ut mer än Sverige, som har haft den största asylinvandringen i hela västvärlden.

Om det är som Hamilton säger – att det inte spelar någon roll hur många som flyttar hit för om de flyttar hit kommer de att konsumera – kan vi väl också tänka tanken att öka invandringen till 200 000 eller 300 000 per år, för det spelar visst ingen roll.

Anf. 63 ANNIE JOHANSSON (C) replik:

Fru talman! Sverigedemokraternas politik gör skillnad på människor och är därtill inkonsekvent. Det märks inte enbart i den retorik de använder, där de gör gällande att invandringen är roten till alla problem i det svenska samhället, utan även när man detaljstuderar förslagen i deras skuggbudget.

Låt mig ta instegsjobben som exempel. Dessa vill Sverigedemokraterna avskaffa eftersom de anser att instegsjobben innebär en ”skattesubventionerad diskriminering av svenskar”, men motsvarande diskriminering av andra grupper i samhället är uppenbarligen helt i sin ordning: Nystartsjobben för långtidsarbetslösa, för arbetslösa unga och för 55-plussare ska uppenbarligen få finnas kvar. Funktionshindrade ska ha rätt till stöd och hjälp att komma tillbaka. Hälften av regeringens halvering av arbetsgivaravgiften för unga accepteras också.

Sverigedemokraterna säger att man vill se till att ”regelverken inte diskriminerar någon på arbetsmarknaden”, men det är just precis vad

Sverigedemokraternas inkonsekventa politik orsakar! Syftet med de subventionerade anställningarna i olika former är just att hjälpa människor och grupper som står långt från arbetsmarknaden att få in en fot – att bryta utanförskapet, få ett jobb, få en lön och kunna försörja sig själva. Varför har vissa rätt till stöd och hjälp att komma tillbaka, få en möjlighet till ett jobb, samhörighet och värme medan andra, invandrare, förvägras denna rätt? Varför kallar ni det diskriminering när det gäller invandrare men inte när det gäller andra grupper i Sverige?

Vi måste se till att alla människor som vill och kan jobba ska få den möjligheten. Vi måste också hitta verktyg för att ännu fler människor i vårt land ska få ett jobb. Därför är regeringens och Centerpartiets ambition om bland annat en utredning om sfi-peng med fler aktörer för att man ska lära sig svenska viktig, liksom införandet av nystartszoner. Det är mycket viktigt att inte se människor som problem utan som tillgångar, och därför är det viktigt att sätta rätt politiska instrument för att lyfta människor ur utanförskap och in i arbete. Där är instegsjobben oerhört viktiga.

Anf. 64 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Under de senaste 20 åren har sysselsättningen och arbetsmarknadspolitiken misslyckats. Bara 30 procent av de invandrare som har bott upp till två år i landet är sysselsatta. Sedan kan man diskutera vad sysselsättning innebär. På vilket sätt är de sysselsatta, och har de verkligen jobb?

Det tar 20 år att uppnå en sysselsättningsgrad på 70 procent, medan den inhemskt födda befolkningen har en sysselsättningsgrad på 80 procent, enligt Svenskt Näringsliv.

Det är klart att ett sådant här förhållande ställer till en viss situation. Därför accepterar vi också halva sänkningen till ungdomar. Vi föreslår också helt slopad arbetsgivaravgift för lärlingsanställningar för ungdomar. Ni har ju skapat en situation där stora grupper, väldigt många människor, står utanför arbetsmarknaden och har väldigt svårt att komma in på arbetsmarknaden. Vi måste ta hänsyn till den verklighet som ni har skapat. Jag kan inte se att det är en inkonsekvent politik som vi för.

Att vi däremot motsätter oss instegsjobben är fullständigt naturligt. I första hand bör vi ta hand om de människor som vi har här i Sverige i dag, och vi ska göra det så att det verkar lika för dem alla. Genom instegsjobben delar vi faktiskt upp den inhemska befolkningen och den invandrade befolkningen, de som har kommit hit, i två olika grupper. Vi anser inte att Sverige ska genomföra någon politik som agerar med kvotering som ändamål.

Anf. 65 ANNIE JOHANSSON (C) replik:

Fru talman! Detta var ett lysande exempel på hur man delar upp människor som faktiskt bor i landet Sverige. Decennier av en totalt misslyckad integrationspolitik gör att vi står här och diskuterar den här frågan. Men det är inte människor som är problemet. Det är en politisk flathet under decennier som har gjort att människor i dag lever i utanförskap. Den har gjort att vi faktiskt har minskat utanförskapet de fyra senaste åren när vi med offensiva åtgärder har lyckats få människor att komma tillbaka i arbete och få en lön.

Sverige har också blivit oerhört rikt på frihandel och öppenhet mot omvärlden. Som en liten öppen ekonomi gynnas vi av ett fritt och mångfasetterat utbyte med andra länder. Det må handla om handel med varor och tjänster, investeringar, tekniköverföringar, student- och forskningsutbyten och migration. Forskning visar entydigt på att inga länder har uppnått välstånd genom att stänga sina gränser. Tvärtom är det genom ökad frihandel och öppenhet som vi kan fortsätta förbättra välståndet i Sverige. Delar Johnny Skalin den synen?

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 66 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Jag delar Annies uppfattning här. Vi ska ha frihandel och ett samarbete med Europa och de länder som står oss närmast handelsmässigt. Men jag tycker för den sakens skull inte att vi kan likställa Sverige och Sveriges befolkning med hela världen, som Annie Johansson gör.

Jag ser faktiskt att vi i första hand riktar vår energi mot Sverige och de problem vi har här och att vi utifrån det också bryr oss om vår omvärld. Det är också därför vi vill stärka stödet till UNHCR och ge människor med ett verkligt flyktbehov den hjälp de faktiskt behöver. Det är faktiskt tvärtom den politik ni bedriver. Det är ni som kallar oss för främlingsfientliga och allt möjligt annat, men jag skulle vilja vända på det och säga att det är ni som har en hemsk människosyn.

Anf. 67 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Sverigedemokraterna pratar i sitt anförande om delaktighet, långsiktighet och sammanhållning, men jag menar att deras ekonomiska politik snarare drar isär landet och minskar sammanhållningen.

Låt oss titta på en del av er ekonomiska politik! Ni vill inte ha en skatt på förmögen. Det vill säga att ni tycker att det är bra med stora inkomstskillnader i samhället. Ni tycker att det är okej att ha skattebidrag till städning, det vill säga att rikas städning ska subventioneras av låginkomsttagare – pensionärer med låg inkomst eller andra med låg inkomst. Ni tycker att det är okej att bromsen i pensionssystemet slår till och att det är bättre med lägre pensioner än höjda avgifter till pensionssystemet.

Ni tycker att det är bra med och till och med föreslår en urholkning av LAS, det vill säga att arbetsgivare ska få lättare att säga upp löntagare, precis som om inte deras makt i dag var stor nog. Ni försvarar utförsäringen av sjuka – svårt sjuka människor. Ni vill dessutom ha skatteskillnader mellan dem som är sjuka och arbetslösa och dem som har jobb, det vill säga ökade inkomstskillnader och en syn om närande och tärande.

Ni tycker att det är riktigt att rika villaägare ska betala samma fastighetsskatt som en radhusägare. Det vill säga att det ska vara samma fastighetsskatt för en villa vid havet med helikopterplatta och tennisbana som för ett radhus i Gävle.

Er ekonomiska politik slår på punkt efter punkt mot de människor som har låga inkomster, är utsatta och har mindre makt. Det är en feg politik. I stället för att ta ert ansvar och slå uppåt riktar ni all er kraft nedåt. Med er politik ökar ni inkomstskillnaderna, förskjuter maktförhållandena till dem som redan har makt och låter dem få ännu mer makt. Varför då? Det vill jag veta.

Anf. 68 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Ulla Andersson säger att vi vill slopa skatterna på de förmögna. Det handlar alltså om förmögenhetsskatten. Det är något som vi har majoritet för här i riksdagens kammare, och det är jag ganska glad för.

Vi kan inte ha ett system som på ett avgörande sätt skiljer sig från dem i vår omvärld. Sverige är inte någon isolerad ekonomisk ö.

Förmögenhetsskatten kan man också se som frivillig. Tittar man på hur det var under den gamla regeringen införde ni lättnader och totala undantag för elva miljardärer, tror jag det var. Ni är inte heller särskilt konsekventa i den frågan i så fall.

Vi tycker att RUT är ett rättvist system. Det skapar jobb, eftersom det gäller lika för alla. Det gäller framför allt våra förslag om att pensionärer ska få skattelättnader när de söker hushållsnära tjänster.

Vad gäller LAS och småföretagarna står vi för en småföretagarpolitik. Kollar vi under förra mandatperioden ser vi att hela sysselsättningsökningen ägde rum bland landets små och medelstora företag. Det är viktigt att vi fokuserar på småföretagarna och ger småföretagen en chans att växa och bli medelstora och kanske morgondagens stora företag. De senaste hundra åren har vi inte fått ett enda storföretag här i landet. Jag tycker att det är väldigt viktigt att fokusera på näringspolitiken.

Vi försvarar inte utförsäkringarna. Liksom de rödgröna satsade vi lika mycket pengar för att göra någonting åt systemet där människor med giltigt skäl blev utförsäkrade.

Anf. 69 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Jag kan konstatera att Sverigedemokraterna inte vill ändra regelverket för de utförsäkrade. Det står du nu här och förnekar, men ni har hittills inte ett enda sådant förslag.

Jag menar att er politik ökar inkomstskillnaderna i landet väldigt kraftigt. Det leder till minskad sammanhållning och att vi drar isär landet. Med ökade klyftor kan vi se att det blir en sämre ekonomisk utveckling och att människor mår sämre. Det visar den samlade forskningen på området. Det är tydligen något som Sverigedemokraterna inte vill se framöver.

Fru talman! Jag skulle till sist vilja ha en kommentar. Jag undrar om Johnny Skalin har någon synpunkt på att Sverigedemokraterna i dag kanske till och med slås av Saudiarabien. Ni har *en* kvinna som ordinarie ledamot i de 16 utskotten. Det skulle vara bra med en kommentar också på det.

Anf. 70 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Att vi inte har några förslag vad gäller sjukförsäkringen stämmer inte. Vi tycker att varje sjukförsäkrad person ska ha rätt att träffa en läkare hos Försäkringskassan för att Försäkringskassan ska göra en god bedömning av de människor som saknar förmåga att arbeta.

Vad gäller inkomstskillnader är vi för de fyra jobbskatteavdragen, och det är också de rödgröna nästan helt och hållet. Jag förstår egentligen inte diskussionen och retoriken att vi skulle slå mot de fattiga. Det gör vi inte.

Vi satsar tvärtemot på välfärden. Vi vill stärka a-kassan. Vi vill markera så att sjukförsäkringssystemet också fungerar.

När det gäller våra invalda kvinnor är det vår kongress som beslutar vilka vi nominerar till våra riksdagsplatser. Vi kvoterar inte heller där. Vi tillsätter människor utifrån kompetens.

Anf. 71 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! En av de viktigaste orsakerna till varför jag blev kristdemokrat är vår syn på människovärdet. Det är inte bara att alla människor är lika värda utan att de har ett unikt och okränkbart värde. Det har varit vägledande för mig som politiker under många år. Mot detta står Sverigedemokraterna som graderar människor och ställer människor med olika hudfärg mot varandra.

I Sveriges Kommuner och Landsting har vi jobbat fram en rapport som heter *Välfärdens framtida finansiering*. Jag satt med i den arbetsgrupp som tittade på hur det ser ut framöver på 5–25 års tid i vårt land. Vi har starka demografiska förändringar på gång. Det innebär att allt färre ska axla ett allt större ansvar för vår gemensamma välfärd på grund av att det blir allt fler äldre i vårt land.

Det innebär att fler måste komma in i vårt land och arbeta för att vi ska uppehålla välfärden. Sverigedemokraternas politik slår direkt mot välfärdens kärna i och med att man inte vill se till att vi får fler händer och fötter i vårt land som kan arbeta. Det räcker inte att vi ökar barnafödandet i vårt land under den kommande perioden. Vi måste också öka invandringen för att kunna upprätthålla vår välfärd.

Jag har hört på dig när du har stått i talarstolen, Johnny Skalin, och propagerat för någonting helt annat. Det skulle innebära att ni slår ett slag direkt mot sjukvården, skolan, barnomsorgen och pensionerna genom att föra en politik för att se till att vi inte får in folk till att upprätthålla välfärdens kärna. Det tycker jag är direkt olämpligt och till och med skamligt.

Anf. 72 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Anders Sellström säger att vi kränker människovärdet och att vi delar in människor utifrån hudfärg. Det är inte sant. Det finns åtminstone inte något sådant dokument eller uttalande från en offentlig hög företrädare. Det kanske finns något exempel tidigare någon gång i historien, vad vet jag. Men jag känner inte till att någon har sagt någonting om att vi delar in människor efter hudfärg, för det gör vi inte. Vår politik handlar om kultur i första hand. Vi vill se att de människor som kommer till Sverige anpassar sig och blir svenskar.

När man tittar på hur det ser ut i framtiden säger Sellström att vi behöver öka invandringen för att klara försörjningsbördan. Det är inte heller sant. SCB:s, Statistiska centralbyråns, långtidsprognos sträcker sig ända fram till år 2030. I båda scenarierna kommer utanförskapet att bestå av runt en miljon människor eller fler.

Att vi slår mot välfärden är inte sant. De som slår mot välfärden är de som bedriver en invandringspolitik som inte är anpassad efter de förhållanden som råder. Det är regeringen med Sellström som står för den politiken.

Prot. 2010/11:4
12 oktober

Debatt
med anledning av
budgetpropositionen

Anf. 73 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Den utredning som är gjord hos Sveriges Kommuner och Landsting bygger på en massa olika rapporter och forskning i bakgrunden. Den slår entydigt fast att vi behöver öka arbetskraften, alltså invandringen, för att klara den framtida välfärden och finansieringen av den. Annars gör vi inte det. Gör vi inte det slår vi precis mot det som du säger dig stå och värna här. Det innebär att du för kontraproduktiv politik. Å andra sidan har jag också hört dig säga: Ja, kan vi bara ge dem jobb är de välkomna hit.

Den rapport som Sveriges Kommuner och Landsting tagit fram visar entydigt på slutsatsen att vi behöver öka invandringen. Ponera att denna rapport som du påstår inte är riktig och sann är sann, skulle då Johnny Skalin och Sverigedemokraterna i detta läge ställa oss upp och säga: Visst, vi ska värna välfärden. Vi välkomnar fler invandrare till vårt land. Skulle du då göra det uttalandet?

Anf. 74 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Jag har inte lärt SKL:s rapport, men jag har läst SCB:s rapport. Den säger att vi har ett utanförskap på runt miljonen eller över miljonen ända fram till år 2030. Sedan kan det givetvis finnas rapporter som talar andra språk och som anpassar sig efter den politik som bedrivs där man till exempel inte satsar nog med resurser på utbildning och matchning. Det skapar ett problem på arbetsmarknaden, förstör arbetsmarknadens funktion och skapar ett behov av specialister från utlandet. Det är ni som har byggt upp den politik och verklighet som råder.

Du säger att vi kan lösa det genom att öka invandringen. Men det är vad ni har gjort hela tiden. Ni har ökat invandringen vartenda år sedan ni tillträdde. Den bara ökar. Invandringen har för den sakens skull inte löst problemen på arbetsmarknaden. Fortfarande har befolkningen ökat med 290 000 människor på bara 100 000 nya jobb. Ni har faktiskt misslyckats.

Anf. 75 ULLA ANDERSSON (V):

Fru talman! Vi har fått en budget upplagd efter principen om den starkes rätt. Det genomsyrar förslag efter förslag i regeringens politik. Vi ser det i att skattekllyftan mellan pensionärer, sjuka och arbetslösa och dem som har jobb ska bestå och utvidgas. Vi ser det i att inkomstskillnaderna ska fortsätta att öka. Vi ser det i bakslagen för kvinnors ekonomiska oberoende. Inkomstkllyftan mellan kvinnor och män har ökat med 10 000 kronor om året under mandatperioden. Det finns inga förslag på regeringens agenda som kommer att vända denna trend – snarare tvärtom. Dessutom halveras nu anslaget för jämställdhetsåtgärder.

Vi ser det i att under den borgerliga regeringen ska massarbetslöshet vara det konstanta läget. Vi ser det i att studenterna får låna sig till en bättre ekonomi i stället för höjda studiebidrag, som tre av fyra regeringspartier tidigare har utlovat. Det här kallar finansministern för att ta ansvar för Sverige.

Enligt den förra socialförsäkringsministern gjordes ändringarna i sjukförsäkringen för att finansiera en del av regeringens skattesänkningar. Svårt sjuka människor tillåts inte längre vara sjuka, utan tvingas ur sjukförsäkringen för att stå till arbetsmarknadens förfogande. I stället för

att ändra på det sjuka regelverket, som människor med ett uns av medmänsklighet i kroppen skulle ha gjort, anställs en spin doctor. Det är en reklamkampanj betald av oss skattebetalare som ska få oss att inse att det är oss det är fel på – vi som inte tycker att man ska sparka på sjuka människor. Det är tydligen de sjuka det är fel på som inte blir friska när regeringen har bestämt det.

Regeringens löfte att se över om reformerna har haft ”icke avsedda konsekvenser” blir som ett slag i ansiktet på alla dem som har drabbats av den cyniska politiken. Jag undrar om det var sjukförsäkringen Reinfeldt tänkte på när han läste upp regeringsförklaringen: ”Vi vill lägga grunden för ett mer rättvist samhälle som håller ihop, där människor kan känna trygghet.” Tänkte han på att Sverige fick en kvarts miljon fler fattiga under förra mandatperioden, varav 80 000 barn? Eller tänkte han på att inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män hade ökat med 10 000 kronor? Eller tänkte han på massarbetslösheten med en fördubbling av antalet långtidsarbetslösa ungdomar, där en av tre är långtidsarbetslös?

Reinfeldt vet allt det här. Ändå säger han att det är ett starkt Sverige vi ser växa fram. Det är mer sant att säga att regeringen har byggt landet efter principen om den starkes rätt. Det handlar på ett plan om oss – vi som inte har blivit allvarligt sjuka eller råkat ut för en olycka och som inte har förlorat jobbet i krisen. Regeringen trampar på folk som har råkat illa ut och säger till oss andra att det är för vår skull.

Det är grundfalskt. Kostnaderna för att slå på den som ligger är djupa och långsiktiga. Det handlar om människor som kanske aldrig kommer att kunna arbeta fullt ut därför att de har förvägrats en fungerande rehabilitering eller möjligheter till vidareutbildning eller omskolning. Att sätta skattesänkningar före dessa investeringar kommer att stå oss dyrt.

Regeringen fortsätter att dela in oss i grupper av närande och tärande. Under de senaste fyra åren har regeringen med kuslig precision styrt i en riktning som leder till ett helt annat samhälle. Det vi ser är en politik för ett stelnande klassamhälle.

OECD visar på en rad faktorer som är knutna till hög social rörlighet. Låt oss gå igenom dem och jämföra dem med regeringens politik! En sådan faktor är att skolan är socialt blandad och att den kunskapsmässiga sorteringen och graderingen sker sent. Regeringen driver tvärtom på för att eleverna ska tvingas välja inriktning tidigare och sorteras i A- och B-lag. Den vill införa elitklasser. En andra chans får man se sig i himlen efter.

En annan faktor som OECD tar upp är en väl utvecklad offentlig sektor och progressiva skatter. Regeringen riktar i stället skattesänkningar till de rikaste samtidigt som den låter tusentals jobb dras bort i skolan och vården.

En tredje faktor är en stark arbetslöshetsförsäkring. Det är inte svårt att se varför det ger social rörlighet. Det ser till att människor kan stå upp också efter den hårda smällen det kan vara att förlora jobbet. Regeringen slår sönder försäkringsskyddet så att den som har tappat jobbet i krisen får se sin inkomst halveras.

En fjärde faktor är hög facklig organisationsgrad och kollektivavtal som täcker en stor del av arbetsmarknaden. Här har vi sett hur anslut-

ningsgraden har fallit med regeringens politik. Det har blivit lättare för oseriösa företag att konkurrera med lönedumpning än med produktivitet.

En femte faktor är små inkomstskillnader. Enligt Statistiska centralbyrån har inkomstskillnaderna i Sverige aldrig varit större än de är i dag.

På punkt efter punkt driver regeringen en politik som försvårar den sociala rörligheten och därmed förstör möjligheter för människor och för ekonomins utveckling.

Statsministern säger att den största klyftan finns mellan dem som har ett arbete och dem som står utanför arbetsmarknaden. Då infinner sig en stilla undran: Är det inte just det som är meningen med regeringens så kallade arbetslinje? En av tio heltidsarbetande får ut 80 procent i arbetslöshetsersättning. Som extra plåster på såren får den som har förlorat jobbet betala högre skatt. Avgifterna i a-kassan blir högre vid hög arbetslöshet.

Regeringen räknar med att arbetslösheten i slutet av mandatperioden ska vara tillbaka där den var när Anders Borg tillträdde som finansminister. Vi är då tillbaka på ruta ett i ett flera grader kallare samhälle. Resultatet av 100 miljarder kronor i sänkta skatter leder inte ens till att vi lämnar stadiet av massarbetslöshet. Men numera kanske full sysselsättning är lika med 6 procents arbetslöshet. Vi ser inte ett enda nytt skarpt förslag för nya jobb i budgetpropositionen.

Politiken fungerar inte om syftet är att sänka arbetslösheten. Däremot fyller den med stor framgång ett helt annat syfte: att pressa tillbaka löner och arbetsvillkor. Det är det gamla klassamhället som är ledstjärnan.

Kärnan i regeringens princip om den starkes rätt är de starka ägargruppernas rätt. De som pumpade in miljoner i Moderaternas valkampanj har fått rejäl ränta på sina pengar. Regeringen bygger landet av och för de stora ägargrupperna.

Risikkapitalbolag dominerar den privata välfärdsmarknaden. Våra gemensamma tillgångar säljs ut till reapriser. McDonalds belönas med en ungdomsrabatt för arbetsförhållanden där väldigt få kan jobba någon längre tid.

Poängen med att vi ska bli kunder i vår egen välfärd har aldrig handlat om våra behov som brukare. Det handlar om att välfärd ska vara något som ägs och säljs av företag och finansieras av våra skattepengar. Vi bygger upp en enorm låtsasmarknad där företagen inte själva finansierar sin produktion.

Financial Times konstaterade nyligen att vården är en attraktiv sektor för riskkapital då den förväntas vara relativt immun mot konjunkturedgångar. Eller med andra ord: Även när det blir kris blir folk sjuka och behöver vård och omsorg. Även i ekonomiska svackor är vi skattebetalare där och fixar vinsten. Därför är välfärden ett bra investeringsobjekt. Ett nytt Sverige växer fram, där risikkapitalbolag skär guld med täljknivar. Det är vårt guld – våra gemensamma skattepengar. Avkastningen i omsorgsbranschen är mer än dubbelt så hög som i fastighetsverksamhet eller i elförsörjning. År 2008 tog de privata ägarna ut ca 7 miljarder i vinster på välfärden från dina och mina skattepengar.

De här vinsterna tränger ut viktig välfärdsverksamhet. Det hade räckt till 18 000 heltidstjänster inom vård, skola och omsorg. Utvecklingen är extra bekymmersam, eftersom antalet anställda i välfärden har minskat

med 33 000 de senaste två åren och förväntas minska med 20 000 i år. Vi behöver fler anställda i välfärden, inte färre.

Regeringens politik har inneburit större barngrupper i förskola och fritis och att lärartätheten har urholkats. Det är helt orimligt att rätten att göra vinst på skattemedel går före barns och gamlas utveckling och omsorg.

Med den tillfälliga satsning som regeringen gör 2011 på kommunsektorn kan vi se att kommunerna inte ens klarar kraven på god ekonomisk hushållning. Regeringen räknar med en otroligt låg kommunal konsumtion, långt under historiskt genomsnitt. Det är en minskning med över tre fjärdedelar från år 2009.

Skillnaden i levnadsvillkor mellan kvinnor och män har ökat de senaste fyra åren. Vi hade behövt en politik för ökad jämställdhet – en politik som ger bättre ekonomiska villkor för oss kvinnor såsom rätt till heltid via lagstiftning, rätt till barnomsorg på obekväm arbetstid, en stor satsning på mindre barngrupper i förskola och skola och bättre kvalitet i äldreomsorgen. Då hade vi kvinnor fått kraftigt förbättrade levnadsvillkor. Vår vardag hade sett annorlunda ut. Nu får vi se en fortsatt överföring från kvinnor till män. Som jag sade tidigare halveras dessutom budgeten för särskilda jämställdhetsåtgärder.

Kärnan i regeringens politik är att de starka ägargrupperna ska kunna få och ta sig vilka rättigheter som helst. De som redan har mycket ska ha mer. Vi vill i stället förändra Sverige i en mer solidarisk, jämlik och jämställd riktning. Då måste vi föra en politik som bygger på insikten om att vi behöver varandra och att alla ska få känna sig behövda och tas till vara. Om vi kan bygga den solidariteten i Sverige kan vi också sätta en helt annan politisk kurs – en politisk kurs för jämlikhet.

(Applåder)

I detta anförande instämde Jacob Johnson (V).

Anf. 76 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Ulla Andersson talar mycket om rättvisa. Vi vill bygga ett samhälle som präglas av sammanhållning. På den punkten har vi en samsyn, men det finns en grundläggande och djup skiljelinje mellan oss och Vänsterpartiet.

Vi tror att arbetslinjen, full sysselsättning, är utgångspunkten för att bygga rättvisa. Vi tror på ett samhälle som präglas av att människor kan och vill påverka sin egen situation genom eget arbete, ett samhälle som präglas av företagsamhet i vid mening, där vi uppmuntrar till ansvarsstagande investeringar och sparande och ett samhälle där kunskap utgör grunden för rörlighet med betyg, ordning och reda och välutbildade lärare som undervisar i matematik och andra komplicerade ämnen. Det ger rörlighet.

Det är därför vänsterpolitiken i praktiken har byggt ökade klyftor, det är därför de år vi hade med rödgrön majoritet ledde till att klyftorna i svensk ekonomi vidgades och det är därför vi kan se att vi tack vare arbetslinjen och tack vare en politik för full sysselsättning har klarat krisen med mer av sammanhållning och mindre av motsättningar än de flesta andra länder.

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Arbetslinjen är grunden för rättvisa. Hur kan Ulla Andersson mena att vi bygger ett rättvist samhälle när Vänsterpartiet inte har en politik för full sysselsättning?

Anf. 77 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Jag tycker att Anders Borgs linje i den här budgetdebatten är väldigt intressant. Anders Borg pratar om arbetslinjen men lägger fram väldigt få förslag för att konkret skapa jobb. Det verkar som om Anders Borg har missat att vi har en massarbetslöshet i Sverige. Själv räknar han med 8,3 procents arbetslöshet nästa år. Det är väldigt många människor som får se sin vardag förstörd och sin ekonomi krossad och som känner en väldigt stor oro. En tredjedel av de arbetslösa är långtidsarbetslösa. Jag ser väldigt få åtgärder för att bistå dem att komma närmare arbetsmarknaden och finna ett jobb.

Låt mig ta ett exempel. Jag kommer från Gävleborg. Där var 16 500 arbetslösa i augusti, och det fanns 890 lediga jobb. Det betyder att regeringen anser att 15 600 gävleborgare är för slöa eftersom de, enligt regeringens arbetslinje, måste känna den ekonomiska piskan vina hårdare för att söka fler jobb. Men på vilket sätt, Anders Borg, får de jobb genom att a-kassan har sänkts kraftigt? På vilket sätt blir deras vardag bättre? På vilket sätt gynnar det full sysselsättning, om det inte är så, vilket du inte vågar erkänna, att din politik ska leda till sänkta löner och därmed en förhoppning om att arbetsgivarna ska anställa fler, om nu inte vinsterna i stället blir större?

Anf. 78 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Ulla Andersson frågar förvånansvärt nog hur regeringens politik skulle kunna leda till ökad rättvisa och sammanhållning. Det är ju så uppenbart. Vi har värnat ansvarstagandet för offentliga finanser. I Spanien och Grekland ska det nu göras stora nedskärningar. Där ska offentliganställda sägas upp och pensionsåldern höjas. Så är det inte i Sverige. I Sverige kan vi fortsätta att satsa och förstärka arbetslinjen. Det är därför de nordiska länderna, Danmark, Finland och Sverige, ser ut att klara den här krisen bättre än många andra. Vi har fört en ansvarsfull ekonomisk politik.

Nu hör jag hur det höjs röster i Vänsterpartiet att man ska överge utgiftstak och överskottsmål. Man kan naturligtvis säga att det här är en alltför försiktigt budget från regeringens sida, men värnar man ordning och reda i offentliga finanser måste man se till att man återställer ordningen innan man går in i nästa kris.

Det är därför vår politik för full sysselsättning leder till rättvisa, och det därför Ulla Anderssons politik för arbetslöshet skulle leda till ökad orättvisa.

Anf. 79 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Jag kan konstatera, Anders Borg, att om du hade läst den rödgröna regeringsplattformen och vårmotionen kunde du ha sett att vi hade förslag som skapade 100 000 fler jobb och utbildningsplatser än regeringens förslag.

Jag kan konstatera att din politik just nu innebär att vi kommer att ha en massarbetslöshet hela nästa mandatperiod. Om du menar att det är att

ta ansvar vet inte jag riktigt vad ordet ansvar innebär längre. Jag tycker att det är en märklig arbetslinje. Den enda politik du har är en förhoppning om att sänkta skatter och sänkt a-kassa på något sätt ska leda till fler jobb. Du kunde ha tagit ansvar och bidragit med en politik som skapar fler arbetstillfällen, och du kunde ha gjort nödvändiga samhällsinvesteringar. Då hade vi kunnat pressa ned arbetslösheten och väldigt många fler människor kunde ha fått bidra till det här samhällsbygget. Det hade varit att ta ansvar för såväl den ekonomiska politiken som den enskilda människans möjligheter att bygga sig ett starkt liv.
(Applåder)

Anf. 80 ANNIE JOHANSSON (C) replik:

Fru talman! Vänsterpartiet säger sig föra en politik för jämställdhet och vill bland annat ha en kvoterad föräldraförsäkring som ska delas lika mellan föräldrarna. Deras samarbetspartner Socialdemokraterna och Miljöpartiet har liknande lösningar som också skulle ge föräldrarna själva mindre att säga till om, men resultatet av de rödgröna förhandlingarna blev noll och intet.

Faktum är att det är alliansregeringen som levererar på jämställdhetsområdet, inte oppositionen. I budgetpropositionen lägger vi fram förslag om att föräldrar ska kunna vara föräldralediga samtidigt med föräldrapenning i 30 dagar under barnets första levnadsår. Det skapar möjligheter för föräldrar att gemensamt vara hemma under de första viktiga månaderna. Vi höjer barndelen i bostadsbidraget till ensamstående föräldrar. Dessutom ska jämställdhetsbonusen som uppmuntrar föräldrar till ett jämställt uttag av föräldraledighet betalas ut i anslutning till föräldrapenningen.

Samtidigt förlänger vi jämställdhetssatsningen i skolorna, insatserna för våldsutsatta kvinnor och kampen mot prostitution.

Hur blir det med de rödgrönas kvoterade föräldraförsäkring? Ska ni flytta makten från barnfamiljerna till oss lagstiftare?

Jag och Centerpartiet vill stärka människors egen makt och jämställdhet inte genom lagkrav och pekpinnar utan genom möjligheter och självbestämmande.

Anf. 81 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Det är lite intressant att konstatera att Centerpartiet och Kristdemokraterna har samma linje i jämställdhetspolitiken. Det får en att fundera vidare, om jag säger så. Ni, såväl som Kristdemokraterna, tycker att det är viktigare att man får bestämma själv än att jämställdheten faktiskt får råda. Ni sätter kvinnors livsförutsättningar på undantag. Det är rätt intressant att Centern och Kristdemokraterna har hittat varandra där.

Jag vet inte om Annie Johansson har missat att er politik har lett till att det har försvunnit 30 000 jobb i välfärden. Det är framför allt kvinnors arbetstillfällen. Det är framför allt vi kvinnor som drabbas, eftersom det är vår fritid och vår vardag som påverkas av det.

Jag vet inte om Annie Johansson har missat att inkomstskillnaderna har ökat kraftigt under den förra mandatperioden. Jag vet inte heller om Annie Johansson har missat att regeringens reformer framför allt har gått till män.

Kanske är det till och med så att Annie Johansson har missat att ni halverar budgetposten för jämställdhet. Jag tycker att det verkar så när man hör på ditt inlägg. Du kan gå tillbaka och titta själv i budgetpropositionen. Där ser det faktiskt ut så. Det kanske du kan prata med Kristdemokraterna om. Det kanske är en gemensam linje ni har att det inte är så viktigt att satsa på jämställdhet, så därför kan man dra ned den budgetposten.

Om du hade menat allvar, Annie Johansson, med ambitionerna att öka kvinnors frihet hade ni lagt fram en politik som verkligen utökar kvinnors frihet. Om vi tittar i den här budgetpropositionen kan vi se att kommunernas verksamhet kommer att fortsätta ligga på en konstant låg nivå hela mandatperioden enligt era egna beräkningar. Det betyder att viktiga investeringar som vi skulle behöva göra i förskolan, skolan och äldreomsorgen kommer att utebli. Det betyder att vi kvinnor kommer att få fortsätta att tvingas gå ned i arbetstid eller fixa allt detta på vår fritid för att ni inte tar ansvar för att öka och förbättra våra levnadsförutsättningar. Det beklagar jag djupt.

Anf. 82 ANNIE JOHANSSON (C) replik:

Fru talman! Jag ställer återigen frågan: Hur ska det bli med föräldraförsäkringen och de rödgröna partierna? Ska man komma överens om att det ska vara en delad och kvoterad föräldraförsäkring? Eller ska man fortsätta att diskutera den här frågan utan att komma fram till någonting?

Den här mandatperioden har alliansregeringen satsat på just jämställdhet. Vi har bland annat satsat på en handlingsplan när det gäller mäns våld mot kvinnor för att öka kvinnors frihet. Vi har satsat på skattesänkningar för låg- och medelinkomsttagare, varav många är kvinnor, för att framför allt öka friheten för just kvinnor. Vi har öppnat tidigare slutna och stängda marknader inom välfärden för att öka kvinnors frihet att välja arbetsgivare och för att öka deras möjligheter att bli egna entreprenörer.

På en rad olika områden har vi ökat kvinnors frihet, och vi kommer att fortsätta göra det.

Ulla Andersson säger att 30 000 jobb har försvunnit i välfärden. Det stämmer inte. Både SKL och SCB har faktiskt sågat dessa siffror. Välfärdstjänsterna inom den offentliga omsorgen har bytt arbetsgivare och finns i stället inom den privata sektorn. Antalet anställda i privata vårdföretag ökade med över 30 000 mellan 2006 och 2009, och fler nya vårdcentraler och omsorgsföretag har startats runt om i landet, vilket med kraft kommer att öka kvinnors frihet när det gäller fler arbetsgivare.

Anf. 83 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Det där samtalet får Annie Johansson ta med Konjunkturinstitutet som har konstaterat att det har försvunnit över 30 000 jobb i kommunsektorn under dessa två år, när privatiseringarna är bortrensade.

Jag ska fortsätta på privatiseringsspåret. Det tas ut stora vinster ur vår gemensamma välfärd. År 2008 var det 7 miljarder. Det är oerhört mycket pengar som skulle ha kunnat gå till en minskning av barngruppernas storlek i förskolan, till en bättre äldreomsorg, till fler heltidstjänster och så vidare. Men ni valde i stället att privatisera än mer. Dessa siffror kommer att stiga under de närmaste åren.

När det gäller frågan om föräldraförsäkringen kan jag ställa en motfråga. Är ni överens med Kristdemokraterna om att ta bort de så kallade pappamånaderna?

Vi rödgröna är överens om att det ojämna uttaget av föräldraförsäkringen är problematiskt eftersom det påverkar kvinnors löneutveckling, det påverkar kvinnors möjligheter till att få heltidstjänster, och det påverkar kvinnors möjligheter till karriärutveckling. Vi vill göra någonting åt det. Det verkar inte ni vilja göra.

Anf. 84 ANDERS SELLSTRÖM (KD):

Fru talman! Den 19 september gav svenska folket sin röst till Alliansen. Det var ett klart och tydligt besked om att den ekonomiska politik som Alliansen har fört under fyra år, genom såväl goda tider som kris-tider, är den rätta.

Kristdemokraterna ser tre viktiga uppgifter under den kommande mandatperioden. En uppgift är att bekämpa arbetslösheten och se till att det skapas fler jobb. Detta kan bara göras genom ordning och reda i de offentliga finanserna och en politik som både uppmuntrar arbete och ansvarstagande samt ökar möjligheterna för företag att växa och anställa.

En annan uppgift är att ge människor och familjer större frihet och mer tid, att ge dem större ekonomiska marginaler och att sätta en gräns för politiken. Kristdemokraterna tror på människors och familjers förmåga och vilja att ta ansvar för sig och sina medmänniskor. Människor ska kunna leva på sin lön och även ha råd att spara lite pengar på banken. När fler människor har förmåga att hantera det oväntade har vi fått ett samhälle som är både tryggare och friare.

En ytterligare uppgift är att avsevärt höja kvaliteten på det som politiken faktiskt ska göra. Äldreomsorgen behöver bli tryggare och erbjuda mer valfrihet i hela landet. Köerna i vården måste bort. Lärarna behöver ges tillräckligt med tid för att förmedla kunskap och skapa arbetsro. Sjukförsäkringen och andra trygghetssystem ska vara väl fungerande och fokusera på att hjälpa alla som med rätt stöd kan jobba så att de snabbt kan komma tillbaka till arbetslivet.

Fru talman! Med denna budget fortsätter vi vårt gemensamma arbete att ta ansvar för Sverige som vi påbörjade hösten 2006. Det är ett ansvar för ekonomin, där fler och fler ges möjligheten att kunna stå på egna ben och känna glädjen i att försörja sig genom ett arbete. Bland annat därigenom kan ekonomiska klyftor i samhället minska. Fler företag ska starta, växa och stanna i vårt land.

Den avgörande utmaningen inför denna mandatperiod är att säkerställa den ekonomiska återhämtningen och att göra allt för att krisens negativa effekter på arbetslöshet och sysselsättning inte ska bli permanenta. Då kan vi hålla ihop Sverige och fortsatt värna välfärden.

De som drabbas värst om man slarvar med ekonomin är de mest utsatta – de som bäst behöver en väl fungerande barnomsorg, skola eller sjukvård och de som är beroende av att trygghetssystemen fungerar vid just sjukdom eller arbetslöshet. Vi kommer därför inte att kompromissa med ansvaret för de offentliga finanserna.

Fru talman! Sverige ska vara ett land där det lönar sig att arbeta och där fler vill anställa och fler företag kan starta och växa. Det lägger grunden för ett Sverige som står starkt när ekonomin tar fart. Budgetpropositi-

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

ionen präglas därför av förslag som säkrar att återhämtningen fortsätter, att jobben och företagen blir fler samt att arbetslösheten sjunker. Det kommer också att krävas riktade insatser mot dem med svag förankring på arbetsmarknaden. Det gäller arbetslösa, funktionshindrade och utrikes födda som löper risk att bli lämnade utanför när konjunkturen nu åter vänder. Det gäller också unga människor som måste få förbättrade möjligheter till tidig kontakt med arbetsmarknaden.

Sverige har i dag en starkare ekonomi än nära nog något annat land i Europa. Den positionen ska vi slå vakt om av flera skäl. Starka offentliga finanser är en förutsättning för en stabil återhämtning. Det skapar utrymme för viktiga reformer under de kommande åren. Därtill är långsiktigt ansvarstagande för svensk ekonomi avgörande för vår förmåga att rusta oss för framtiden.

Fru talman! Statens roll är att ange de ramar och regler som ska gälla för näringslivet och företagen, inte att äga och driva företag. Vi ska inte spekulera med skattebetalarnas pengar. Därför bör vi så snart det är möjligt fortsätta utförsäljningen av statliga företag. Här tänker jag på Nordea, Telia Sonera och SBAB. Tidigare försäljningar genomdrivna av min partikollega Mats Odell har använts på ett mycket klokt sätt för att minska just statsskulden, vilken nu är bland de lägsta i hela Europa. Minskade räntekostnader för lånen innebär att mer resurser finns för att värna om välfärdens kärna.

Fru talman! Det är inget självändamål att ha en skillnad i skatter mellan pensionärer och dem som arbetar. Under den gångna mandatperioden har vi sänkt skatten med 5,5 miljarder kronor i två steg för pensionärerna, och nu sänker vi skatten ytterligare med 7 ½ miljard. Det är oöverträffat historiskt att kunna göra dessa skattesänkningar.

Men vi är också intresserade av de ambitioner som regeringen har att införa avdragsrätt för ideella gåvor. Men det räcker faktiskt inte med en ambition. Detta är en oerhört viktig reform som vi snart måste få genomförd.

Vi kristdemokrater och Alliansen gick till val på genomförande av avdragsrätt för gåvor till ideella organisationer. Min fråga till finansminister Anders Borg blir därför: När kommer denna ambitionsnivå att övergå till reell verklighet?

Anf. 85 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! Det har varit en viktig budgetdebatt. Regeringens budgetproposition visar tydligt att Sverige står starkt när andra länder darrar och skakar. Vi har för 2010 en bnp-prognos på strax under 5 procent. Det är den kanske starkaste tillväxten bland alla industriländer. När andra länder dignar under budgetunderskott har Sverige en tydlig väg tillbaka till överskott och stabilitet. Vi ser att sysselsättningen kommer. Det är 100 000 fler i arbete i dag än förra året.

Detta är en stark grund att arbeta vidare på. Men det ger inte anledning att underskatta de risker som vi ser. Det finns en oro i världsekonomin. USA dignar under stora underskott och en skuldsättning i den privata sektorn som dämpar tillväxten. Vi har ett Europa där oro kring offentliga finanser utgör en fortsatt risk.

Det kommer – det kan vi vara säkra på – nya kriser. En robust ekonomisk politik tar hänsyn till detta. Den väger in riskerna, och den vill

återställa ordningen i offentliga finanser innan vi kommer tillbaka till nästa kris. En robust ekonomisk politik nöjer sig inte med att sysselsättningen nu ökar utan vill arbeta vidare med att förstärka arbetslinjen. Det är två viktiga utgångspunkter för den ekonomiska politiken under de kommande åren.

I budgetpropositionen presenterar vi viktiga steg. Vi vidtar ytterligare åtgärder för jobben genom att satsa pengar på kommunerna, genom att stärka kunskapsbasen i skolan, genom att tillföra medel för fler praktikplatser och fler coacher. Vi vill också säkra att Sverige är ett välfärds-samhälle även efter krisen. Därför förstärker vi vårdgarantin, och därför gör vi ytterligare satsningar inom omsorgen.

Vi har också reformambitioner på lång sikt. Vi kan inte nöja oss med att sysselsättningen under de kommande åren ökar med 250 000 och att arbetslösheten nu minskar. Vi måste gå vidare och förstärka arbetslinjen. Det ska löna sig bättre att arbeta. Det måste finnas fler företag som vill anställa. Vi måste vidga vägarna tillbaka till arbetsmarknaden.

Denna debatt har präglats av ett tonläge av pragmatism och omprövning. Nu har vi ett ansvar inför väljarna att vi alla tar vår utgångspunkt i valrörelsen. Från vår utgångspunkt är valets utfall tydligt. Vi har fått ett mandat för ansvar. Det gäller ansvar för att upprätthålla ordning och reda i offentliga finanser, ansvar för att säkra att det inte byggs upp nya obalanser i svensk ekonomi och ansvar för att vi ska ha ordning och reda i den ekonomiska politiken.

Men också arbete och företagsamhet samt att det lönar sig att arbeta och att investera i kunskap och tillväxt på sikt är viktigt för att stärka arbetslinjen och också sammanhållningen.

Ett bra samhälle präglas inte av klyftor. Ett bra samhälle erbjuder en god välfärd till alla medborgare. En bra välfärd bygger på att vi har en politik för arbete åt alla. Det är detta som är vår utgångspunkt för arbetet under denna mandatperiod.

Anf. 86 THOMAS ÖSTROS (S) replik:

Fru talman! Den här debatten har inte signalerat någon beredskap för en omprövning hos Alliansen trots att regeringen nu är en minoritetsregering med en inte självklar väg framåt med sina förslag. Budgeten har sin speciella procedur för beslut i riksdagen. Men hundratals förslag kommer att lämnas för vilka regeringen inte har någon majoritet i riksdagen.

Det är heller ingen omprövning i den centrala delen av politiken, nämligen jobbpolitiken. När Anders Borg lägger fram en budget som visar på fyra år av högkonjunktur och som ändå slutar i en arbetslöshet 2014 på en nivå där man traditionellt brukar tala om massarbetslöshet fångar jag inte upp någon signal om omprövning av jobbpolitiken. Denna är ineffektiv och har inte fungerat. Den leder inte till en kraftigt minskad arbetslöshet. I stället permanentas utanförskapet.

Mest tydlig blir bristen på signaler till omprövning när det gäller välfärden och kommunsektorn. Under valrörelsen hävdades det att det inte var några uppsägningar inom kommunsektorn. Men i dag i budgetpropositionen redovisar regeringen att närmare 30 000 människor har fått lämna välfärden. Med hänsyn tagen till plusjobb och nystartsjobb återstår att ca 20 000 personer har fått lämna välfärden. Samtidigt visar regering-

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

ens egna bedömningar att kommunsektorn under de kommande åren kommer att ha underskott. Kommunerna klarar inte kraven på en god ekonomisk hushållning, enligt Finansdepartementet.

Framför oss har vi alltså en tuff tid för kommunerna. Ändå signalerar regeringen att man framöver prioriterar permanenta skattesänkningar framför att kommunerna får bättre möjligheter att upprätthålla en god kvalitet i skola, sjukvård och omsorg. Vad är det för typ av prioritering, och vilken omprövning signalerar det från en minoritetsregering som inte klarar den viktigaste frågan, nämligen kampen mot arbetslösheten?

Anf. 87 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Låt mig börja med att tacka Thomas Östros för att han visar uthållighet i denna långa debatt. Vi kommer att ha många debatter framöver och har haft många under valrörelsen.

Thomas Östros efterfrågar en omprövning. Det är naturligtvis en viktig och relevant frågeställning för oss alla. Valrörelsen handlade om två huvudlinjer, om arbetslinje mot bidragspolitik. Det är alldeles tydligt att väljarna underkände bidragspolitiken.

Valrörelsen handlade om överbud mot ansvar. Det är alldeles tydligt att väljarna underkände överbudet. Ändå vill Thomas Östros nu argumentera för att vi ansluter oss till detta med att alltid kunna ge mer pengar till alla. Men så kan vi inte göra.

Vi ska alltid försöka nå breda samförståndslösningar. Det måste bygga på att vi ömsesidigt ser vägar framåt. Jag välkomnar att Thomas Östros valde en sådan inledning på den här debatten. Men att omprövningen skulle bygga på att vi ger upp arbetslinjen kan jag inte förstå. Vi måste ändå se vad som har hänt.

Vi har stärkt arbetslinjen och fattat svåra beslut. Vi har förstärkt jobbskatteavdraget. Nu kommer jobben tidigare än vi historiskt upplevt. Nu ser vi att Sverige har klarat krisen bättre än många trodde. Nu ser vi att sysselsättningen i Sverige kommer snabbare än i andra länder och att arbetslösheten här är lägre än arbetslösheten i Tyskland, Frankrike och de flesta andra europeiska länder och långt under den nivå vi ser i USA.

Det kan ju inte vara så att vi ska ompröva huvudlinjerna här. En ansvarsfull ekonomisk politik med stabilitet i offentliga finanser samt arbetslinjen är det som lönat Sverige väl under krisen. Men naturligtvis välkomnar jag Thomas Östros mer öppna förhållningssätt.

Anf. 88 THOMAS ÖSTROS (S) replik:

Fru talman! Det var ett klart och tydligt besked: Ingen omprövning när det gäller prioriteringen mellan skattesänkningar och välfärd. Trots att det nu är 30 000 färre som jobbar inom kommunsektorn kommer skattesänkningar att gå före kvalitet i skola och sjukvård. Det tycker jag är bekymmersamt med tanke på att resultaten i skolan inte har utvecklats på det sätt som de borde ha kunnat utvecklas i ett land av Sveriges snitt. Det behövs en större lärartäthet och mindre klasser och samtidigt en tidig uppföljning i skolan för att vi ska klara att tillhöra de bästa i världen när det gäller skolresultat.

Inte heller när det gäller en omprövning av sjukförsäkringen har vi fått några sådana signaler i den här debatten trots den skarpa reaktion som regeringens väldigt hårda sjukförsäkringslag har skapat bland män-

niskor. Svårt sjuka människor utförsäkras nu. Det handlar om ca 15 000 personer utförsäkrade i år. Lika många blir det nästa år. Ändå finns det inte någon signal om omprövning och inga initiativ i budgetpropositionen.

Omprövningens tid är tydligen ännu inte här. Men en minoritetsregering bör tänka över sin strategi särskilt i de här frågorna när man så grovt har misslyckats när det gäller jobben och sjukförsäkringen.

Anf. 89 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Thomas Östros har investerat mycket i att beskriva Sverige som det land som kanske klarat sig sämst, som det land där arbetslösheten har ökat mest och där utvecklingen varit sämre än utvecklingen i andra länder. Men det är en bild som inte överensstämmer med verkligheten.

Det är i Sverige vi nu ser att arbetslösheten minskar och sysselsättningen ökar och att vi är på väg tillbaka till överskott. Det är i Sverige vi ser att vi har klarat en kris utan allvarliga skador på sammanhållningen – detta medan andra samhällen nu dras isär av sociala konflikter och stora nedskärningar.

Det kan inte vara meningen att då ompröva detta med ansvar och arbetslinje – det som ger en stigande sysselsättning, ett minskat utanförskap och en sjunkande arbetslöshet. Jag tror inte att någon i dag skulle se det som klokt att vi omprövade och gick över till den ”för lite och för sent”-politik som Thomas Östros företrätt. Men låt oss vårda försöken att nå ett annat samtalsklimat och ett bättre arbete för att hitta breda lösningar under de kommande åren!

Anf. 90 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Sett till hur den privata välfärdsmarknaden ser ut kan man säga att av de fyra dominerande aktörerna inom handikappomsorgen är alla fyra riskkapitalbolag. Inom äldreomsorgen och sjukvården finns det sex stora aktörer. Fem av dem är riskkapitalbolag. Inom skolan finns det fyra stora aktörer. Tre av dem har riskkapitalbolag som ägare. Jag skulle vilja säga att så gott som samtliga dessa är registrerade i skatteparadis.

År 2008 när finanskrisen slog till sjönk vinsterna i näringslivet med över 13 procent. Denna nedgång drabbade emellertid inte de privata företagen inom välfärdssektorn. Där ökade vinsterna i stället med 5 procent. Man tog ut ungefär 7 miljarder kronor i vinst – av våra skattemedel som i stället kunde ha använts till ungefär 18 000 heltidstjänster inom vård, skola och omsorg.

Avkastningen på eget kapital i olika branscher är inom mineralutvinning 16 procent. Avkastningen när det gäller el, gas, värme och kyla är 15 procent. Inom byggbranschen är avkastningen 22 procent, inom utbildning 23 procent, inom hälso- och sjukvård 25 procent och inom omsorg 33 procent.

Tydligen är vår välfärdssektor en väldigt lukrativ bransch. Därför undrar jag om finansministern ser något problem med att mångmiljardbelopp av skattebetalarnas pengar går till privata vinster i stället för att gå till att fler anställs inom sjukvården och skolan, särskilt med tanke på att

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

så många jobb försvunnit under de två senaste åren och beräknas försvinna i år.

Dessutom: Eftersom ni räknar med en kraftig minskning av den kommunala konsumtionen – under den kommande mandatperioden kommer den att ligga långt under ett historiskt genomsnitt – undrar jag, Anders Borg: Är stora vinster inom välfärden ett problem – vinster som dessutom inte ens beskattas i Sverige?

Anf. 91 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Det råder ingen tvekan om att det går en djup skiljelinje mellan vår politik och Ulla Anderssons politik. Vi tror på den sociala marknadsekonomin, på en blandekonomi med starka företag som gör vinster och med starka fackliga organisationer och arbetsgivarparter som förhandlar om löner samt på ordning och reda i offentliga finanser. I en sådan social marknadsekonomi är det självklart att det finns utrymme och plats för privata initiativ och privat företagsamhet också inom vård och omsorg.

Det är naturligtvis inte ett problem att vi har fler som vill etablera sig inom äldreomsorg, handikappomsorg, barnomsorg eller skola. Ett likriktat samhälle där all välfärd måste skötas av det offentliga är inte ett samhälle som präglas av utveckling, mångfald och dynamik. I ett sådant samhälle skulle vi fastna i ett tänkande som leder till instängdhet och till att vi får en hög kostnadsutveckling i dessa verksamheter.

Därför är det från vår sida självklart att konkurrens och effektivitet är någonting som bör eftersträvas. Annars blir det nämligen mindre välfärd. Det är inte så att privat företagsamhet, privat initiativkraft, privat uppfinningsrikedom och privat omvandlingsförmåga är ett hot mot välfärden, utan det är grunden för välfärden. Det är naturligtvis också sant för vård och omsorg.

Sedan ska vi alltid vårda skattebetalarnas pengar. Vi ska inte betala ut en krona i onödan för skola eller barnomsorg, men det är precis lika sant för privata verksamheter som det är för offentliga verksamheter. Det finns väl drivna, vinstgivande privata verksamheter, och det finns sämre drivna privata verksamheter. Det finns också sämre drivna offentliga verksamheter. Det vore alltså fel att dra detta över en kam.

Det är dock alldeles självklart att privat företagsamhet, entreprenörskap och initiativkraft ger en mångfald, utveckling, konkurrens och effektivitet som är bra för vård och omsorg.

Anf. 92 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Jag kan konstatera att Anders Borg inte tycker att det är något problem att 7 miljarder av våra gemensamma skattepengar tas ut i vinster i stället för att gå till välfärdsverksamhet.

Han tycker inte heller att det är något problem att de stora, dominanta aktörerna är riskkapitalbolag. De är dominanta på en låtsasmarknad. Det är inte så att detta är en marknad som övriga, som ministern hänvisar till, utan detta är en marknad där vi finansierar hela verksamheten med våra skattepengar. Det dessa bolag gör vinster på är framför allt att försämrar arbetsvillkoren. Vi kan ta friskolorna som exempel. De har många färre anställda och många färre som är behöriga. Det är just detta man tjänar de stora pengarna på.

Jag trodde åtminstone att finansministern skulle tycka att det är ett problem att det är dubbelt så hög avkastning inom omsorgs verksamhet än inom till exempel elförsörjning. Jag tycker att det är djupt problematiskt att mina och många andras skattepengar ska gå till vinster i stället för till barnens utbildning, de äldres omsorg eller de sjukas sjukvård. Jag kan inte säga att kvaliteten är tillräckligt bra inom dessa verksamheter i dag, utan mycket behöver förbättras. Därför behövs pengarna i de kommunala välfärdsverksamheterna och inte i privata riskkapitalisters fickor.

Prot. 2010/11:4
12 oktober

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 93 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Det är ingen tvekan om att Ulla Andersson och jag har olika syn på privat företagsamhet, initiativkraft och marknadsekonomi. Vi är överens om att välfärd och trygghet är viktigt. Det är ett offentligt ansvar att alla människor ska få vård och omsorg efter behov. Jag vill dock vårda skattepengarna, så för mig är det viktigt att vi också har en öppenhet för entreprenörskap, företagsamhet och förmågan till anpassning och till att möta nya villkor.

Vi vet att kostnaderna för dessa verksamheter ofta minskar med mellan 5 och 10 procent när man får in mer konkurrens. Det är en viktig del i att klara en långsiktig välfärdsförsörjning i Sverige utan att vi får stigande kostnader. Där har vi olika syn. Vi tror inte på ett enhetligt samhälle präglad av förstatligande och instängdhet. Vi tror på privat initiativkraft och företagsamhet.

Överläggningen var härmed avslutad.

Budgetpropositionen bordlades.

18 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Propositioner

2010/11:2 Hösttilläggsbudget för 2010

2010/11:19 Ett steg framåt – en ny dansarutbildning

Motioner

med anledning av prop. 2009/10:239 Älgförvaltningen

2010/11:MJ2 av Matilda Ernkrans m.fl. (S)

med anledning av skr. 2009/10:213 Åtgärder för levande hav

2010/11:MJ1 av Matilda Ernkrans m.fl. (S)

med anledning av skr. 2009/10:214 Biståndets resultat – tema miljö och klimat

2010/11:U1 av Bodil Ceballos m.fl. (MP)

med anledning av skr. 2009/10:233 Egenmakt mot utanförskap – redovisning av regeringens strategi för integration

2010/11:A1 av Ylva Johansson m.fl. (S)

Prot. 2010/11:4
12 oktober

med anledning av framst. 2009/10:RRS28 Riksrevisionens styrelses
framställning om styrningen inom arbetsmarknadspolitiken
2010/11:A2 av Ylva Johansson m.fl. (S)

- KOM(2010)392 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om rätten till information i brottmål
- KOM(2010)517 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om angrepp mot informationssystem och om upphävande av rådet rambeslut 2005/222/RIF
- KOM(2010)521 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska byrån för nät- och informationssäkerhet (Enisa)
- KOM(2010)537 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)
- KOM(2010)539 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 73/2009 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitik och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare
- KOM(2010)542 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr .../2010 om godkännande av och marknadstillsyn för två- och trehjuliga fordon och fyrhjulingar
- KOM(2010)550 Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om närmare föreskrifter för den offentliga reglerade tjänst (PRS) som erbjuds via det globala satellitnavigeringssystem via satellit som upprättats genom Galileoprogrammet
- KOM(2010)555 Ändrat förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EG) nr [...] [om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredje-landsmedborgare eller en statslös person har gett in i någon medlemsstat]

19 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 7 oktober

2010/11:1 Jobb- och utvecklingsgarantins tredje fas

av *Monica Green* (S)

till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

2010/11:2 Ungdomsarbetslösheten i Sverige

av *Monica Green* (S)

till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

2010/11:3 Sverige och ungdomsarbetslösheten i Norden

av *Monica Green* (S)

till statsrådet Ulf Kristersson (M)

2010/11:4 Obligatorisk arbetslöshetsförsäkring
av *Patrik Björck* (S)
till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

2010/11:5 Tjustbanans utveckling
av *Krister Örnjäder* (S)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2010/11:6 Differentierade avgifter i arbetslöshetsförsäkringen
av *Patrik Björck* (S)
till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

den 8 oktober

2010/11:7 De utförsäkrades svåra situation
av *Patrik Björck* (S)
till statsrådet Ulf Kristersson (M)

den 11 oktober

2010/11:8 ACTA
av *Jens Holm* (V)
till närings- och energiminister Maud Olofsson (C)

den 12 oktober

2010/11:9 Byggstart för Norrbotniabanan
av *Jonas Sjöstedt* (V)
till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

Interpellationerna 2010/11:1–6 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 12 oktober.

Interpellationerna 2010/11:7–9 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 19 oktober.

20 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 6 oktober

2010/11:1 Ytterligare insatser för solvärme
av *Jens Holm* (V)
till näringsminister Maud Olofsson (C)

den 12 oktober

Prot. 2010/11:4
12 oktober

2010/11:2 Utförsäkringarna från sjukförsäkringen

av *Fredrik Olovsson* (S)

till statsrådet Ulf Kristersson (M)

Fråga 2010/11:1 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 12 oktober.

Fråga 2010/11:2 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 19 oktober.

21 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Anmälades att skriftligt svar på följande fråga inkommit

den 8 oktober

2009/10:1034 Framtiden för industrijobben i Värmland

av *Lars Mejern Larsson* (S)

till näringsminister Maud Olofsson (C)

Svaret redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 12 oktober.

22 § Kammaren åtskildes kl. 16.24.

Förhandlingarna leddes

av tredje vice talmannen från sammanträdets början till ajourneringen kl. 10.11,

av talmannen därefter till och med 17 § anf. 48 (delvis) och

av förste vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Val av ledamöter i utskotten.....	1
Anf. 1 ULF BERG (M)	1
2 § Val av suppleanter i utskotten.....	7
3 § Val av ledamöter och suppleanter i EU-nämnden	13
4 § Val av ledamöter och suppleanter i riksdagsstyrelsen	14
5 § Val av ledamöter och suppleanter i Utrikesnämnden	15
6 § Kallelse till konstituerande sammanträden.....	15
7 § Justering av protokoll	15
8 § Ny riksdagsledamot	16
9 § Ledighet.....	16
10 § Avsägelse	16
11 § Anmälan om särskild företrädare för partigrupp	16
12 § Anmälan om kompletteringsval till riksdagens valberedning.....	17
13 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan.....	17
14 § Anmälan om uteblivet svar på skriftlig fråga	17
15 § Hänvisning av ärenden till utskott	17
16 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	18
Ajournering.....	18
Återupptagna förhandlingar	18
17 § Debatt med anledning av budgetpropositionen	18
Anf. 2 Finansminister ANDERS BORG (M).....	18
Anf. 3 THOMAS ÖSTROS (S).....	22
Anf. 4 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	25
Anf. 5 THOMAS ÖSTROS (S) replik	26
Anf. 6 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	26
Anf. 7 THOMAS ÖSTROS (S) replik	27
Anf. 8 CARL B HAMILTON (FP) replik.....	27
Anf. 9 THOMAS ÖSTROS (S) replik	27
Anf. 10 CARL B HAMILTON (FP) replik.....	28
Anf. 11 THOMAS ÖSTROS (S) replik	28
Anf. 12 ANNIE JOHANSSON (C) replik	29
Anf. 13 THOMAS ÖSTROS (S) replik	29
Anf. 14 ANNIE JOHANSSON (C) replik	30
Anf. 15 THOMAS ÖSTROS (S) replik	31
Anf. 16 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik.....	31
Anf. 17 THOMAS ÖSTROS (S) replik	31
Anf. 18 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik.....	32
Anf. 19 THOMAS ÖSTROS (S) replik	33
Anf. 20 MIKAELA VALTERSSON (MP).....	33
Anf. 21 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	36
Anf. 22 MIKAELA VALTERSSON (MP) replik.....	37
Anf. 23 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	37

Anf. 24	MIKAELA VALTERSSON (MP) replik	38
Anf. 25	CARL B HAMILTON (FP) replik	38
Anf. 26	MIKAELA VALTERSSON (MP) replik	38
Anf. 27	ANNIE JOHANSSON (C) replik	39
Anf. 28	MIKAELA VALTERSSON (MP) replik	39
Anf. 29	ANNIE JOHANSSON (C) replik	40
Anf. 30	MIKAELA VALTERSSON (MP) replik	40
Anf. 31	CARL B HAMILTON (FP)	41
Anf. 32	ULLA ANDERSSON (V) replik	42
Anf. 33	TALMANNEN	43
Anf. 34	CARL B HAMILTON (FP) replik	43
Anf. 35	ULLA ANDERSSON (V) replik	43
Anf. 36	CARL B HAMILTON (FP) replik	43
Anf. 37	ANNIE JOHANSSON (C)	44
Anf. 38	MIKAELA VALTERSSON (MP) replik	45
Anf. 39	ANNIE JOHANSSON (C) replik	46
Anf. 40	MIKAELA VALTERSSON (MP) replik	46
Anf. 41	ANNIE JOHANSSON (C) replik	47
Anf. 42	ULLA ANDERSSON (V) replik	47
Anf. 43	ANNIE JOHANSSON (C) replik	48
Anf. 44	ULLA ANDERSSON (V) replik	48
Anf. 45	ANNIE JOHANSSON (C) replik	49
Anf. 46	JOHNNY SKALIN (SD)	49
Anf. 47	THOMAS ÖSTROS (S) replik	51
Anf. 48	JOHNNY SKALIN (SD) replik	51
Anf. 49	THOMAS ÖSTROS (S) replik	52
Anf. 50	JOHNNY SKALIN (SD) replik	52
Anf. 51	Finansminister ANDERS BORG (M) replik	52
Anf. 52	JOHNNY SKALIN (SD) replik	53
Anf. 53	Finansminister ANDERS BORG (M) replik	53
Anf. 54	JOHNNY SKALIN (SD) replik	54
Anf. 55	MIKAELA VALTERSSON (MP) replik	54
Anf. 56	JOHNNY SKALIN (SD) replik	54
Anf. 57	MIKAELA VALTERSSON (MP) replik	55
Anf. 58	JOHNNY SKALIN (SD) replik	55
Anf. 59	CARL B HAMILTON (FP) replik	55
Anf. 60	JOHNNY SKALIN (SD) replik	56
Anf. 61	CARL B HAMILTON (FP) replik	56
Anf. 62	JOHNNY SKALIN (SD) replik	57
Anf. 63	ANNIE JOHANSSON (C) replik	57
Anf. 64	JOHNNY SKALIN (SD) replik	58
Anf. 65	ANNIE JOHANSSON (C) replik	58
Anf. 66	JOHNNY SKALIN (SD) replik	58
Anf. 67	ULLA ANDERSSON (V) replik	59
Anf. 68	JOHNNY SKALIN (SD) replik	59
Anf. 69	ULLA ANDERSSON (V) replik	60
Anf. 70	JOHNNY SKALIN (SD) replik	60
Anf. 71	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik	60
Anf. 72	JOHNNY SKALIN (SD) replik	61

Anf. 73	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik.....	61
Anf. 74	JOHNNY SKALIN (SD) replik.....	62
Anf. 75	ULLA ANDERSSON (V).....	62
Anf. 76	Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	65
Anf. 77	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	65
Anf. 78	Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	66
Anf. 79	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	66
Anf. 80	ANNIE JOHANSSON (C) replik.....	66
Anf. 81	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	67
Anf. 82	ANNIE JOHANSSON (C) replik.....	68
Anf. 83	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	68
Anf. 84	ANDERS SELLSTRÖM (KD).....	68
Anf. 85	Finansminister ANDERS BORG (M).....	70
Anf. 86	THOMAS ÖSTROS (S) replik.....	71
Anf. 87	Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	72
Anf. 88	THOMAS ÖSTROS (S) replik.....	72
Anf. 89	Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	73
Anf. 90	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	73
Anf. 91	Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	74
Anf. 92	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	74
Anf. 93	Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	75
18 §	Bordläggning.....	75
19 §	Anmälan om interpellationer	76
20 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar	77
21 §	Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	78
22 §	Kammaren åtskildes kl. 16.24.	78

